

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena instytucjonalna)

**na Wydziale Nauk Ekonomicznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie**

dokonanej w dniach 4 – 6 marca 2015 r. przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

1. przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA
członkowie:
2. prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA,
3. dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA,
4. prof. dr hab. Anna Czubała – ekspert PKA,
5. dr hab. Marek Kowalski – członek PKA, przedstawiciel pracodawców
6. dr Maria Gabrysova – ekspert PKA ds. międzynarodowych
7. mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA,
8. Mateusz Prucnal – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studentów

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Wizytacja na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w ramach oceny instytucjonalnej odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja instytucjonalna na tym Wydziale odbyła się po raz pierwszy, bowiem Wydział ten nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny instytucjonalnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, nauczycielami akademickimi oraz pozostałymi pracownikami, a także studentami Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz przedstawicielami pracodawców.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Strategia określona przez jednostkę

1.1)

Strategia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego została zatwierdzona Uchwałą nr 550 z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie przyjęcia dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2010 – 2020”. W dokumencie tym zatwierdzono również misję Uczelni, uaktualniona Uchwałą Nr 56 w dniu 26 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-

Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012-2020. Uchwałą nr 652 Senatu z dnia 30 stycznia 2015 r. określono zadania Uczelni do realizacji w 2015 r.

Strategia rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych została zatwierdzona Uchwałą Rady Wydziału nr 19/10/11 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych na lata 2011-2020, uaktualniona Uchwałą nr 7/12/13 z dnia 12 grudnia 2012 r., uzupełniona o misję Wydziału oraz Uchwałą nr 8/12/13 z dnia 12 grudnia 2012 r. Uchwałą nr 6/13/14 z dnia 20 listopada 2013 r. Rada Wydziału przyjęła „Program Rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie na lata 2014 – 2020. Program rozwoju stanowi załącznik do tej uchwały.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rady Wydziału w powyższych sprawach. W posiedzeniach Senatu i RW uczestniczyli interesariusze wewnętrzni. Dokumentacja w tym zakresie jest prowadzona w sposób właściwy.

Misja Uniwersytetu Warmińsko –Mazurskiego wyraźnie nawiązuje do jakości kształcenia zakładając iż: „Misją Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jest wszechstronna działalność na rzecz rozwoju kształcenia wysokiej jakości absolwentów i kadr naukowych, realizacji badań naukowych dostosowanych do potrzeb gospodarki regionu i kraju oraz wzbogacenia kultury narodowej”. Również misja Wydziału Nauk Ekonomicznych, która podkreśla, iż celem Wydziału jest „pomnażanie kapitału intelektualnego służącego zrównoważonemu rozwojowi regionu i kraju przez tworzenie przyjaznych warunków do zdobywania wiedzy” zakłada, iż priorytetem jest dobre kształcenie na rzecz rozwoju. W komentarzu *Raportu samooceny* znajdujemy wyjaśnienie, iż misja ta odnosi się do reprezentowanych na wydziale nauk i prowadzonych kierunków studiów i prowadzenie kształcenia na najwyższym krajowym poziomie. Szczególnie jasno cele rozwojowe ujęte są w wizji Wydziału, która zakłada, iż Wydział będzie miał „pełne prawa akademickie w zakresie ekonomii i nauk o zarządzaniu oraz będzie kształcił na najwyższym poziomie krajowym na kilku (4-5) kierunkach ekonomicznych „Zespół oceniający uważa jednak, że bardzo ogólny charakter misji Wydziałowej warto uszczegółowić odnosząc go do profilu badawczego Wydziału oraz zakresu kształcenia. W świetle przedstawionych w raporcie samooceny komentarzy oraz przeprowadzonych podczas wizytacji rozmów, można przyjąć, iż misja Wydziału dostrzega jakość kształcenia jako szczególną wartość. Wydział Nauk Ekonomicznych określa swoje cele strategiczne w trzech obszarach: w obszarze działalności naukowej, w obszarze działalności dydaktycznej oraz w obszarze współpracy z otoczeniem. Strategia Wydziału określa cele strategiczne oraz cele operacyjne, które w opinii władz Wydziału powinny prowadzić do realizacji misji Wydziału i Uczelni i przybliżyć się do stanu określonego w wizji Wydziału. Cele strategiczne Wydziału wpisują się w cele strategiczne Uczelni. I tak cel w obszarze działalności naukowej określony jako: „Podniesienie poziomu prowadzonych badań naukowych w stopniu pozwalającym na awans Wydziału w ocenie parametrycznej jednostek naukowych najpierw do 2, a następnie do 1. kategorii oraz uzyskanie pełni praw akademickich”, odnosi się bezpośrednio do celu ujętego w Strategii Uniwersytetu jako: Intensywny rozwój wysokiej jakości badań naukowych zwłaszcza na rzecz innowacyjnej gospodarki m. in, poprzez udział w krajowych i europejskich programach badawczych, ale również i do takich celów strategicznych jak: Umiejdzynarodowienie Uniwersytetu w obszarach kształcenia i badań naukowych. ZO zwraca uwagę, iż należy uaktualniając strategię Wydziału określić zadania zgodnie z obowiązującymi zasadami (np. mówić o kategorii naukowej A i B).

W obszarze działalności dydaktycznej cel strategiczny określono jako: „Zdobycie i ugruntowanie pozycji jednego z najbardziej renomowanych w kraju ośrodków akademickiego kształcenia ekonomicznego.” Cel ten podporządkowany jest celowi strategicznemu Uniwersytetu, który został określony jako: „Wprowadzenie i realizacja wysokiej jakości standardów kształcenia, dostosowanych do potrzeb środowiska zewnętrznego, ze

szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur”. Fundamentalnym celem operacyjnym Wydziału w tym zakresie jest cel „Stałe doskonalenie jakości kształcenia”.

Z kolei jeden z określonych celów operacyjnych tj. *Zwiększenie umiędzynarodowienia kształcenia* wyraźnie jest podporządkowany celowi strategicznemu Uniwersytetu jakim jest „Umiędzynarodowienie Uniwersytetu w obszarach kształcenia i badań naukowych”, Strategia Wydziału zakłada stałe wykorzystywanie badań rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na absolwentów planowanych kierunków studiów oraz współpracę w tym zakresie z Radą Patronacką grupującą przedstawicieli pracodawców regionu. W ramach internacjonalizacji kształcenia strategia Wydziału zakłada poszerzenie anglojęzycznej oferty dydaktycznej, nawiązanie kontaktów z nowymi atrakcyjnymi ośrodkami ze granicą, w których studenci mogliby odbywać część studiów (obecnie przede wszystkim w ramach programu LLP Erasmus) oraz monitorowanie współpracy z Uczelniami, w których studenci już studiują, propagowanie wśród studentów korzyści ze studiowania za granicą.

Doskonalenie jakości kształcenia ujęte w celach operacyjnych strategii Wydziału postrzega się w podjęciu takich działań jak: dobór treści i metod kształcenia wspierających zdobywanie przez studentów większego zakresu umiejętności praktycznych, szersze włączanie studentów do pracy naukowej, umożliwienie studentom zdobywania przydatnych w późniejszej pracy zawodowej certyfikatów, wykorzystywanie opinii absolwentów w tworzeniu planów i programów studiów, wprowadzenie rozwiązania wyrównującego przygotowanie absolwentów kierunków studiów o innych zakresach kształcenia na studiach I stopnia do studiów II stopnia o zakresie studiów ekonomicznych, organizowanie okresowych szkoleń pracowników w zakresie umiejętności dydaktycznych, szersze wykorzystywanie oceny pracy dydaktycznej w ogólnej ocenie pracowników.

Zatem można przyjąć, że określone cele w obszarze działalności dydaktycznej: strategiczne i operacyjne oraz wyznaczone działania tworzą politykę zapewnienia jakości kształcenia określoną dla Wydziału Nauk Ekonomicznych.

Spotkanie zespołu oceniającego z karą akademicką oraz Komisją ds. Jakości kształcenia pozwala uznać, iż wiele działań określonych w Strategii Rozwoju Wydziału jest realizowanych.

Kolejny cel strategiczny ujęty w Strategii Rozwoju Wydziału w obszarze współpracy z otoczeniem to: „Wspieranie rozwoju gospodarczego regionu i kraju i zwrotne czerpanie korzyści rozwiniętych kontaktów z otoczeniem”. Celem szczegółowym na przykład w zakresie kształcenia podyplomowego jest „Stałe dostosowywanie tematyki oferowanych studiów podyplomowych do zmieniających się potrzeb rynku”. Cel ten nawiązuje do celu strategicznego Uczelni, który określony został jak: Wprowadzenie i realizacja wysokiej jakości standardów kształcenia, dostosowanych do potrzeb środowiska zewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem regionu Warmii i Mazur.

Zatem widać pełną zbieżność zadań strategicznych Wydziału Nauk Ekonomicznych z zadaniami strategicznymi Uniwersytetu. Cele te w zakresie dydaktyki wyznaczają dążenia do zapewniania wysokiej jakości kształcenia i prowadzenia badań naukowych, których zakres tematyczny ma bezpośredni związek z zakresem kształcenia, a przez to ma wpływ na poziom kształcenia. Ponadto Strategia Rozwoju Wydziału podkreśla uwzględnienie potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy, kształcenia dla innowacyjnej gospodarki. Sformułowano w tym zakresie cele operacyjne oraz działania jak np.: Budowanie sieci współpracy z otoczeniem w celu doskonalenia oferty dydaktycznej, tj. współpraca z pracodawcami i absolwentami w celu doskonalenia planów i programów studiów.

1.2)

Koncepcja kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych została opracowana dla trzech prowadzonych kierunków studiów w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych

oraz dla studiów podyplomowych. Koncepcja ta zakłada ogólnoakademicki profil kształcenia prowadzonych kierunków ale z silną orientacją (zgodnie z przyjętymi celami strategicznymi Wydziału) na potrzeby regionalnego rynku pracy. Koncepcja kształcenia zakłada, iż prowadzone kierunki studiów mają efekty kształcenia osadzone w takich obszarach kształcenia i dyscyplinach naukowych, w których kadra akademicka posiada dorobek naukowy w pełni odpowiadający potrzebom prowadzonych kierunków studiów. Kierunek ekonomia i zarządzanie prowadzony na poziomie studiów I i II stopnia ma silne wsparcie w kwalifikacjach naukowych i dydaktycznych kadry akademickiej gdyż Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie ekonomia. Z kolei na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji kształcenie obejmuje tylko I stopień dostosowując się do możliwości kadrowych. Prowadzone badania naukowe wyraźnie odnoszą się do takich dyscyplin naukowych jak ekonomia, zarządzanie jak również częściowo finanse, co wspomaga realizację procesu dydaktycznego. Koncepcja kształcenia studiów podyplomowych koncentruje się na takiej problematyce jak: zarządzanie, w tym zarządzanie kadrami, zarządzanie jakością, ekonomia, w tym *Mechanizmy funkcjonowania strefy euro, Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej, rachunkowość*. Koncepcja kształcenia uwzględnia z jednej strony profil badawczy Wydziału i kwalifikacje naukowe kadry akademickiej, a z drugiej strony oczekiwania rynku pracy w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, współpracę z pracodawcami w celu pozyskania wybitnych praktyków do prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych.

Podsumowując zespół oceniający stwierdza, iż koncepcja kształcenia na studiach I i II stopnia oraz studiach podyplomowych jest ściśle związana z zakresem prowadzonych badań naukowych oraz celami strategicznymi Wydziału określonymi dla procesu dydaktycznego i badań naukowych.

1.3)

Wydział Nauk Ekonomicznych monitoruje swoją pozycję na rynku edukacyjnym w zakresie pozycji naukowej, jak i w zakresie kształcenia. Oferta dydaktyczna Wydziału ograniczona do trzech kierunków studiów tj. ekonomia, zarządzanie - jest ofertą konkurencyjną w zakresie jakości kształcenia dla kandydatów z uwagi na studia I i II stopnia i na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji - z uwagi na studia inżynierskie. Studia podyplomowe są konkurencyjne z uwagi zarówno na zakres tematyczny, jak i z uwagi na współpracę z przedstawicielami przedsiębiorstw i instytucji, którzy są zaangażowani w proces kształcenia. Strategia Wydziału, wyznaczone w niej zadania zorientowane na doskonalenie jakości kształcenia, rozwijanie oferty dydaktycznej i rozwój naukowy kadry wskazują, iż Wydział chce umacniać swoją pozycję naukową i dydaktyczną w skali Uczelni, regionu i kraju. Wydział identyfikuje swoje możliwości dydaktyczne na rynku edukacyjnym regionu uzupełniając swoją ofertę poprzez specjalności kształcenia dostosowane do rynku pracy oraz studia podyplomowe. Strategia Wydziału przewiduje cele i zadania, które wiążą się z podnoszeniem pozycji na rynku edukacyjnym. I tak jeden z określonych celów operacyjnych jakim jest „Zwiększenie umiędzynarodowienia kształcenia” wyraźnie nakreśla działania prowadzące do wzmocnienia bardzo ważnego z punktu widzenia jakości kształcenia elementu procesu dydaktycznego, który z pewnością wymaga specjalnego priorytetowego działania. W zasadzie wszystkie cele strategiczne i operacyjne zorientowane są na wzmocnienie pozycji Wydziału na rynku edukacyjnym i uwzględniają rolę jakości w określonych zadaniach. Wydział dokonuje pozycjonowania oferty dydaktycznej, poprzez ocenę absolwentów wśród pracodawców. Prowadzone na Uczelni badania losów absolwenta pozwalają na ocenę pozycji Wydziału z uwagi na jakość kształcenia. Wyniki badań ustaliły, iż Wydział ma drugą pozycję wśród Wydziałów Uniwersytetu ze względu na skuteczność zatrudnienia absolwentów. Spotkanie z opiekunami i członkami Kół Naukowych pozwala zauważyć, iż Wydział biorąc

udział w konferencjach i konkursach organizowanych przez różne Uczelnie odnotowuje swoją pozycję w danym zakresie. I tak Koło Naukowe *makroekonomia* znalazło się w pierwszej dziesiątce Kół Naukowych w ogólnopolskim konkursie organizowanym przez UE we Wrocławiu

Pozycja naukowa Wydziału na krajowym rynku edukacyjnym jest określana poprzez system parametryzacji czyli kategoryzacji jednostek naukowych. Wydział posiada kategorię B. Wydział analizuje swoje osiągnięcia w czterech ocenianych obszarach tj. Osiągnięcia naukowe i twórcze”, „Potencjał naukowy”, „Materialne efekty działalności naukowej”, „Pozostałe efekty działalności naukowej”. W raporcie samooceny podkreśla się, że Wydział osiągnął relatywnie wysoką ocenę zarówno pod względem osiągnięć naukowych, jak i materialnych oraz pozostałych efektów działalności naukowej. W ocenie parametrycznej, dokonanej w roku w 2013 r. – wśród 93 jednostek naukowych – Wydział Nauk Ekonomicznych UWM został sklasyfikowany na 32 miejscu, czyli dwie pozycje dzieliły go od kategorii A.

Wydział dokonuje też oceny swojej pozycji z uwagi na jakość kształcenia poprzez analizy porównawcze z Uczelniami zagranicznymi. Kadra akademicka biorąc udział w projektach międzynarodowych, wykorzystuje rozwiązania tych Uczelni w swojej praktyce dydaktycznej. Na spotkaniu z kadra akademicką oraz Komisją ds. Jakości Kształcenia podawano przykłady wyników analiz porównawczych z Uczelniami partnerskimi dotyczących jakości kształcenia, w tym stosowanych metod i narzędzi dydaktycznych. Studenci biorący udział w programie Erasmus również przekazują informacje o jakości kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych w porównaniu z Uczelniami partnerskimi, co było między innymi tematem spotkania zespołu oceniającego ze studentami.

1.4)

W budowaniu kultury jakości kształcenia bierze udział kadra akademicka. Spotkanie z Komisją Wydziałową ds. jakości kształcenia oraz z nauczycielami akademickimi pozwala uznać, że stopień zaangażowania kadry w proces budowy kultury jakości jest widoczny. Dyskusja nad doskonaleniem jakości kształcenia odbywa się systematycznie w ramach spotkań Komisji Wydziałowej ds. jakości kształcenia i obrad Rady Wydziału. Wnioski z tych dyskusji przekazywane do władz Wydziału i Uczelni skutkują rozwiązaniami doskonalącymi jak np. modyfikacją ankiety dotyczącej badań opinii studentów, udoskonalaniem procesu dyplomowania poprzez weryfikację wewnętrzną. Spotkanie z kadra akademicka pokazało, iż cele strategiczne Wydziału są realizowane i podkreślana jest rola etosu akademickiego w ich skutecznej realizacji. Studenci biorą udział w budowaniu kultury jakości raczej pośrednio poprzez udział w procesie ankietyzacji i ocenie zajęć dydaktycznych oraz poprzez udział w takich gremiach jak: Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, gdzie mogą zabierać głos w sprawach jakości kształcenia. Wydział Nauk Ekonomicznych od wielu lat współpracuje z przedstawicielami biznesu i innych instytucji regionalnych w zakresie jakości kształcenia. Współpraca ta ma charakter nieformalny, ale i również została zinstytucjonalizowana w formie powołania Rady Patronackiej skupiającej przedstawicieli prestiżowych przedsiębiorstw i instytucji, organizacji Warmii i Mazur. Spotkanie zespołu oceniającego z przedstawicielami pracodawców potwierdziło efektywność tej współpracy. Na spotkaniu przedstawiono przykłady interesujących form współpracy. Jako szczególnie cenne należy wymienić włączenie studentów Wydziału do realizacji konkretnych zadań koncepcyjnych w przedsiębiorstwie jak np. budowanie mapy oceny rozwoju kadry przedsiębiorstwa. Spotkania z Radą Patronacką są systematyczne. Rada Patronacka jest organizatorem projektu *Biznes dyplom* Projekt ten zakłada między innymi współpracę Wydziału z przedsiębiorstwami w zakresie realizacji prac dyplomowych na tematy zgłaszane przez pracodawców. Praca dyplomowa powstaje wówczas pod kierunkiem promotora oraz

promotora pomocniczego przedstawiciela danej firmy lub instytucji. Ponadto Rada Patronacka organizuje co roku konkurs na najlepszego absolwenta, w którym nagrodą są staże zawodowe a w konsekwencji oferta zatrudnienia. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest widoczna również przy budowaniu nowej oferty edukacyjnej. Na Wydziale rozpoczęto prace nad koncepcją kształcenia dla nowego kierunku studiów: *Analiza i kreowanie trendów* we współpracy z Centrum Innowacji i Transferu Technologii Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz Wydziału Humanistycznego. Zakłada się, że projekt obejmie zarówno utworzenie kierunku na studiach I stopnia jak i uruchomienie studiów podyplomowych w tym zakresie. W ramach projektu przewidywany jest cykl wizyt w przedsiębiorstwach skupionych wokół znaczących środowisk biznesowych i społecznych, zebranie ofert dotyczących współpracy z otoczeniem gospodarczym i społecznym pomoc w organizacji praktyk zawodowych. Strategia Wydziału zakłada stałe wykorzystywanie badań rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na absolwentów prowadzonych i planowanych kierunków studiów, również poprzez współpracę z Radą Patronacką.

Zespół Oceniający stwierdza, iż Wydział realizuje Strategię Rozwoju na lata 2012-2020 zgodną z misją i strategią Uczelni, która uwzględnia określoną politykę zapewnienia jakości kształcenia.

Na podstawie analizy dokumentów i spotkań odbytych podczas wizytacji Zespół Oceniający stwierdza, że interesariusze pełnią ważną rolę w procesie kształtowania wysokiej kultury jakości kształcenia. Do głównych interesariuszy wewnętrznych zaliczają się pracownicy i władze Wydziału, kierownicy katedr, opiekun praktyk zawodowych oraz studenci. Interesariusze zewnętrzni – przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego – zasiadają w, działającej przy Wydziale od 2002 roku, Radzie Patronackiej.

Pracownicy Wydziału doskonałą warsztat dydaktyczny poprzez zdobywanie nowych kwalifikacji, uzyskiwanie stopni naukowych i tytułów, odbywanie praktyk i staży w ośrodkach naukowych oraz w podmiotach gospodarczych krajowych i zagranicznych, udział w programach edukacyjnych, współpracę z różnymi instytucjami dotycząca realizacji prac dyplomowych, udział w zespołach badawczych krajowych oraz międzynarodowych.

Władze Wydziału koordynują prace dotyczące poszerzania i wdrażania oferty edukacyjnej, podejmują inicjatywy na rzecz doskonalenia istniejących kierunków kształcenia i kreowania nowej oferty programowej, zbieżnej z potrzebami regionalnego i krajowego rynku pracy. Odpowiadają za powołanie i funkcjonowanie Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz wnoszą na posiedzenia Rady Wydziału i Senatu UWM inicjatywy uchwałodawcze dotyczące oferty edukacyjnej.

Kierownicy katedr podejmują inicjatywy dotyczące modyfikacji opracowania nowych programów studiów, podejmują przedsięwzięcia związane z organizacją nowych form kształcenia (specjalności, studiów podyplomowych, inicjatyw edukacyjnych skierowanych do podmiotów zewnętrznych), hospitują też zajęcia dydaktyczne.

Koordinatorzy praktyk zawodowych organizują przewidziane w programie studiów praktyki zawodowe, uczestniczą w nadzorowaniu ich przebiegu, poszukują nowych atrakcyjnych miejsc ich odbywania, poddają ocenie przebieg tych praktyk.

Studenci mają możliwość zgłaszania sugestii dotyczących programów studiów i realizowanych efektów kształcenia. Korzystają z niej głównie na forum Rady Wydziału i poprzez kontakty z wykładowcami, kierownikami katedr oraz z zespołem dziekańskim. Wydział praktykuje też ankietowanie studentów ostatnich roczników studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania ich opinii na temat potencjalnego, planowanego wyboru specjalności na studiach drugiego stopnia. Badanie przeprowadzone w 2012 r. zaowocowało zmianą oferty specjalności na kierunku ekonomia (ze specjalności *Ekonomia integracji i rozwoju regionalnego* na *Finanse w UE*).

Wydział prowadzi współpracę z wieloma jednostkami naukowo-badawczymi, przedsiębiorstwami, samorządami i organizacjami pozarządowymi, jak również z absolwentami traktując ich jako interesariuszy zewnętrznych. Współpraca ta ogniskuje się głównie wokół Rady Patronackiej. Do zasadniczych zadań tej Rady należy:

- opiniowanie i inicjowanie zmian oferty kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych w aspekcie jej dostosowania do potrzeb rynku pracy,
- wsparcie organizacyjne realizacji praktyk studenckich i staży,
- realizacja części zajęć dydaktycznych w siedzibach przedsiębiorstw,
- realizacja projektu *Biznes Dyplom*, umożliwiającego przygotowywanie prac dyplomowych na zlecenie zainteresowanych firm,
- fundowanie nagród dla najlepszych absolwentów Wydziału.

Na podstawie dokumentacji przedłożonej Zespołowi Oceniającemu można jednoznacznie stwierdzić, że Rada Patronacka sumiennie wywiązuje się z tych zadań.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą w realizacji strategii Wydziału i mieli istotny wpływ na jej krystalizację. Wspólnie przyczyniają się do budowy wysokiej kultury jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie to jeden z 17 Wydziałów Uczelni, którego studenci stanowią 10,4% ogółu wszystkich studentów Uczelni. Studenci studiów stacjonarnych I i II stopnia stanowią 9,0% ogółu tych studentów Uczelni, zaś studenci studiów stacjonarnych Wydziału Nauk Ekonomicznych stanowią 68,4% ogółu studentów tego Wydziału.

W ostatnich pięciu latach obserwuje się spadek liczby studentów na tym Wydziale, który wyniósł ok. 19,3%.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni	Jednostki	Uczelni	Jednostki	Uczelni	Jednostki
studia stacjonarne	19875	1779	598			
studia niestacjonarne	5037	821	10			
RAZEM:	24912	2600	608		1238	289

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Wydział Nauk Ekonomicznych realizuje Strategię Rozwoju na lata 2011-2020 zgodną z misją i strategią Uczelni, która uwzględnia określoną politykę zapewnienia jakości kształcenia

1.2) Koncepcja kształcenia na studiach I i II stopnia prowadzonych kierunków studiów: ekonomia, zarządzanie oraz zarządzanie i inżynieria produkcji jest spójna z celami

strategicznymi Wydziału i uwzględnia potencjał naukowy i dydaktyczny Wydziału oraz oczekiwania rynku pracy. Studia podyplomowe prowadzone są w zakresie zgodnym z zakresem kształcenia Wydziału i ze strategią jednostki zakładającą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

1.3) Wydział identyfikuje swoją pozycję naukową i dydaktyczną na rynku edukacyjnym regionu i kraju uwzględniając rolę jakości kształcenia, a w szczególności umacnianie internacjonalizacji procesu dydaktycznego, rozwój naukowy kadry, dostosowanie oferty kształcenia do oczekiwań rynku pracy.

1.4) Kadra akademicka jest zaangażowana w budowę kultury jakości kształcenia. Udział studentów w proces budowy oferty dydaktycznej jest pośredni poprzez udział w ankietyzacji zajęć i w takich gremiach jak Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Rada Wydziału. Wydział od wielu lat współpracuje z Interesariuszami zewnętrznymi. Rada Patronacka angażuje się w budowę kultury jakości kształcenia. Organizowany jest konkurs na najlepszego absolwenta. Rada opiniuje nowe inicjatywy edukacyjne.

Kryterium 2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

2.1)

W Uczelni został opracowany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia i ogłoszony Uchwałą Nr 355 Senatu z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, uaktualniony Uchwałą Nr 198 Senatu z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie powstał w 1999 roku i działania w zakresie doskonalenia jakości kształcenia można odnaleźć w Uczelni już w roku 1999, kiedy to Senat UWM 13 grudnia 1999 roku przyjął stanowisko w sprawie rozwoju kształcenia, określając środki oraz metody doskonalenia procesu dydaktycznego i poprawy jakości kształcenia na Uniwersytecie.

W roku 2009 wydano zwarte opracowanie pt. „Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim”, w którym ujęto podstawy formalno-prawne zapewniania jakości kształcenia oraz opracowane procedury oceny poszczególnych obszarów jakości kształcenia wraz z wzorcową dokumentacją.

Wszystkie dokumenty Uczelni: uchwały Senatu, zarządzenia Rektora, decyzje Rektora i Kanclerza są archiwizowane od 2000 roku, czyli początków istnienia Uczelni i udostępniane w Uczelnianym serwisie BIP (Biuletynie Informacji Publicznych), co należy uznać za wzorcową politykę informacyjną Uczelni. W serwisie tym poprzez analizę wydawanych wewnętrznych aktów prawnych można prześledzić wszystkie modyfikacje związane z systemem zapewnienia jakości kształcenia.

Nadzór nad funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia sprawuje Rektor. Za wprowadzenie i sprawne funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia odpowiedzialni są odpowiednio: właściwy prorektor ds. kształcenia oraz dziekan Wydziału, kierownik jednostki ogólnouczelnianej i międzywydziałowej. Procedury przeglądu systemu określone zostały w Zarządzeniu Nr 70/2013 Rektora z dnia 28 sierpnia 2013 r. w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w

Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i uaktualnione Zarządzeniem Nr 75/2013 w dniu 12 września 2013 r.

Ważnym elementem porządkującym działania projakościowe dla całej Uczelni była Uchwała nr 578 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 23 września 2014 roku w sprawie zatwierdzenia elementów systemu zarządzania Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie w zakresie zarządzania finansami, kadrami oraz jakością kształcenia w obszarze określania sylwetki/profilu absolwenta, opracowanych w ramach realizacji projektu „Wzmocnienie potencjału adaptacyjnego UWM w Olsztynie”. Jednym z jej elementów jest jakość kształcenia. Uchwała ta zawiera 3 załączniki dotyczące: zarządzania finansami, zarządzania kadrami oraz zarządzania jakością kształcenia.

Załącznik nr 3 do Uchwały nr 578 z dnia 23 września 2014 roku pod nazwą: MODEL ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ KSZTAŁCENIA W ZAKRESIE OKREŚLANIA SYLWETKI/PROFILU ABSOLWENTA/ABSOLWENTKI UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE jako element WEWNĘTRZNEGO SYSTEMU ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA porządkuje wiele elementów systemu jakości. Wszystkie przedstawione poniżej działania są realizacją projektu, współfinansowanego przez Unię Europejską, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Projekt „Wzmocnienie potencjału adaptacyjnego UWM w Olsztynie”; Działanie 4.1 Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego Uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy; Poddziałanie 4.1.1 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego Uczelni; Okres realizacji projektu: 01.09.2012 - 31.08.2014 roku; Kwota dofinansowania: 3 544 930,00 zł., Nr umowy UDA-POKL-04.01.01-00-145/11-01. Poniższy dokument podsumowujący działania zrealizowane w ramach tego projektu wyznacza: cele, zadania i procedury dla zarządzania jakością kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

W skład załącznika nr 3 *Model zarządzania jakością kształcenia...* wchodzi następujące części:

- 1. Cel działania:** inwentaryzacja aktów prawnych, analiza funkcjonowania struktur decyzyjnych, procedur Uczelnianych oraz weryfikacja kwalifikacji absolwentów w kontekście zmieniających się potrzeb rynku pracy.
- 2. Podstawy prawne i wytyczne programowe modelu zarządzania jakością kształcenia** – zbiór zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych.
- 3. Model zarządzania jakością kształcenia** - struktura modelu oparta na koncepcji Deminga (Zaplanuj– Wdrażaj- Sprawdź/Badaj – Działaj).
- 4. Struktura zarządcza modelu zarządzania jakością kształcenia** – opis zadań dla poszczególnych organów Uczelni i jednostek.

Główny cel wdrożone powyższych działań w ostatnich dwóch latach to uporządkowanie i wdrożenie procedur ogólnouczelnianych służących m.in. do weryfikacji osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz monitorowania losów absolwentów, które stanowią podstawę do poprawy efektywności zarządzania procesem dydaktycznym.

W dokumencie tym podkreślono, że „skuteczne zarządzanie kształceniem jest ważnym elementem w modelu zarządzania całą Uczelnią. Proces kształcenia konsoliduje wszystkie podstawowe zasoby Uczelni: kadre, majątek, finanse, systemy informatyczne oraz powinien bazować na efektach materialnych (laboratoria badawczo-dydaktyczne) i pozamaterialnych (wiedza i zarządzanie jej efektami) polityki naukowej jednostek. Optymalizacja zarządzania tymi zasobami oraz procesami w zmieniającym się otoczeniu prawno-społeczno-gospodarczym regionu, Polski i świata, jest ważnym narzędziem konkurowania UWM w Olsztynie na rynku usług edukacyjnych”.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego system zapewniania jakości kształcenia został wprowadzony Uchwałą Senatu nr 355/2010 z dnia 26.02.2010 roku. Jego aktualizacja miała miejsce 12.04.2013 roku i została wprowadzona uchwałą Senatu nr 198. Ogólnouniwersyteckie wytyczne zostały uszczegółowione uchwałą Rady Wydziału Nr 31/06/13 z dnia 19.06.2013 roku.. Od samego początku we wszystkich gremiach zajmujących się tematyką jakości kształcenia zasiadają przedstawiciele studentów. Cały system obejmuje zasady i procedury zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości procesu nauczania.

W obowiązującą strukturę podejmowania decyzji związanych z jakością kształcenia włączeni są studenci wizytowanej jednostki. Funkcjonujący system jest w pełni dla nich zrozumiały i przejrzysty. Studenci są świadomi, kiedy powinni zgłaszać swoje uwagi i w jaki sposób to robić. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA z Wydziałowym Samorządem Studentów stwierdzono, że studenci mają możliwość wypowiedzania się na temat jakości kształcenia zarówno w zespołach Wydziałowych, jak i senackich oraz w trakcie posiedzeń Senatu Akademickiego oraz Rady Wydziału. Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci rzadko zabierają głos podczas dyskusji. Warto jednak zaznaczyć, że w ich ocenie najskuteczniejszym mechanizmem uczestnictwa w procesie zapewniania jakości są bieżące nieformalne konsultacje z Dziekanem ds. studenckich. Samorząd Studentów ma możliwość wnoszenia swoich inicjatyw w system zapewniania jakości kształcenia zarówno na szczeblu Wydziału oraz ogólnouniwersyteckim.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci stwierdzili, że obecnie funkcjonująca struktura systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM i jest w pełni dostosowana do ich oczekiwań. W obecnie obowiązującym systemie przedstawiciele studentów odpowiedzialni są przede wszystkim za opiniowanie aktów wewnętrznych oraz popularyzację wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wśród studentów.

Samorząd Studentów WNE UMW w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA wyraźnie zaznaczył, że obowiązująca struktura jest dla nich w pełni przejrzysta. Dodatkowo przedstawiciele studentów zaznaczyli, że podział kompetencji i odpowiedzialności jest dobrze przemyślany, ponieważ każda osoba w komisji zajmuje się tematyką związaną ze swoimi kompetencjami i funkcjami pełnionymi na Uniwersytecie. Reprezentanci studentów w Wydziałowym Samorządzie Studentów mają świadomość do kogo powinni się zgłosić w przypadku pytań, wątpliwości lub ewentualnych sugestii.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych jest częścią Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych powołano Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w 14-osobowym składzie, a funkcje przewodniczącego sprawuje Prodziekan ds. planów i programów kształcenia. Do zadań Zespołu należy sporządzenie sprawozdań z audytów oceny własnej, stanowiące jednocześnie raport z ewaluacji jakości kształcenia z analizą SWOT. W czasie wizytacji przedstawiono wyniki prac zespołu przedkładane Radzie Wydziału oraz Uczelnianej Komisji ds. jakości kształcenia. Wszystkie spotkania Zespołu są protokołowane i zawierają zalecenia dalszych działań.

2.2)

Z przedstawionych dokumentów wynika, że wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia mają charakter kompleksowy obejmując studia I, II stopnia, a także podyplomowe. Zbiór aktów wewnętrznych Uczelni, jak i Wydziału jest spójny i całościowy. Zbiór wewnętrznych aktów tworzących system zapewnienia jakości co roku ulega modyfikacji.

Zdaniem studentów obowiązujący system posiada niezbędne elementy, aby przeciwdziałać zjawiskom patologicznym oraz ciągle weryfikować jakość kształcenia na wizytowanej jednostce.

Procedury w szczególności umożliwiają:

a)

Ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia weryfikowana jest przede wszystkim przez egzaminy i zaliczenia poszczególnych przedmiotów, zgodnie z zatwierdzonymi planami studiów dla każdego z kierunków. Ocena stopnia realizacji efektów kształcenia na studiach I i II stopnia prowadzona jest przede wszystkim za pomocą tradycyjnych metod egzaminacyjnych oraz poprzez pracę dyplomową. Na wizytowanym Wydziale przywiązuje się wagę nie tylko do oceny osiągnięcia wiedzy i umiejętności, ale również kompetencji społecznych. Stosowane metody są wystarczające z punktu widzenia osiągnięcia efektów kształcenia, zdefiniowanych dla poszczególnych kierunków, prowadzonych przez Wydział Nauk Ekonomicznych.

W przypadku studiów podyplomowych, podobnie jak na studiach I i II stopnia opracowano tradycyjne metody weryfikacji efektów kształcenia: zaliczenia, egzaminy i praca dyplomowa.

W ramach zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanych z procesem kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, wszystkie prace dyplomowe przygotowywane przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych poddawane są procedurze antyplagiatowej. Wykorzystywany jest do tego celu system Plagiat.pl. Podczas wizytacji Zespół Oceniający poddał 12 prac dyplomowych studentów WNE niezależnej weryfikacji w Otwartym Systemie Antyplagiatowym. W wyniku tego działania okazało się, że jedna z tych prac zawiera liczne nieuprawnione zapożyczenia.

Przy weryfikacji założonych efektów kształcenia na studiach podyplomowych czynny udział biorą interesariusze zewnętrzni poprzez współudział w opracowaniu formy weryfikacji – treści zaliczeń i egzaminów. Od bieżącego roku akademickiego studia podyplomowe zostały objęte procedurą weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia, w wyniku czego po zakończeniu roku losowo wybrane prace zaliczeniowe zostaną poddane ocenie Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia

b)

Pracodawcy i inni przedstawiciele rynku pracy biorą aktywny udział w określaniu i ocenie efektów kształcenia. Oceny tej dokonują na forum Rady Patronackiej, w skład której wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

1. Centrum Innowacji i Transferu Technologii UWM w Olsztynie,
2. Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu,
3. Działdowska Agencja Rozwoju S.A.,
4. Business Centre Club,
5. Grupa Kapitałowa MASPEX,
6. Urząd Miasta Olsztyn,
7. Tewes-Bis Sp. z o.o.,
8. Szynaka Meble Sp. z o.o.,
9. Oddział Korporacyjny PKO BP S.A.,
10. Regionalne Centrum Rozliczeń Citi Handlowy,
11. Oddział Regionalny KRUS,
12. Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie,
13. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
14. Agencja Rynku Rolnego,

15. Centrum Korporacyjne Gdańsk Bank BPH S.A.,
16. Zakład Przetwórstwa Spożywczego "Piekarnia Dąbkowski",
17. TUiR Warta S.A.,
18. Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne sp. z o.o.,
19. Urzędu Kontroli Skarbowej w Olsztynie,
20. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olsztynie,
21. Philips Lighting Poland S.A. Oddział w Kętrzynie,
22. PZU Życie S.A.,
23. Bank BGŻ.

Sugestie i oceny wypracowane przez tę Radę są analizowane przez Władze Wydziału i przez Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia WNE.

Ważnym polem aktywności Rady jest obecnie, wspomniana wcześniej, inicjatywa *Biznes dyplom*, w ramach której studenci mają możliwość realizacji prac dyplomowych na zamówienie przedsiębiorstw, przy merytorycznym i praktycznym wsparciu przedsiębiorców. Obecnie projekt ten jest realizowany we współpracy z Centrum Innowacji i Transferu Technologii UWM oraz Olsztyńskim Parkiem Naukowo-Technologicznym.

Zdaniem przedstawicieli studentów WNE UWM udział zewnętrznych interesariuszy powinien być zdecydowanie większy, ponieważ to oni decydują o późniejszym zatrudnieniu absolwentów. Dodatkowo są to osoby najbardziej zorientowane w wymaganiach, które trzeba spełnić, aby w przyszłości być w pełni wykwalifikowanym pracownikiem, znającym najnowsze technologie.

Uzupełnieniem oceny efektów kształcenia są wyniki zastosowania procedury badania ankietowego „Opinie pracodawców o absolwentach UWM w Olsztynie” (Załącznik 3a do Zarządzenia Rektora Nr 51/2013 z dnia 31 maja 2013 roku). Procedura ta określa harmonogramy zadań, osoby odpowiedzialne, przedstawia wzory kwestionariuszy, a także wykaz zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych związanych z tym zagadnieniem.

c)

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów przeprowadza się na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim centralnie w terminach określonych Zarządzeniem Nr 51/2013 Rektora UWM w Olsztynie (Załącznik 2a do Zarządzenia Rektora Nr 51/2013 z dnia 31 maja 2013 roku – Procedura badania ankietowego „Losy zawodowe absolwentów UWM w Olsztynie”). Odbywa się to po 6 miesiącach, po 3 i po 5 latach od daty złożenia egzaminu dyplomowego. Dodatkowo, co roku analizie poddawane są wyniki rekrutacji, zwłaszcza pod kątem wybieranych specjalności na drugim stopniu studiów.

W zależności od momentu badania, nacisk położony jest na różne kwestie. Każdorazowo, zaproszenie do udziału w danej edycji badania jest kierowane do absolwentów wszystkich kierunków studiów I, II stopnia, jednolitych studiów magisterskich, zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Uczestnictwo w badaniu jest dobrowolne i uwarunkowane wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Pierwszy etap badania obejmuje uzyskanie zgody na to przetwarzanie. Drugi etap badania bazuje na ankiecie komputerowej. Link do niej jest wysyłany zgodnie z listą adresów poczty elektronicznej uzyskanych z ankiet zgromadzonych w pierwszym etapie badania. Każdy wypełniający ankietę zachowuje anonimowość, a udzielone w niej odpowiedzi służą jedynie do tworzenia zbiorczych analiz.

Pytania, jakie postawiono w kwestionariuszu dotyczą następujących kwestii:

- Jak sytuują się na rynku pracy absolwenci UWM?
- Jak przebiega praca zawodowa absolwentów UWM?
- Jakie znaczenie w budowaniu kariery zawodowej przypisują absolwenci studiom na UWM i zdobytej tam wiedzy?

- Jakie miejsce w rozwoju karier zawodowych absolwentów zajmuje przedsiębiorczość (własne przedsiębiorstwo)?
- Jaki jest stosunek absolwentów UWM do podnoszenia kwalifikacji i kształcenia ustawicznego?
- Jak kształtują się zjawiska migracji i emigracji absolwentów UWM?

Kwestionariusz ankiety składa się z czterech części. Część pierwsza skierowana jest do wszystkich absolwentów, zawiera pytania dotyczące aktywności społecznej i zawodowej studenta w trakcie nauki, znajomości rynku pracy w odniesieniu do specjalistów z danej dziedziny, jakości kształcenia na Uczelni oraz przydatności zdobytych kompetencji w karierze zawodowej.

Część druga skierowana jest do osób, które podjęły pracę. Skupiono się w niej na charakterystyce firm zatrudniających absolwentów, warunkach ich zatrudnienia, celach zawodowych, liczbie dotychczasowych miejsc pracy, wymaganiach pracodawcy, a także zadowoleniu z pracy i zarobków. Trzecia część ankiety dotyczy osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą. Dotyczy charakterystyki prowadzonej działalności, poziomu zarobków i zadowolenia, jakie towarzyszy ich osiągnięciu oraz mobilności zawodowej i przestrzennej. Absolwentów niepracujących dotyczy czwarta część ankiety. W centrum uwagi znalazły się sposoby poszukiwania pracy, ich cele zawodowe, preferencje dotyczące przyszłego zatrudnienia oraz mobilności zawodowej i przestrzennej.

Pytania zawarte w kwestionariuszu są w większości pytaniami zamkniętymi z możliwością wyboru odpowiedzi. W kwestionariuszu zamieszczono też pytania skalowane odwołujące się do pięciostopniowej skali ocen (1 minimalny, 5 maksymalny poziom danej cechy).

W późniejszym etapie badań (po trzech i pięciu latach), kiedy sytuacja zawodowa absolwentów jest już ustabilizowana, mierzy się ich satysfakcję z pracy oraz udział w podnoszeniu kwalifikacji. Całe badanie służy poznaniu ogólnych prawidłowości związanych z karierą zawodową absolwentów, a udzielane w ankiecie odpowiedzi pozostają anonimowe.

d)

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych prowadzona jest bieżąca analiza planów i programów nauczania, a jej wyniki są podstawą do bieżących korekt programów kształcenia. W ocenie członków Zespołu wizytującego programy kształcenia na studiach I, II stopnia oraz podyplomowych prowadzonych na Wydziale są zgodne z sylwetką absolwenta i z zakładanymi efektami kształcenia. Programy studiów są zgodne z wymaganiami wynikającymi z KRR. Programy te są dostosowywane do zmieniających się potrzeb i na bieżąco weryfikowane.

Podstawą weryfikacji jest bieżące monitorowanie i semestralne oraz roczne przeglądy programów wykonywane przez szerokie grono nauczycieli akademickich, a w szczególności kierowników Katedr i odpowiedzialnych za kształcenie Prodziekanów. Członkowie Komisji Programowych analizują propozycje zmian i przedstawiają Radzie Wydziału wnioski.

Ważnym elementem monitorowania realizacji programów kształcenia jest przeprowadzane badanie ankietowe „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych” (Załącznik 1a do Zarządzenia Rektora Nr 51/2013 z dnia 31 maja 2013 roku). Procedura określona w tym załączniku precyzuje: harmonogramy zadań, osoby odpowiedzialne, przedstawia wzory kwestionariuszy, a także wykaz zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych związanych z tym zagadnieniem.

W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA z przedstawicielami studentów stwierdzono, że proces monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia z udziałem studentów zachodzi przede wszystkim w trakcie prac komisji ds. jakości kształcenia. Niepokojący jest fakt, że Wydziałowy Samorząd Studentów WNE nie opiniuje

programów kształcenia. Przedstawiciele studentów stwierdzili, że nie jest to obligatoryjny element, ponieważ w trakcie nieformalnych spotkań z Dziekanem ds. studenckich są w stanie przedstawić swoje sugestie.

Studenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat programów kształcenia w trakcie ewaluacji zajęć dydaktycznych, które realizowane są raz w semestrze.

e)

Konstrukcję obowiązujących zasad oceniania studentów należy określić jako prawidłową. Jeśli chodzi natomiast o prawidłowość weryfikacji efektów kształcenia, to należy zwrócić uwagę, że kwestie te szczegółowo reguluje Uchwała nr 20/14/15 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 17 grudnia 2014 roku w sprawie: procedury weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia. Jej celem jest ocena form i narzędzi wykorzystywanych do weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia i podyplomowych. Weryfikacji podlegają efekty sformułowane w sylabusach przedmiotów na studiach podyplomowych. Proces weryfikacji efektów przebiega dwuetapowo:

- analizie poddawane są sylabusy przedmiotów pod kątem zgodności ich treści z wskazanymi formami i narzędziami weryfikacji efektów kształcenia,
- ocenie poddawane są wylosowane prace zaliczeniowe i egzaminacyjne pod kątem poziomu merytorycznego. Wykładowcy zobowiązani są do archiwizowania prac etapowych przez okres 1 roku.

W przypadku studiów podyplomowych pewnym mankamentem przyjętych rozwiązań jest fakt, iż za realizację procedur nie są odpowiedzialni kierownicy poszczególnych studiów podyplomowych, a jedynie Prodziekan, kierownicy katedr oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia.

Ważnym narzędziem wykorzystywanym do opisu efektów kształcenia jest m.in. aplikacja „Sylabus”. W jej ostatniej wersji (2.0 z maja 2013 roku) szczególny nacisk położono na precyzyjne określenie sposobów weryfikacji założonych efektów kształcenia. W wyniku tych prac już na etapie konstrukcji kart przedmiotów można dokonać wstępnej oceny, na ile zastosowane formy weryfikacji efektów kształcenia umożliwiają skuteczne ich osiągnięcie.

Wzorzec sylabusu przedmiotu obowiązującego na WNE został ujednolicony. Zawiera on następujące informacje:

1. Dane o przedmiocie i jego miejscu w programie studiów,
2. Cel kształcenia,
3. Opis przedmiotowych efektów kształcenia w odniesieniu do obszarowych i kierunkowych efektów kształcenia (z podziałem na efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych),
4. Forma i warunki zaliczenia przedmiotu,
5. Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej,
6. Liczba punktów ECTS, w tym przypadających na godziny kontaktowe i samodzielną pracę słuchacza.

Konstrukcja sylabusu przedmiotu nie budzi zastrzeżeń. Natomiast, analizując zawartość sylabusów przedmiotów prowadzonych w ramach studiów podyplomowych uruchomionych w roku akademickim 2013/2014 oraz 2014/2015 należy zwrócić uwagę, że w niektórych kartach przedmiotów wymieniana literatura podstawowa i uzupełniająca powinna być bardziej systematycznie aktualizowana.

Dokumenty dotyczące weryfikacji efektów kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim zostały wprowadzone Uchwałą Senatu nr 916 z dnia 27 kwietnia 2012 r. Wynikało to z chęci ujednolicenia całej procedury na Uczelni. Dodatkowo Władze Uniwersytetu zwróciły się do zespołów Wydziałowych ds. zapewniania jakości o

szczegółowe przygotowanie poszczególnych elementów, aby w ten sposób lepiej dostosować efekty kształcenia do prowadzonej specyfiki kierunków.

W trakcie rozmowy Zespołu oceniającego PKA z Władzami wizytowanej jednostki zwrócono uwagę na fakt, że Wydział stara się weryfikować efekty kształcenia dwuetapowo. Jednym ze sposobów jest weryfikacja bieżąca, która obejmuje kolokwia, prace indywidualne i grupowe oraz aktywność na zajęciach. Zdaniem studentów jest to odpowiednia forma, aby sprawdzić czy dana osoba przygotowuje się do zajęć i ile poświęciła nakładu pracy. Drugim sposobem weryfikacji, tym razem okresowej są egzaminy, opinie pracodawców po praktykach oraz prace dyplomowe.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA zwrócili uwagę, że najczęściej wyrażają swoją opinię dotyczącą zasad oceniania w trakcie oceny ewaluacyjnej nauczycieli akademickich, która przeprowadzana jest raz na semestr. Z wyników tej ankietyzacji wynika, że studenci oceniani są sprawiedliwie. Bardzo istotny jest fakt, że przedstawiciele studentów, którzy uczestniczą w pracach Wydziałowego zespołu ds. zapewnienia jakości przedstawiają krótkie podsumowanie ankietyzacji w trakcie spotkań ze starostami, a później ta informacja trafia do poszczególnych roczników. W ten sposób wyniki ankietyzacji znane są studentom na całym Wydziale.

Kolejnym sposobem na weryfikację efektów kształcenia jest monitoring losów absolwenta oraz opinie pracodawców po przeprowadzonych praktykach. Monitoring losów absolwenta działa na mocy Zarządzenia nr 51/2013 Rektora UWM i przeprowadza się go 3 razy po ukończeniu studiów (w okresie 6 miesięcy, 3 i 5 latach od złożenia egzaminu dyplomowego).

Weryfikację efektów kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM prowadzi się również poprzez praktyki zawodowe, które każdy student zobligowanym jest odbyć. Wizytowana jednostka posiada dzienniki praktyk, w których studenci robią podsumowanie prowadzonych czynności w ich trakcie. Warto zaznaczyć, że dodatkowym sposobem weryfikacji praktyk studenckich są nieformalne spotkania kadry naukowo-dydaktycznej z pracodawcami.

f)

Ocena jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia jest realizowana przez zastosowanie procedury badania ankietowego „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych” (Załącznik 1a do Zarządzenia Rektora Nr 51/2013 z dnia 31 maja 2013 roku). Procedura ta określa harmonogramy zadań, osoby odpowiedzialne, przedstawia wzory kwestionariuszy, a także wykaz zewnętrznych i wewnętrznych aktów prawnych związanych z tym zagadnieniem. Celem tej procedury jest między innymi: zebranie informacji o relacjach interpersonalnych: nauczyciel akademicki a interesariusz procesu dydaktycznego (student, słuchacz, uczestnik) oraz stosunek nauczyciela do obowiązków dydaktycznych (postawy, komunikatywności, dyscypliny realizacji przedmiotu itp.). Według sprawozdania z realizacji powyższej procedury w roku 2013/2014 wpłynęło wypełnionych ankiet przedmiotowych ponad 12.5 tys., a wypełniło je prawie 50% studentów, co dało zwrotność 28.3%. Wnioski z przeprowadzonych badań wykorzystano w ocenach pracowników, a także w ocenie realizacji procesu dydaktycznego.

Ocena nauczycieli akademickich oraz pracowników wspierających proces kształcenia jest realizowana na podstawie uchwały nr 20 Rady Wydziału z dnia 12 lutego 2013 roku dotyczącej badań ankietowych w zakresie monitorowania jakości kształcenia. Ankietyzacja na wizytowanej jednostce odbywa się dwa razy w roku na zakończenie każdego z semestrów. Zdaniem studentów wizytowanej jednostki kwestionariusz sformułowany jest w sposób przejrzysty i zrozumiały. Dodatkowo umożliwia ona rozwinięcie wypowiedzi w dziale inne. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci wypowiedzieli się bardzo

pozytywnie na temat kadry dydaktycznej. Podkreślali, że relacje panujące pomiędzy nimi, a nauczycielami są bardzo partnerskie, co sprawia, że prowadzący zajęcia zachęcają studentów do udzielania im informacji zwrotnej. Bardzo ważną kwestią jest fakt, że dzięki promocji zarówno Władz Wydziału Nauk Ekonomicznych, jak i Wydziałowego Samorządu Studentów jest bardzo duży zwrot z prowadzonego badania. Na zakończenie całego procesu sporządzany jest raport, który omawiany jest w trakcie komisji ds. jakości kształcenia. Warto zaznaczyć, że Wydziałowy Samorząd Studentów organizuje spotkania ze starostami poszczególnych roczników, aby przekazać informacje na temat wyników badań. Studenci ocenili cały proces jako skutecznych, natomiast chcieliby, aby Uniwersytet wprowadził ankietyzację alternatywną np. bazy dydaktycznej.

W trakcie spotkania studentów z Zespołem oceniającym PKA stwierdzono, że studenci sporadycznie spotykają się z hospitacjami zajęć. Ich zdaniem są one niezapowiedziane i mają na celu skontrolowanie jakości prowadzonych zadań. Studenci zwrócili uwagę, że chcieliby uzyskać informacje na temat wyników z prowadzonej hospitacji.

Kierownicy studiów podyplomowych przeprowadzają ewaluację jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez poszczególnych wykładowców. W tym celu wykorzystywany jest kwestionariusz anonimowej ankiety, w której słuchacze studiów podyplomowych oceniają nauczycieli akademickich w pięciostopniowej skali ocen. Słuchacze wykorzystują następującą kafeterię odpowiedzi: nie, raczej nie, trudno powiedzieć, raczej tak, tak. Przykładowo słuchacze studium podyplomowego z rachunkowości ustosunkowują się do następujących stwierdzeń:

1. Realizacja przedmiotu spowodowała u mnie wzrost zainteresowania problematyką rachunkowości w biznesie.
2. Realizacja przedmiotu pomogła mi uporządkować i poszerzyć posiadaną wiedzę na temat wykorzystania rachunkowości w efektywnym zarządzaniu przedsiębiorstwem w gospodarce wolnorynkowej.
3. Realizacja przedmiotu pomogła mi rozwinąć praktyczne umiejętności w zakresie księgowania operacji gospodarczych, sporządzania sprawozdań finansowych.
4. Materiały edukacyjne związane z realizacją przedmiotu oceniam jako przydatne do realizacji moich zadań, jako księgowego i przedsiębiorcy
5. Standard realizacji treści prezentowanych w ramach przedmiotu oceniam jako satysfakcjonujący.
6. Kompetencje prowadzących zajęcia oceniam pozytywnie.

Druga część formularza zawiera pytania otwarte, dotyczące postulowanych zmian w programie nauczania.

Warto ponadto podkreślić, że w dokumentacji części studiów podyplomowych (np. Zarządzanie funduszami unijnymi) znajduje się bardzo szczegółowy opis kwalifikacji wszystkich wykładowców. Charakterystyka ta obejmuje dane o wykształceniu, dorobku naukowym, przebiegu pracy zawodowej, ukończonych kursach i szkoleniach, posiadanych wyróżnieniach oraz dodatkowych umiejętnościach i kwalifikacjach. Z kolei w dokumentacji studium podyplomowego „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro” znajdują się oceny wszystkich 10 wykładowców prowadzących zajęcia z przedmiotów przewidzianych programem nauczania. 45 respondentów oceniło generalnie bardzo wysoko poziom merytoryczny zajęć (średnia wszystkich ocen 4,7), Równie wysoko oceniono program nauczania (4,7) i organizację studiów (4,8), a nieco słabiej warunki lokalowe (4,1). W przedłożonej dokumentacji znajduje się również raport kierownika studiów podyplomowych na temat oceny jakości kształcenia w I semestrze roku akademickiego 2014/2015. Wynika z niej między innymi, że liczba słuchaczy VI edycji studiów podyplomowych „Mechanizmy funkcjonowania strefy euro” zmalała po I semestrze z 54 do 50 osób, a przeciętna frekwencja na wszystkich zajęciach wyniosła 88,9%.

g)

Stosując się do zaleceń PKA w ramach wizytacji programowej, Wydział postawił na jakość kadry. W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowany jest projekt „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie” (ProEdu), gdzie Zadanie XV: „Organizacja staży w wiodących ośrodkach akademickich i naukowo-badawczych dla kadry dydaktycznej” stwarza szanse rozwoju kadry. Potrzeba realizacji tego projektu wynika z konieczności wzmocnienia potencjału dydaktycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a przede wszystkim poprawy jakości kształcenia oraz dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy oraz zmieniającego się rynku pracy. W ramach tego projektu wykładowcy wyjeżdżają na różne Uczelnie zagraniczne, gdzie zdobywają nową wiedzę, doświadczenia, prowadzą zajęcia lub uczestniczą w badaniach.

Wykładowcy są też zachęceni by sami wyszukiwali możliwości nawiązania kontaktów z Uczelniami zagranicznymi, a jeżeli przedstawia plan wyjazdu, który gwarantuje zdobycie nowej wiedzy, doświadczeń lub kompetencji, które poprowadzą do lepszej jakości procesu dydaktycznego lub bardziej jakościowej organizacji zajęć, ich wyjazdy są finansowane przez Wydział. Po powrocie mają obowiązek informować władze Wydziału o efektach takiego wyjazdu i sposobach wdrożenia nabytej wiedzy do procesu kształcenia. Władze Wydziału stwarzają bardzo korzystne warunki do zdobywania wiedzy i doświadczeń na Uczelniach zagranicznych oraz dokładają starań, by wyjazdy kadry służyły ustawicznej poprawie jakości kształcenia.

W dyskusji na spotkaniu z Zespołem ds. Zapewniania Jakości Kształcenia stwierdzono, że Zespół nie wykorzystuje dostatecznie wszystkich doświadczeń powracających z ośrodków zagranicznych wykładowców by wdrożyć je w Wydziałowy system podnoszenia jakości. W budowaniu tego systemu warto korzystać z dobrych i sprawdzonych doświadczeń.

h)

Jednym z elementów Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest ocena infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz wsparcie materialne studentów. Z przedstawionych dokumentów wynika, że wsparcie to obejmuje tylko częściowo procedura WSZJK-Z-NE-1 dotycząca badania zasobów do nauki oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów w obszarach: dydaktycznym, administracyjnym oraz społecznym, m.in. w system biblioteczno-informacyjny Uczelni, system informatyzacji Uczelni oraz przedsiębiorczość akademicka. Wnioski z audytu z powyższej procedury dotyczą tylko elementów z zamawiania, gromadzenia i doskonalenia zasobów książkowych i czasopism. Brak procedur o szerszym zakresie dotyczących oceny infrastruktury dydaktycznej.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że studenci nie mają przygotowanej ankiety ukierunkowanej na ocenę tych obszarów. Jediną możliwością, gdzie mogą się na ten temat wypowiedzieć jest ogólna ankietyzacja w części inne uwagi. Zdaniem studentów Władze wizytowanej jednostki starają się zapewnić najbardziej nowoczesny sprzęt, aby zapewnić odpowiednie warunki do realizacji procesu kształcenia.

Dziekan wizytowanego Wydziału co roku powołuje opiekuna, który wybierany jest spośród wykładowców. Jego głównym zadaniem jest pomoc studentom szczególnie na pierwszym roku, kiedy rozpoczyna się proces kształcenia. Ponadto każdy z prowadzących prowadzi konsultacje. W trakcie spotkań ze studentami prowadzone są dyskusje czy studenci są zadowoleni z całego systemu zapewniania jakości i co należałoby poprawić.

Zdaniem studentów warto byłoby stworzyć osobną ankietę, która byłaby ukierunkowana na ocenę infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz wsparcia materialnego studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Mogłaby ona być gwarantem lepszego monitoringu tego obszaru na Uczelni.

i)

Ważną rolę przykłada się w Uczelni do szybkiego pełnego wdrożenia systemu USOS, który spełnia wiele cech sprawnego systemu informatycznego, co umożliwiło rezygnację z dokumentowania postępów w nauce w indeksach studenckich.

Serwis internetowy Uczelni, jak i Wydziału spełnia ważną rolę informacyjną w procesie kształcenia, a jego uzupełnieniem jest system Moodle, ale który na Wydziale Nauk Ekonomicznych jest słabo wykorzystywany.

Wszystkie dokumenty Uczelni: uchwały Senatu, zarządzenia Rektora, decyzje Rektora i Kanclerza są archiwizowane od 2000 roku, czyli od początków istnienia Uczelni i udostępniane w Uczelnianym serwisie BIP (Biuletynie Informacji Publicznych), co należy uznać za wzorcową politykę informacyjną Uczelni. W serwisie tym poprzez analizę wydawanych wewnętrznych aktów prawnych można prześledzić wszystkie modyfikacje związane z systemem zapewnienia jakości kształcenia.

W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA przedstawiciele Wydziałowego Samorządu Studentów WNE stwierdzili, że system gromadzenia i analizowania danych jest w pełni ich zadowolający. Mają oni poczucie, że uwzględnieni są na każdym etapie i zawsze mogą zgłosić swoje sugestie. Dodatkowo warto zwrócić uwagę, że studenci wypowiadali się bardzo pozytywnie jeżeli chodzi o skuteczność całego procesu. Jednym z najistotniejszych dla nich elementów jest fakt, że przedstawiciele studentów w organach kolegialnych organizują spotkania ze starostami, które mają na celu omówić najważniejsze sugestie.

j)

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim podstawę wdrażania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia stanowią: uchwała Senatu nr 355 z dnia 26 lutego 2010 roku, uchwała Senatu nr 198 z dnia 12 kwietnia 2013 roku oraz Zarządzenie nr 70/2013 Rektora z dnia 28 sierpnia 2013 roku. Obejmują one wymogi jakie jednostki organizacyjne muszą spełnić w związku z powszechnym dostępem do informacji. Częściowo spełnia to system BIP, ale tylko dla części ogólnouczelnianej. Wydział na własnym Wydziałowym serwisie internetowym udostępnia informacje dla studentów oraz kandydatów, w tym na przykład uchwały Rady Wydziału od 2013 roku.

Studenci wizytowanej jednostki mają zapewniony dostęp do programów studiów, terminów obron dyplomowych, opisów zakładanych efektów kształcenia oraz informacji o organizacji i procedurach toku studiów. Dodatkowo sylabusy dostępne są w bibliotekach lub sekretariatach poszczególnych instytutów. Wizytowana jednostka obecnie posiada system informatyczny do obsługi dydaktyki (USOS), natomiast zdaniem studentów nie spełnia on swojej funkcji. Ich zdaniem system powinien działać całkowicie z pominięciem dziekanatu, ponieważ na obecną chwilę procedury administracyjne są mało efektywne.

Narzędziem służącym do badania publicznego dostępu do aktualnych informacji jest ankieta ewaluacyjna nauczycieli dydaktycznych, gdzie studenci mogą napisać czy dany prowadzący zajęcia przekazuje im obowiązujące sylabusy. Informacje na temat organizacji i procedur toku studiów są powszechnie dostępne na stronie internetowej. Dodatkowo wszyscy studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu na temat wymagań jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Osoby zainteresowane mogą również znaleźć informacje w gablotach umieszczonych w budynkach oraz dziekanacie, a także na stronie internetowej Uczelni.

Oceniając stosowane procedury wspomagające procesy projakościowe można stwierdzić że stosują one właściwe metody umożliwiające realizację zakładanych celów.

2.3).

Realizacja w latach 2012-2014 projektu współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - „Wzmocnienie potencjału adaptacyjnego UWM w Olsztynie” w skład którego wchodziło zadanie związane z zarządzaniem jakością kształcenia pozwoliło stworzyć i zmodyfikować procedury zapewnienia jakości kształcenia, a także określić precyzyjnie zadania dla poszczególnych organów i jednostek uczestniczących w tym procesie. Realizowany projekt pozwolił dokonać ważnych modyfikacji istniejących procedur systemu jakości kształcenia.

Zdaniem przedstawicieli studentów WNE UWM procedury i narzędzia służące do badania poszczególnych czynników mających wpływ na jakość kształcenia są w dużej części dostosowane do ich potrzeb. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA studenci zwrócili uwagę, że warto byłoby wprowadzić jeszcze jedną ankietę, która miałaby charakter bardziej ogólny. Mieliby wówczas możliwość wypowiedzenia się na tematy, które nie są poruszone w ankiecie ewaluacyjnej nauczycieli dydaktycznych.

Zdaniem przedstawicieli Wydziałowego Samorządu Studentów WNE UWM analizy wyników w większości przypadków prowadzone są przy ich udziale w trakcie posiedzeń komisji oraz organów kolegialnych Wydziału i Uniwersytetu. Bardzo ważnym elementem jest fakt, że sami studenci zauważają zmiany w podejściu nauczycieli akademickich oraz zmiany w programach nauczania. Ich zdaniem jest to właśnie efekt prowadzonej ewaluacji.

Mechanizmy weryfikacji osiągnięć studenta, wyrażanych za pomocą punktów ECTS, stosowane na Wydziale Nauk Ekonomicznych są zgodne z regulacjami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 3 października 2006 roku. (Dz. U. 2006 nr 187 poz.1385), Zarządzeniem Nr 50 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 19 grudnia 2008 roku oraz Uchwałą nr 786 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 25 listopada 2011 roku.

Ponadto dla programów kształcenia studiów podyplomowych rozpoczynających cykle kształcenia od roku akademickiego 2015/2016 obowiązują wytyczne określone Uchwałą nr 634 Senatu UWM w Olsztynie z 19 grudnia 2014 roku w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów studiów wyższych, w tym planów studiów i programów studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających. W tych dokumentach określono główne wytyczne dotyczące zasad wyceny punktowej ECTS przedmiotów, warunków zaliczania semestru studiów oraz metod weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia. Przyjęte na Wydziale Nauk Ekonomicznych rozwiązania są transparentne i prawidłowe.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przedstawiona w załączniku 4 wskazuje na elementy silnego harmonogramowania działań pro jakościowych: przeglądy sylabusów, weryfikacja prac dyplomowych, ankietyzacje i hospitacje zajęć i inne działania.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

2.1) Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych jest częścią Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych powołano Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w 14-osobowym składzie, a funkcje przewodniczącego sprawuje Prodzikan ds. planów i programów kształcenia. Do zadań Zespołu należy sporządzenie

sprawozdań z audytów oceny własnej, które stanowią jednocześnie raport z ewaluacji jakości kształcenia. W procesie ewaluacji jakości kształcenia uczestniczą wszystkie grupy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

2.2) Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy i powstały już w 2010 roku, a kolejne modyfikacje systemu jakości w 2013 roku i 2014 wskazują na kompleksowość oceny procesu kształcenia, a ostatnia ewaluacja systemu jakości kształcenia wykonana przy dużym wsparciu funduszami z projektów Unii Europejskiej nakierowała ten system, także na aspekty badania losów absolwentów i opinii pracodawców, których opinie mają unowocześniać i przybliżyć sylwetkę absolwenta do potrzeb rynku pracy.

2.3) Realizacja w latach 2012-2014 projektu współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - „Wzmocnienie potencjału adaptacyjnego UWM w Olsztynie” w skład którego wchodziło zadanie związane z zarządzaniem jakością kształcenia pozwoliło stworzyć i zmodyfikować procedury zapewnienia jakości kształcenia, a także określić precyzyjnie zadania dla poszczególnych organów i jednostek uczestniczących w tym procesie. Realizowany projekt pozwolił dokonać ważnych modyfikacji istniejących procedur systemu jakości kształcenia.

Kryterium 3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

3.1).

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie nie są prowadzone studia doktoranckie.

3.2).

Wydział Nauk Ekonomicznych posiada w aktualnej ofercie dydaktycznej 15 studiów podyplomowych. Wszystkie studia trwają 2 semestry i realizowane są w systemie niestacjonarnym. Rekrutacja na studia jest otwarta i odbywa się na zasadzie kolejności zgłoszeń. Ukończenie studiów wymaga zaliczenia wszystkich przedmiotów programu oraz złożenia egzaminu końcowego. Poniżej wymieniono w kolejności alfabetycznej studia podyplomowe, na które prowadzona jest obecnie rekrutacja:

1) Audyt i kontrola wewnętrzna

Studia adresowane są do osób pragnących uzyskać niezbędną wiedzę do wykonywania pracy w komórkach audytu i kontroli wewnętrznej w przedsiębiorstwach i instytucjach sfery finansów publicznych. **Absolwenci studiów podyplomowych, posiadający udokumentowaną, 2-letnią praktykę w zakresie audytu wewnętrznego nabywają kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu audytora wewnętrznego.**

Wymiar zajęć: 220 godzin

Odpłatność: 3600 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Rachunkowości

2) Doradca finansowy

Celem studiów podyplomowych jest przekazanie słuchaczom wiedzy i kształtowanie umiejętności niezbędnych w pracy ukierunkowanej na objęcie klienta indywidualnego kompleksowym i profesjonalnym, a także etycznym doradztwem finansowym.

Wymiar zajęć: 230 godzin

Odpłatność: 4300 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Analizy Rynku i Marketingu

3) Ekonomia - rachunkowość budżetowa

Studia adresowane są do pracowników sfery budżetowej pragnących pogłębić, rozszerzyć i uaktualnić swoją wiedzę z zakresu finansów publicznych. Uzyskane kwalifikacje to nabycie wiedzy niezbędnej do pełnienia funkcji głównego księgowego w sektorze publicznym.

Wymiar zajęć: 200 godzin

Odpłatność: 3000 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Rachunkowości

4) Mechanizmy funkcjonowania strefy euro

Celem studiów podyplomowych jest edukacja ekonomiczna liderów wybranych grup społecznych i zawodowych na temat zasad funkcjonowania strefy euro oraz historii współczesnej waluty europejskiej. Ponadto celem szczegółowym jest wykształcenie grupy absolwentów, posiadających wiedzę z zakresu mechanizmów funkcjonowania strefy euro.

Wymiar zajęć: 215 godzin

Odpłatność: 300 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Makroekonomii

5) Menedżer jakości

Celem studiów jest przekazanie słuchaczom nowoczesnej wiedzy z zakresu zarządzania jakością w przedsiębiorstwie, przygotowanie ich do pełnienia roli menedżera jakości; zapoznanie słuchaczy z systemami zarządzania jakością w stopniu niezbędnym do samodzielnego projektowania, wdrażania i oceny systemów zarządzania jakością wg norm ISO 9001:2008, 14001, 18001, 22000:2006; rozwijanie umiejętności menedżerskich - odpowiedzialnego podejmowania decyzji, szybkiego identyfikowania i rozwiązywania problemów.

Wymiar zajęć: 240 godzin

Odpłatność: 3700 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Analizy Rynku i Marketingu

6) Rachunkowość

Studia adresowane są do właścicieli firm, księgowych oraz kandydatów na księgowych pragnących zdobyć wiedzę i umiejętności niezbędne do prowadzenia ksiąg rachunkowych we własnych firmach i biurach rachunkowych. Uzyskane kwalifikacje to umiejętność wykorzystania rachunkowości i finansów w efektywnym zarządzaniu firmą oraz zastosowanie komputera w rachunkowości.

Wymiar zajęć: 230 godzin

Odpłatność: 4000 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Rachunkowości

7) Rachunkowość przedsiębiorstw

Celem studiów podyplomowych jest przekazanie wiedzy osobom pragnącym poszerzać umiejętności niezbędne do prowadzenia ksiąg rachunkowych w przedsiębiorstwie. Uzyskane

kwalifikacje to umiejętność samodzielnego prowadzenia ksiąg rachunkowych w przedsiębiorstwie produkcyjnym, handlowym i usługowym.

Wymiar zajęć: 230 godzin

Odpłatność: 4000 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra rachunkowości

8) Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej

Celem studiów jest profesjonalne przygotowanie zawodowe absolwentów stosownie do oczekiwań stawianych kandydatom do pracy w instytucjach finansowych i korporacjach międzynarodowych. Program studiów został ustalony wspólnie z ekspertami grupy Citi Handlowy. Słuchacze studium poznają terminologię bankową – anglojęzyczną i zapoznają się z podstawami języka angielskiego wykorzystywanego w bankowości międzynarodowej. Po zakończeniu studiów podyplomowych istnieje możliwość przystąpienia do rekrutacji do pracy w strukturach grupy kapitałowej Citi na oferowane wolne wakaty.

Wymiar zajęć: 200 godzin

Odpłatność: 3200 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Finansów i Bankowości

9) Zarządzanie biznesem

Studia skierowane są do kadry menedżerskiej średniego i wyższego szczebla w przedsiębiorstwach, jak również do związanych zawodowo z tymi sferami osób, które wykazują wysoką motywację do zdobywania wiedzy, cechują się umiejętnością myślenia koncepcyjnego i zdolnościami przywódczymi, mają ambicje sprostania wyzwaniom skutecznego zarządzania i zajmowania wysokich stanowisk kierowniczych. Celem studiów jest wszechstronne dostosowanie do wymogów nowoczesnej gospodarki rynkowej, kształcenie wysokiej klasy menedżerów dla potrzeb biznesu w oparciu o najlepsze wzorce edukacji biznesowej.

Wymiar zajęć: 240 godzin

Odpłatność: 4000 zł

Jednostka prowadząca studia: Międzynarodowe Centrum Biznesu i Administracji Publicznej

10) Zarządzanie finansami w jednostkach samorządu terytorialnego

Celem studiów podyplomowych jest nabycie przez słuchaczy wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzenia gospodarki finansowej w jednostkach samorządu terytorialnego. Studia adresowane są do pracowników działów planowania budżetowego i finansowo-księgowych jednostek samorządowych, a także do wszystkich osób zainteresowanych problematyką gospodarki finansowej w sektorze samorządowym. Podczas studiów omawiane są zagadnienia z zakresu tworzenia budżetu i planowania finansowego w oparciu o nowe regulacje prawne, projektowania i programowania inwestycji samorządowych, pozyskiwania środków finansowych, zarządzania długiem, rachunkowości i sprawozdawczości w jednostkach sektora publicznego oraz innych obszarów gospodarki finansowej jednostek samorządowych.

Wymiar zajęć: 200 godzin

Odpłatność: 3200 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Finansów i Bankowości

11) Zarządzanie finansami w sporcie

Celem studiów podyplomowych jest poznanie metod, narzędzi, technik zarządzania finansami w sporcie. Słuchacze zapoznają się rozwiązaniami przyjętymi w sporcie w ugruntowanej gospodarce rynkowej. Poznają wzorcowe rozwiązania czołowych klubów europejskich i

krajowych. Ponadto uczestnicy poznają zasady funkcjonowania rynku finansowego, możliwości pozyskiwania środków z rynku kapitałowego.

Wymiar zajęć: 180 godzin

Odpłatność: 3400 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Finansów i Bankowości

12) Zarządzanie funduszami unijnymi

Wśród celów studiów podyplomowych należy wymienić teoretyczne i praktyczne przygotowanie uczestników do działalności zawodowej związanej z pozyskiwaniem i efektywnym wykorzystaniem funduszy UE, wykształcenie praktycznych umiejętności związanych z przygotowaniem, realizacją i rozliczaniem projektów w ramach zintegrowanego programu operacyjnego oraz przekazanie wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w polityce regionalnej, planowanej i realizowanej według instytucjonalnych standardów unijnych.

Wymiar zajęć: 215 godzin

Odpłatność: 3500 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej

13) Zarządzanie i marketing w oświacie

Studia adresowane są do pracowników oświaty zajmujących kierownicze stanowiska lub ubiegających się o tego typu funkcje. Szczególny nacisk w procesie kształcenia jest położony na prawidłową organizację i ewolucję procesu dydaktyczno-wychowawczego oraz umiejętność wypracowania dodatkowych środków w oparciu o trafne rozpoznanie możliwości ich pozyskania z rynku lokalnego

Wymiar zajęć: 280 godzin

Odpłatność: 2600 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Analizy Rynku i Marketingu

14) Zarządzanie i praca kierownicza

Celem studiów jest przekazanie wiedzy i ukształtowanie umiejętności w zakresie skutecznego zarządzania i pełnienia ról kierowniczych niezależnie od przedmiotu działalności, sektora własności, formy prawnej i wielkości organizacji. Studia są adresowane do osób pragnących nabyć bądź uzupełnić i zaktualizować swoją wiedzę dotyczącą skutecznego zarządzania, w tym pełnienia funkcji kierowniczych, we współczesnych uwarunkowaniach funkcjonowania organizacji biznesowych, samorządowych, pozarządowych i innych.

Wymiar zajęć: 200 godzin

Odpłatność: 3200 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Organizacji i Zarządzania

15) Zarządzanie zasobami ludzkimi

Celem studiów podyplomowych jest usystematyzowanie i aktualizacja wiedzy w zarządzaniu zasobami pracy (aspekt poznawczy) oraz kształtowanie i rozwijanie umiejętności menedżerskich nakierowanych na sprawne (efektywne, ekonomiczne i etyczne) kierowaniu ludźmi (aspekt praktyczny). Absolwent studiów jest dobrze przygotowany do pracy na stanowisku specjalisty ds. zasobów ludzkich w przedsiębiorstwach i organizacjach publicznych, w tym samorządowych oraz w organizacjach pośrednictwa pracy lub firmach szkoleniowych. Może także pełnić w tych podmiotach funkcję doradcy zawodowego lub organizatora szkoleń.

Wymiar zajęć: 200 godzin

Odpłatność: 3200 zł

Katedra prowadząca studia: Katedra Zarządzania Zasobami Ludzkimi

Spośród wymienionych 15 studiów podyplomowych prowadzonych przez wizytowany Wydział Nauk Ekonomicznych udało się uruchomić 8 w roku akademickim 2014/2015. W poniższej tabeli zamieszczono zagregowane informacje na ich temat.

Studia podyplomowe, które zostały uruchomione przez WNE w roku akademickim 2014/2015.

Studia podyplomowe	Liczba											
	Słuchaczy	przewidzianych w programie studiów podyplomowych					ogółem	wykładów	ćwiczeń	punktów ECTS	Wykładowców prowadzących zajęcia	
		deklarowanych efektów kształcenia			prze dmio tów	ogółem					ogółem	w tym prof. i dr hab.
		W	U	K								
1. Audyt i kontrola wewnętrzna	19	8	7	4	14	220	110	110	60	8	1	
2. Ekonomia – rachunkowość budżetowa	26	8	9	7	15	200	110	90	60	11	2	
3. Mechanizmy funkcjonowania strefy euro	50	9	8	5	15	215	185	30	60	9	5	
4. Menedżer jakości	32	24	16	10	20	240	110	130	63	10	1	
5. Rachunkowość	57	6	4	3	15	230	125	105	60	12	2	
6. Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej	23	21	5	3	10	200	137	73	61	8	2	
7. Zarządzanie i marketing w oświacie	17	bd.	bd.	bd.	11	280	160	120	60	9	1	
8. Zarządzanie zasobami ludzkimi	35	24	16	10	24	200	95	105	60	16	8	

Liczba słuchaczy studiów podyplomowych zmniejszyła się w latach 2010-2014 w Uczelni o 66% (z 3617 do 1238) i na Wydziale Nauk Ekonomicznych o 65% (z 833 do 289). Jednym z powodów przyczyn spadku zainteresowania studiami podyplomowymi w ostatnich latach jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej części potencjalnych kandydatów. W przeszłości bowiem w kosztach studiów partycypowali pracodawcy i Urzędy Pracy, a dzisiaj uległo to pogorszeniu, gdyż słuchacze muszą sami ponosić cały wysiłek finansowy. Coraz większe jest również nasylenie rynku absolwentami i w związku z tym popyt na ich kolejne grupy jest ograniczony.

Najlepszą formą promocji studiów podyplomowych są ich usatysfakcjonowani absolwenci oraz informacje zamieszczane na stronie www Uczelni i Wydziału. Konieczna jest również stała dbałość o jakość kształcenia, gdyż ma to duży wpływ na skalę rekrutacji słuchaczy w następnych latach. Należy też kontynuować monitoring opinii absolwentów tych studiów. Dobrym pomysłem jest tworzenie linków, po których kliknięciu potencjalni kandydaci dowiadują się o ofercie edukacyjnej Wydziału. Kolejnym rozwiązaniem jest zamieszczanie ogłoszeń w lokalnej prasie i TV, choć jest to niewątpliwie kosztowne. Dobrą okazją nagłaśniania oferty są konferencje, seminaria i warsztaty szkoleniowe. Ponadto można wykorzystywać banery i inne formy reklamy wizualnej oraz propagować rankingi studiów podyplomowych ogłaszane przez pracodawców.

Pewną szczególną, wizerunkową formą promocji jest uroczysty charakter wręczania dyplomów ukończenia studiów. Zaleca się aby brali w nich udział przedstawiciele władz Uczelni, a celem tych uroczystości powinno być dowartościowanie absolwentów i nawiązanie z nimi relacji, już jako „ambasadorami marki Uczelni” w ich miejscach pracy i zamieszkania. Bardzo ważnym atutem studiów podyplomowych jest także marka organizującego je

Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz to, że w ich trakcie słuchacze traktowani są po partnersku, a nie przedmiotowo.

Dla każdego z prowadzonych studiów podyplomowych przygotowano wykazy planowanych do osiągnięcia efektów kształcenia. Ich liczba i sposób uszczegółowienia jest różnorodny. Z powyższej tabeli wynika bowiem, że o ile na Studiach Podyplomowych Rachunkowości założono do zrealizowania tylko 13 efektów (6W, 4U, 3K), to na Studiach Podyplomowych Zarządzanie Zasobami Ludzkimi ich liczba wynosi równo 50 (24W, 16U, 10K). Pewną wątpliwość budzi również fakt, iż rodzaj realizowanych efektów kształcenia nie zawsze jest adekwatny do formy prowadzonych zajęć. Przykładowo słuchacze Studiów Podyplomowych Menedżer Jakości realizują ponad połowę zajęć (130 z 240 godzin) w formie ćwiczeń (audytoryjnych, projektowych, komputerowych), a w strukturze zadeklarowanych efektów kształcenia przeważają te związane z wiedzą a nie umiejętnościami (odpowiednio 24 z zakresu wiedzy, 16 umiejętności i 10 kompetencji społecznych).

Analizując zawartość sylabusów przedmiotów prowadzonych w ramach studiów podyplomowych uruchomionych w roku akademickim 2013/2014 oraz 2014/2015 należy zwrócić uwagę, że w niektórych kartach przedmiotów wymieniana literatura podstawowa i uzupełniająca powinna być bardziej systematycznie aktualizowana. Poniżej wymieniono przedmioty, w których wystąpiła taka sytuacja:

1. *Metody statystyczne w zarządzaniu jakością* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane w latach 1994-1999);
2. *Podstawy marketingu* (zalecana literatura podstawowa – 2 książki wydane w latach 1998 i 1999, brak literatury uzupełniającej);
3. *Rachunkowość menedżerska* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 3 książki, każda wydana w 2002 roku);
4. *Kultura organizacyjna w zarządzaniu jakością* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych w latach 1999-2003);
5. *Komunikacja interpersonalna i negocjacje handlowe* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych w latach 1997-2003);
6. *Marketing jakości* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 2 książki wydane w latach 2001-2003);
7. *Marketing w oświacie* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych w latach 1999-2004);
8. *Dokumentacja systemu jakości* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych w latach 2002-2005);
9. *Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy według PN-EN 18001:2004, OHSAS* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych w latach 2002-2005);
10. *Coaching personalny* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane do 2005 roku);
11. *Psychologia szefa* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane do 2005 roku);
12. *Zarządzanie zasobami ludzkimi w oświacie* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 2 książki wydane w roku 1996 i 2007);
13. *Zarządzanie przedsiębiorstwem* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 5 książek wydanych do 2006 roku);
14. *Metodyka tworzenia biznes planu* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane do 2007 roku);
15. *Towaroznawstwo produktów i usług* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane do 2007 roku);

16. *Ustrój administracji publicznej i procedury administracyjne* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki wydane do 2008 roku);
17. *Analiza finansowa* (zalecana literatura podstawowa i uzupełniająca – 4 książki, w tym jedna wydana w roku 2008 a trzy pozostałe w roku 2002).

Efekty kształcenia i programy nauczania każdego ze studiów podyplomowych, na które rekrutowani są kandydaci zostały w odpowiednim trybie zatwierdzone stosownymi uchwałami Rady Wydziału. W uchwałach Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie nr 24/05/13 z 22 maja 2013 roku oraz nr 28/06/13 z 5 czerwca 2013 roku zaakceptowano efekty kształcenia dla następujących studiów podyplomowych:

1. Audyt i kontrola wewnętrzna
2. Ekonomia - rachunkowość budżetowa
3. Finanse i bankowość
4. Mechanizmy funkcjonowania strefy euro
5. Rachunkowość
6. Rachunkowość przedsiębiorstw
7. Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej
8. Zarządzanie finansami w jednostkach samorządu terytorialnego
9. Zarządzanie finansami w sporcie
10. Zarządzanie funduszami unijnymi
11. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Kształcenie na wymienionych studiach podyplomowych, prowadzonych w wymiarze 2 semestrów w formie niestacjonarnej, mogło być realizowane w roku akademickim 2013/2014.

W kolejnych uchwałach Rady Wydziału (nr 23/13/14 z 18 czerwca 2014 roku, 8/14/1522 października 2014 roku, nr 9/14/15 oraz 11/14/15 z 22 października 2014 roku) przyjęto zmiany w planach i programach kształcenia dla następujących studiów podyplomowych:

1. Mechanizmy funkcjonowania strefy euro
2. Zarządzanie i marketing w oświacie
3. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Ponadto w Uchwale nr 9/14/15 doprecyzowano zasady ustalania oceny końcowej oraz warunków uzyskania świadectwa ukończenia w ramach wszystkich oferowanych wówczas przez Wydział Nauk Ekonomicznych studiów podyplomowych:

1. Audyt i kontrola wewnętrzna
2. Ekonomia - rachunkowość budżetowa
3. Mechanizmy funkcjonowania strefy euro
4. Menedżer jakości
5. Rachunkowość
6. Rachunkowość przedsiębiorstw
7. Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej
8. Zarządzanie finansami w jednostkach samorządu terytorialnego
9. Zarządzanie finansami w sporcie
10. Zarządzanie funduszami unijnymi
11. Zarządzanie i marketing w oświacie
12. Zarządzanie zasobami ludzkimi

W następnej Uchwale Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (nr 10/14/15 z 22 października 2014 roku) podjęto decyzję o likwidacji 3 studiów podyplomowych z powodu zbyt małego naboru słuchaczy. Decyzja ta objęła następujące studia podyplomowe:

1. Finanse i bankowość
2. Zarządzanie i marketing w służbie zdrowia
3. Marketingowe zarządzanie sprzedażą

W rezultacie procedur rekrutacyjnych w roku akademickim 2014/2015 uruchomiono 8 studiów podyplomowych, a mianowicie:

1. Audyt i kontrola wewnętrzna
2. Ekonomia – rachunkowość budżetowa
3. Mechanizmy funkcjonowania strefy euro
4. Menedżer jakości
5. Rachunkowość
6. Usługi finansowe i bankowe w gospodarce rynkowej
7. Zarządzanie i marketing w oświacie
8. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Szczegółowa analiza dokumentacji każdego z tych studiów daje podstawę do stwierdzenia, że programy i plany wymienionych studiów podyplomowych umożliwiają realizację zakładanych efektów kształcenia.

Dokumentacja przebiegu i ukończenia studiów podyplomowych przez słuchaczy prowadzona jest prawidłowo. Jest to między innymi pochodną odpowiedniego sformalizowania procedur związanych z procedurą trybu realizacji tych studiów. Kwestie te reguluje szczegółowo „Regulamin studiów podyplomowych”. Został on przyjęty przez Senat Uczelni Uchwałą Nr 845 z dnia 27 stycznia 2012 roku. Dokument ten składa się z 10 części, zawierających:

1. Postanowienia ogólne,
2. Regulacje związane z tworzeniem i likwidacją studiów podyplomowych,
3. Opis wymogów finansowych tworzenia i funkcjonowania studiów podyplomowych
4. Charakterystykę zasad rekrutacji kandydatów,
5. Opis zasad organizacji studiów podyplomowych,
6. Prawa i obowiązki słuchacza studiów podyplomowych,
7. Uprawnienia i obowiązki kierownika studiów podyplomowych,
8. Zadania Biura ds. Kształcenia i Spraw Studenckich,
9. Opis dokumentacji przebiegu studiów podyplomowych,
10. Postanowienia końcowe.

Ważnymi dokumentami, o charakterze porządkującym, jest także Uchwała nr 190 Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 26 marca 2013 roku w sprawie określenia wzoru świadectwa ukończenia studiów podyplomowych wydawanego absolwentom oraz Zarządzenie Nr 35/2013 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z 23 kwietnia 2013 roku w sprawie zasad sporządzania i wydawania absolwentom świadectwa ukończenia studiów podyplomowych realizowanych w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Regulacje te doprecyzowują zasady sporządzania i wydawania świadectw ukończenia studiów podyplomowych, które są drukami ścisłego zarachowania. Przyjęte rozwiązania i sposób ich wdrożenia ocenia się jako prawidłowe.

Na studiach podyplomowych WNE zajęcia prowadzi 39 nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Spośród tych wykładowców 22 jest zaliczanych do minimów kadrowych na kierunkach prowadzonych przez Wydział Nauk Ekonomicznych: ekonomii (studia I i II stopnia), zarządzaniu (studia I i II stopnia) oraz zarządzaniu i inżynierii produkcji (studia I stopnia).

Zajęcia na studiach podyplomowych realizują: 2 profesorów, 8 doktorów habilitowanych, 28 doktorów i 1 magister. Niepokoii relatywnie mały udział samodzielnych pracowników naukowych w procesie dydaktycznym. Szczegółowe dane na temat liczby i struktury kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych

zawarto w trzech poniższych tabelach. Jednostka powierza prowadzenie części zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych przedstawicielom otoczenia społeczno-gospodarczego. Oprócz nauczycieli akademickich z UWM zatrudnia się również naukowców z innych ośrodków akademickich Polski, w tym ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz z Uniwersytetu Warszawskiego.

Liczba wykładowców realizujących zajęcia na studiach podyplomowych Wydziału Nauk Ekonomicznych

Wyszczególnienie	Ogółem	Tytuł lub stopień naukowy/ zawodowy			
		Prof.	Dr hab.	Dr	Mgr
Liczba wykładowców prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych realizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie	39	2	8	28	1
W tym liczba nauczycieli akademickich, którzy zaliczani są w skład minimum kadrowego	22	2	8	12	-

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich ocenianej jednostki, prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych

Tytuł lub stopień naukowy, albo tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, reprezentujących			
	Ogółem	Obszar nauk społecznych		Obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych
		Dziedzina nauk ekonomicznych		Dziedzina nauk rolniczych
		ekonomia	zarządzanie	agronomia
Prof.	2	1	1	
Dr hab.	8	4	3	1
Dr	28	12	12	4
Mgr	1		1	

Dane na temat stopnia zaangażowania nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych w pracę poza macierzystą Uczelnią

Studia podyplomowe:	Liczba wykładowców prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych	W tym liczba wykładowców świadczących pracę poza macierzystą Uczelnią w ramach:	
		stosunku pracy	umów cywilno-prawnych
Audyt i kontrola wewnętrzna	8		1
Menedżer jakości	10		2
Rachunkowość	12	1	1
Rachunkowość budżetowa	11		1
Rachunkowość przedsiębiorstw	12	1	1
Zarządzanie i marketing w oświacie	9		1
Zarządzanie zasobami ludzkimi	16	1	
Zarządzanie funduszami unijnymi	11	1	

Analizując zatrudnienie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach podyplomowych należy stwierdzić, że tylko nieliczne osoby (praktycy gospodarczy) zatrudnione są poza Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w ramach stosunku pracy lub umów cywilno-prawnych.

Władze dziekańskie starają się pozyskiwać najlepszych praktyków gospodarczych oraz powierzać im prowadzenie zajęć na studiach podyplomowych

3.3).

Jednym z istotnych celów strategicznych zawartych w dokumencie „Strategia Rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych na lata 2011-2020” jest wspieranie rozwoju gospodarczego regionu i kraju i zwrotne czerpanie korzyści z rozwiniętych kontaktów z otoczeniem. Ten cel strategiczny lokuje się w obszarze intensyfikacji współpracy z bliższym i dalszym otoczeniem Uniwersytetu. Dla jego realizacji przyjęto 3 cele operacyjne:

1) Działanie na rzecz wykorzystania wyników badań w praktyce gospodarczej poprzez:

- uwzględnienie przy wyborze problematyki badawczej jej utylitarnego aspektu,
- tworzenie struktur i mechanizmów służących wdrażaniu wyników badań do praktyki gospodarczej,
- promowanie w regionie i kraju dorobku naukowego Wydziału, a szczególnie tej jego części, która może i powinna znaleźć zastosowanie w praktyce.

2) Rozwijanie aktywności eksperckiej i doradczej za pomocą:

- wspierania uczestnictwa pracowników Wydziału w organach decyzyjnych i doradczych,
- przygotowanie i doskonalenie oferty komercyjnych usług eksperckich i doradczych,
- uczestnictwa w działalności parków naukowych, naukowo – technologicznych i klastrów,
- inicjowania działań na rzecz powstawania firm typu start-up i spin-off,
- stworzenia Centrum Analiz Ekonomicznych i Edukacji Menedżerskiej.

3) Budowanie sieci współpracy z otoczeniem w celu doskonalenia oferty dydaktycznej, przez:

- współpracę z pracodawcami w celu doskonalenia planów i programów studiów,
- współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi w celu promocji Wydziału i jego oferty, poprzez organizację konkursów, olimpiad, gościnnych wykładów i warsztatów, itp.
- angażowanie partnerów biznesowych do finansowej partycypacji we wspólnych przedsięwzięciach, np. w fundowaniu nagród za najlepsze prace dyplomowe.

Ponadto w załączniku do Uchwały Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych nr 8/12/13 z 12 grudnia 2012 roku, który stanowi „Programu Rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie w latach 2012-2016” stwierdzono, że ważnym celem Wydziału Nauk Ekonomicznych jest organizowanie nowoczesnych usług doradczych oraz kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb gospodarki regionu i zmieniającego się rynku pracy. Działania te powinny sprzyjać ograniczeniu i eliminacji negatywnych skutków nadmiernego bezrobocia i wykluczenia społecznego.

Współpraca Wydziału z otoczeniem gospodarczym jest aktywna. Na spotkania regularnie zapraszani są przedstawiciele biznesu. Uczestniczą oni również w ważnych uroczystościach akademickich. Ponadto notuje się wzrost zainteresowania interesariuszy zewnętrznych tworzeniem nowych kierunków studiów podyplomowych. Opinie na temat programów studiów podyplomowych zbierane są cyklicznie u pracodawców i absolwentów.

Kluczową rolę w ramach współpracy Wydziału Nauk Ekonomicznych z pracodawcami odgrywa Rada Patronacka. Jest to organ o charakterze doradczym, który działa od 12 lat i składa się z interesariuszy, których opinie są cenne przy określaniu celów i koncepcji kształcenia realizowanego na Wydziale Nauk Ekonomicznych. Radę tą tworzą osoby reprezentujące następujące przedsiębiorstwa i instytucje:

1. Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.- Wiceprezes Zarządu,
2. Indykpol S.A. - Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych,
3. Urząd Miasta Olsztyn - I Zastępca Prezydenta Miasta,
4. Biuro Rachunkowo-Doradcze i Analiz Ekonomicznych DENAR – Właściciel,
5. PUDiZ Spółka z o.o. – Prezes,
6. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie – Dyrektor,

7. Działdowska Agencja Rozwoju S.A. – Prezes,
8. Warmińsko-Mazurski Klub Biznesu – Prezes,
9. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Dyrektor Oddziału Regionalnego,
10. Agencja Rynku Rolnego - Dyrektor Oddziału Terenowego,
11. Oddział Korporacyjny ING Bank Śląski S.A. – Dyrektor,
12. Business Centre Club (Centrum Edukacji OSKAR) - Kanclerz Loży Olsztyńskiej,
13. Rada Nadzorcza, Grupa Kapitałowa MASPEX – Przewodniczący,
14. Urząd Miasta Olsztyn - Skarbnik Miasta Olsztyn,
15. Zakład Przetwórstwa Spożywczego "Piekania Dąbkowski" – Właściciel,
16. Tewes-Bis Sp. z o.o. – Prezes,
17. Tewes-Bis Sp. z o.o. – Wiceprezes,
18. Szynaka Meble Sp. z o.o. – Prezes,
19. Miejski Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Olsztynie - Prezes Zarządu,
20. Regionalne Centrum Rozliczeń Citi Handlowy – Dyrektor,
21. NBP w Olsztynie - Dyrektor Oddziału Okręgowego,
22. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe "EKO-WIN" sp. z o.o. - Prezes Zarządu,
23. TUiR Warta S.A. – Dyrektor,
24. Wydział Administracyjny Urzędu Miasta Olsztyna – Dyrektor,
25. Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne sp. z o.o. - Prezes Zarządu,
26. Urząd Kontroli Skarbowej w Olsztynie – Dyrektor,
27. Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – Dyrektor.

Przygotowanie i realizacja studiów podyplomowych na Wydziale Nauk Ekonomicznych odbywa się przy czynnym udziale interesariuszy zewnętrznych. Na etapie formułowania programu studiów uczestniczą podmioty zewnętrzne takie jak Narodowy Bank Polski, Bank Handlowy S.A., Regionalna Izba Obrachunkowa, Jednostka Certyfikująca SGS Polska. Aktywna współpraca została nawiązana ze Starostwem Powiatowym w Lidzbarku Warmińskim oraz z MPEC. Praktykuje się również powierzanie części realizowanych zajęć przedstawicielom otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto, oprócz nauczycieli akademickich Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, do prowadzenia części zajęć zatrudnia się również naukowców z innych ośrodków akademickich w Polsce, w tym m.in. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie czy Uniwersytetu Warszawskiego.

Jakość zajęć realizowanych na poszczególnych studiach podyplomowych, jak też realizowany program kształcenia podlegają kompleksowej ocenie przez słuchaczy. W tym celu wykorzystuje się zarówno bezpośrednie kontakty z kierownikami studiów, jak i system badań ankietowych z wykorzystaniem anonimowych kwestionariuszy. Działania te służą obiektywnej ocenie poziomu kształcenia podyplomowego na Wydziale oraz podejmowaniu ewentualnych działań korygujących.

Na podstawie sugestii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (słuchaczy studiów podyplomowych i wykładowców) dokonywane są korekty w programach i planach nauczania, przy czym każda korekta musi być zaakceptowana przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz Radę Wydziału Nauk Ekonomicznych.

Podczas bardzo interesującego spotkania z przedstawicielami pracodawców zaprezentowali oni następujące opinie:

1. Zainteresowanie studiami podyplomowymi spada z powodów ekonomicznych, dlatego też wprowadzono opłaty w ratach za studia podyplomowe. Jest również konkurencja pomiędzy studiami z zakresu zarządzania i ekonomii. Ważne są również czynniki prawne np. wymóg ustawowy, że aby być kierownikiem szkoły trzeba mieć ukończone studia podyplomowe z zakresu zarządzania i marketingu w oświacie. Występuje także bardzo duża konkurencja, w tym cenowa. Niektóre studia podyplomowe są prawie dotowane dla studentów. Prywatne Uczelnie rezygnują z przeprowadzania egzaminów oraz znacząco

zmniejszając godzinowy wymiar zajęć. Naśladowanie tej strategii konkurencyjności byłoby jednak błędne. Renomowana Uczelnia nie powinna konkurować wyłącznie ceną ale również jakością. Generalnie kluczem do sukcesu jest bardzo dobry pomysł i kadra z praktycznym doświadczeniem zawodowym. Wykładowcy są oceniani przez słuchaczy wypełniających ankiety ewaluacyjne. W przeszłości WNE uruchamiał studia podyplomowe prowadzone w języku angielskim. Niektóre ze studiów podyplomowych posiadają kilkanaście edycji, co niewątpliwie dowodzi jakości kształcenia. Słuchaczami są zarówno młodzi ludzie u progu kariery zawodowej, jak i szefowie firm którzy pragną uzupełnić kwalifikacje. Ważna jest obsada zajęć np. bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady na temat protokołu dyplomatycznego.

2. W Olsztynie 25 tys. spośród 30 tys. studentów studiuje na UWM, co potwierdza bardzo silną pozycję konkurencyjną Uniwersytetu na rynku edukacyjnym. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych studiuje około 3 tys. studentów, czyli ponad 10% całego Uniwersytetu. Jest to silny Wydział. Zauważalny jest generalny trend, iż coraz większy odsetek studentów równolegle pracuje zawodowo

3. W trakcie spotkań z pracodawcami inicjowana jest dyskusja na temat problematyki prac licencjackich, magisterskich i podyplomowych. Dyplom na zlecenie firmy ma już pierwszych magistrantów. Z 80 tematów prac zasygnalizowanych przez wykładowców WNE około 30 poświęconych jest problematyce miękkich kompetencji. Często są one związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi, przedsiębiorczością, samodzielnością, asertywnością, umiejętnością negocjacji. Wynika to z faktu, że małe firmy potrzebują wykwalifikowanych i przedsiębiorczych kadr, a duże korporacje redukując koszty ograniczają zatrudnienie. Szacuje się, że 95% przedsiębiorstw to mikro i małe firmy w których popyt na ekonomistów i specjalistów z zakresu zarządzania jest wciąż rosnący.

4. Potrzebna jest symbioza w sferze biznes-nauka. Obecnie często brakuje zaufania w tym obszarze oraz występuje problem finansowania tej współpracy. Plusem jest wydawanie wspólnych publikacji przedstawicieli biznesu i kadry akademickiej.

5. Aż $\frac{3}{4}$ wartości pracy dyplomowej pochodzi od promotora, a w pracach inżynierskich know - how to ważny element. Niekiedy pojawia się problem własności intelektualnej, ale regulaminy UWM przewidują stosowne rozwiązania. Uczelnia jako jedna z pierwszych w Polsce stworzyła dwa regulaminy:

- „Regulamin dotyczący zasad ochrony i komercjalizacji dóbr niematerialnych w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie”.

- „Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie”.

6. Strategia rozwoju Uczelni jest systematycznie modyfikowana, w zależności od przeobrażeń dokonujących się w makro i mikrootoczeniu UWM. Wyrazem takich działań są Uchwały nr 55 i 56 Senatu UWM z 26 października 2012 roku, w których doprecyzowano brzmienie misji Uniwersytetu oraz zamieszczono dokument pt. „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2012-2020”. Region dotknięty jest kosztami transformacji ustrojowej, ale niektóre z branż mają charakter perspektywiczny. Rozwojowe branże na Warmii i Mazurach to: produkcja i przetwórstwo żywności, meblarstwo, ochrona środowiska, Energia wodna.

Jakość zajęć realizowanych na studiach podyplomowych jak już wspomniano ,oraz i ich program podlegają systematycznej ocenie przez słuchaczy. Wydział korzysta zarówno z anonimowych ankiet jak i z bezpośrednich kontaktów słuchaczy z kierownikiem studiów..

3.4).

Efekty kształcenia i wymiar punktów ECTS są omawiane podczas spotkań z przedstawicielami praktyki gospodarczej, a sylabusy przedmiotów umożliwiają ich usystematyzowanie. W przeszłości zdarzało się, że praktycy prowadzący zajęcia na studiach podyplomowych mieli problem z prawidłowym wypełnieniem sylabusów, a szczególnie przyporządkowaniem efektów przedmiotowych do kierunkowych. Z drugiej jednak strony przedstawiciele praktyki gospodarczej bardzo trafnie wskazują na potrzebę dostosowania problematyki zajęć do aktualnych oczekiwań rynku pracy i właściwą sekwencję wykładanych przedmiotów.

Programy studiów podyplomowych opracowane są zgodnie z wymaganiami KRK, Ustawą z dnia 27 lipca 2005 Prawo o szkolnictwie wyższym z późn. zm., Uchwałą Nr 786 Senatu UWM z dnia 25 listopada 2011 r. oraz Regulaminem studiów podyplomowych (załącznik do Uchwały Nr 845 Senatu UWM z dnia 27 stycznia 2012 roku). Nowe wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów studiów wyższych, w tym planów studiów, programów i planów studiów doktoranckich, planów i programów studiów podyplomowych oraz kursów doszkalających (Uchwała Nr 634 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 19 grudnia 2014 roku) będą obowiązywały dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2015/2016.

Dla wszystkich aktualnie prowadzonych studiów podyplomowych sformułowano efekty kształcenia oraz punktację ECTS. Zgodnie z przyjętymi wymogami studia podyplomowe bazują na systemie punktów ECTS, który precyzyjnie określa liczbę punktów odpowiadającą realnemu nakładowi pracy słuchacza w czasie zajęć kontaktowych i pracy własnej. Liczba punktów ECTS na poszczególnych studiach podyplomowych wynosi z reguły 60 (maksymalnie 63), natomiast wymiar godzinowy zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego mieści się w przedziale od 200 do 280 godzin.

Studenci, którzy w ramach programu Erasmus wyjeżdżają na Uczelnie zagraniczne mają obowiązek przygotować plan zajęć, w których będą uczestniczyć na wybranej Uczelni. Plan powinien być w miarę zbliżony do programu nauczania realizowanego na wydziale macierzystym, dopuszcza się jednak pewną elastyczność. Punkty ECTS, które student uzyska w czasie studium na Uczelni zagranicznej są uznawane i wliczane w ogólną sumę zdobytych punktów. Student, który nie miał możliwości wywiązać się ze wszystkich obowiązków na Uczelni zagranicznej, może, i ma obowiązek uzupełnić brakujące punkty ECTS po powrocie do Olsztyna.

3.5).

System KRK wymusił przejście na język efektów kształcenia, o których należy informować słuchaczy studiów podyplomowych. Opisywanie ogólnych celów kształcenia i profilu absolwenta nie jest wystarczające. Zmieniła się filozofia podejścia do studiowania. W rezultacie permanentnego przeglądu programów studiów zostały one zrewidowane i uaktualnione. Procedura ich uruchamiania jest prawidłowa.

Dokumentacja efektów i programów kształcenia prowadzona jest należycie. Informacje o programach studiów podyplomowych, kierunkowych i przedmiotowych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów dostępne są na stronie internetowej Wydziału <http://www.uwm.edu.pl/wne/podyplomowe.php>. Są również cyklicznie drukowane w niskonakładowych informatorach. Ponadto są także dostępne w wersji papierowej w Dziekanacie i u kierowników studiów podyplomowych. W ostatnim okresie coraz więcej informacji umieszczanych jest także w systemie USOS. W rezultacie zarówno studenci jak i nauczyciele akademicy posiadają elektroniczny dostęp m.in. do e-indeksu, planu zajęć oraz kart przedmiotów.

Zdaniem studentów wizytowana jednostka posiada w pełni przejrzysty system oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, ponieważ są oni informowani o nich na pierwszych zajęciach dydaktycznych oraz na stronie internetowej. W ten sposób są oni w stanie samodzielnie ocenić czy dane efekty zostały osiągnięte.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena – w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) „nie dotyczy” - Wydział nie prowadzi studiów doktoranckich.

3.2) Oferta studiów podyplomowych jest relatywnie stabilna, choć liczba słuchaczy drastycznie zmalała (o 2/3) w ostatnich 5 latach. Na studiach podyplomowych było 289 słuchaczy (stan na 30.09.2014). Spadek liczby uruchamianych studiów podyplomowych i brak studiów doktoranckich jest zjawiskiem niekorzystnym. Niezbędne jest wzmoczenie wysiłków organizacyjnych i promocyjnych w celu poszerzenia oferty studiów podyplomowych i pozyskania większej liczby słuchaczy. Zasoby materialne i kadrowe oraz programy i plany studiów podyplomowych umożliwiają realizację zakładanych efektów kształcenia.

3.3) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze biorą aktywny udział w procesie określania efektów kształcenia. Władze WNE wypracowały ugruntowane i pozytywne relacje z interesariuszami zewnętrznymi, a szczególnie tymi zrzeszonymi od 2002 roku w Radzie Patronackiej. Przedstawiciele pracodawców opiniują proponowane efekty kształcenia i programy studiów. W formowaniu przyjmowanych przez Radę Wydziału efektów kształcenia podyplomowego uczestniczą podmioty zewnętrzne takie jak Narodowy Bank Polski, Bank Handlowy S.A., Regionalna Izba Obrachunkowa, Jednostka Certyfikująca SGS Polska. Bierze też w tym udział Rada Patronacka oraz interesariusze wewnętrzni, głównie władze Wydziału i kierownictwo studiów podyplomowych.

3.4) System ECTS jest wewnętrznie spójny i poprawnie odzwierciedla nakład pracy związany z osiąganiem planowanych efektów kształcenia.

3.5) Wydział Nauk Ekonomicznych wypracował i wdrożył mechanizmy umożliwiające ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Dla każdego z prowadzonych studiów podyplomowych opracowano wykazy przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia. Słuchacze są z nimi zapoznawani na pierwszych zajęciach oraz posiadają do nich dostęp na stronie internetowej, bądź u kierownika studiów podyplomowych. Dokumentacja prowadzona jest w staranny sposób.

Kryterium 4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

4.1).

Celem polityki kadrowej Wydziału jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia poprzez utrzymanie optymalnej relacji liczby pracowników naukowo-dydaktycznych do liczby studentów oraz stymulowanie rozwoju naukowego pracowników i ich specjalności adekwatnych do zakładanych efektów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów.

W okresie 5 lat liczba studentów Wydziału zmniejszyła się z 2956 do 2600 (9%), liczba pracowników z 121 do 118 (2,5%), co poprawiło relację liczby pracowników do liczby

studentów. W strukturze zatrudnienia zaszły korzystne zmiany polegające na zwiększeniu liczby pracowników samodzielnych z 18 do 22 oraz zmniejszeniu liczby doktorantów z 76 do 74 i pozostałych pracowników z 27 do 22 osób. Wszyscy zatrudnieni pracują na Wydziale jako podstawowym miejscu pracy. Nieliczna grupa 16 pracowników jest zatrudnionych w innych Uczelniach na podstawie umowy o pracę, 31 świadczy pracę w ramach umów cywilno-prawnych.

Zasady i kryteria oceny kandydatów przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich na poszczególnych stanowiskach na Wydziale Nauk Ekonomicznych ustala Załącznik nr 3 do Uchwały nr 338 Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 listopada 2013 r. Kryteria te, oprócz wymaganych stopni naukowych i tytułu naukowego, dotyczą zróżnicowanej dla poszczególnych stanowisk minimalnej liczby punktów za publikacje z listy IF lub ERIH, pełnienie funkcji promotora lub opiekuna pracy doktorskiej, kierownika lub wykonawcy zewnętrznego projektu badawczego.

Liczba zatrudnionych i ich struktura kwalifikacji w pełni zaspokaja wymagania minimum kadrowego dla uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, trzech prowadzonych kierunków studiów tj. *ekonomia* I i II stopnia, *zarządzanie* I i II stopnia oraz *zarządzanie i inżynieria produkcji* I stopnia kształcenia. Wśród nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale dominują stanowiąc 90,7% reprezentanci nauk ekonomicznych. W grupie 118 pracowników Wydziału znajduje się:

- 5 profesorów nauk ekonomicznych,
- 16 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych (10 w dyscyplinie ekonomia, 5 nauki o zarządzaniu, 1 towaroznawstwo)
- 74 doktorów nauk ekonomicznych (32 w dyscyplinie ekonomia, 32 nauki o zarządzaniu),
- 10 doktorów nauk rolniczych (7 w dyscyplinie agronomia, 2 zootechnika, 1 technologia żywności),
- 22 pracowników pozostałych (magistrów).

Dominacja nauczycieli akademickich reprezentujących dziedzinę nauk ekonomicznych w tych dwóch dyscyplinach pozwala stwierdzić, że ich kwalifikacje są adekwatne i w pełni umożliwiają realizację założonych efektów kształcenia na kierunku *ekonomia* w dyscyplinie ekonomia, na kierunku *zarządzanie* w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i ekonomia oraz na kierunku *zarządzanie i inżynieria produkcji* w dyscyplinie zarządzanie. Na kierunku *zarządzanie i inżynieria produkcji* założono ponadto realizację efektów ulokowanych w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria produkcji. Wydział nie zatrudnia specjalistów w tej dziedzinie. Jest to jednak kierunek prowadzony wspólnie z Wydziałem Technicznym i w procesie dydaktycznym uczestniczą pracownicy tego Wydziału.

Za prawidłowość obsady personalnej zajęć dydaktycznych odpowiadają kierownicy Katedr uwzględniając ustaloną w Uchwale nr 575 Senatu UWM z dn. 23 września 2014 wysokość pensum dydaktycznego na stanowisku profesora zwyczajnego – 210 godzin obliczeniowych rocznie, profesora nadzwyczajnego – 210 godzin, adiunkta i asystenta – 240 godzin, starszego wykładowcy i wykładowcy – 360 godzin. Uchwała przewiduje obniżkę pensum z tytułu pełnienia funkcji jednoosobowego organu, redaktora czasopisma naukowego, kierownika koordynatora w projektach badawczych. Przewidziano w niej także wskaźniki przeliczeniowe do zajęć prowadzonych w językach obcych, za sprawowanie opieki nad kołem naukowym, prowadzenie prac dyplomowych. Z informacji przekazanej Zespołowi Oceniającemu na Wydziale nie występują znaczące przekroczenia pensum.

Zasady, kryteria, tryb oceny efektów pracy nauczycieli akademickich ustalają Uchwały Senatu nr 249 z dn. 21 czerwca 2013 r. wraz z późniejszymi zmianami, Zarządzenie Rektora nr 50/2014 z dn. 27 kwietnia 2014 r. w sprawie Regulaminu oceny nauczycieli akademickich UWM oraz Uchwała nr 12/13/14 Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w sprawie indywidualnej oceny nauczycieli akademickich Wydziału. Przeprowadzana co 4 lata ocena

okresowa efektów pracy samodzielnych pracowników oraz co 2 lata ocena pracowników pozostałych obejmuje trzy obszary:

- 1) działalność naukową uwzględniającą kształcenie kadr,
- 2) działalność dydaktyczną,
- 3) działalność organizacyjną i/lub działalność popularyzatorską.

Efekty pracy pracowników w każdym z tych obszarów są oceniane w punktach przy uwzględnieniu bardzo licznych kryteriów: 29 w ocenie działalności naukowej, 19 w ocenie pracy dydaktycznej, 68 działalności organizacyjnej. Przy ocenie działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego pod uwagę jest brany wynik oceny z aktualnego Raportu Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Niezależnie od wyniku oceny punktowej według przyjętych kryteriów negatywny wynik oceny z aktualnego Raportu oznacza negatywną ocenę działalności dydaktycznej.

Celem oceny punktowej jest motywowanie nauczyciela akademickiego do działań pro jakościowych w obszarze nauki, kształcenia kadr, dydaktyki i aktywności organizatorskiej oraz popularyzatorskiej, będących elementem misji, strategii oraz wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia UWM. Wyniki oceny działalności stanowią bowiem podstawę rekomendacji Wydziałowych Komisji Oceniających Nauczycieli Akademickich oraz uchwał Rady Wydziału dotyczących: oceny kandydatów w postępowaniach konkursowych oraz przy awansie zawodowym, przedstawiania kandydatów do nagród naukowych i organizacyjnych.

Narzędziem bieżącej weryfikacji jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych są hospitacje i oceny studenckie. Hospitacja zajęć dydaktycznych przeprowadzana jest przez kierowników jednostek organizacyjnych w przypadku pracowników niesamodzielnych oraz Dziekana w odniesieniu do pracowników samodzielnych. Coroczną hospitacją objęci są pracownicy naukowo-dydaktyczni pracujący nie dłużej niż 4 lata. Hospitacje zajęć pracowników o dłuższym stażu prowadzone są z częstotliwością, którą kierownik jednostki uzna za właściwą, nie rzadziej jednak niż raz na 4 lata lub w następstwie negatywnych opinii studentów wyrażonych w ankietach. Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników samodzielnych jest przeprowadzana w następstwie otrzymania negatywnych opinii studentów na temat prowadzonych zajęć. Corocznie do 15 kwietnia kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani do przedłożenia Wydziałowej Komisji Programowej sprawozdania z przeprowadzonych hospitacji.

Zgodnie z obowiązującą procedurą w Uniwersytecie oraz Wydziałową „Procedurą oceny nauczycieli akademickich przez studentów” (*WSZJK-A-ON-NE-1*), po zakończeniu każdego semestru studenci w formie ankiety elektronicznej oceniają jakość realizacji zajęć dydaktycznych. Wyniki przeprowadzonego badania są w formie zagregowanej przedstawiane Radzie Wydziału oraz publikowane na stronie internetowej Wydziału. Oceny szczegółowe, uzyskane przez poszczególnych nauczycieli akademickich, są przekazywane bezpośrednio, z zachowaniem zasady poufności, kierownikom jednostek. Kierownicy są zobligowani do przeprowadzenia indywidualnych spotkań z pracownikami, w celu przekazania oraz omówienia wyników badania ankietowego. W przypadku uzyskania przez pracownika oceny niedostatecznej jest on zobowiązany do złożenia wyjaśnień przed Kolegium Dziekańskim oraz przedłożenia planu działań, mających na celu poprawę jakości realizowanych przez niego zajęć.

Ważnym celem polityki kadrowej jest wspieranie rozwoju i przyspieszenie awansu naukowego pracowników poprzez:

- wykorzystywanie wyników oceny okresowej i bieżącej w systemie nagród za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, przyznawanie podwyżek pro jakościowych dla pracowników, którzy uzyskali habilitację, największą liczbę punktów za publikacje

powyżej 8 punktów, realizują po dwa granty, z wyróżnieniem obronili prace doktorskie, posiadają wybitne osiągnięcia organizacyjne,

- wspieranie rozwoju młodych pracowników poprzez m.in. organizowanie konkursów o granty dla pracowników, którzy nie ukończyli 35 lat, motywowanie ich do starań o staże naukowe za granicą, finansowanie udziału w krajowych i zagranicznych konferencjach, organizowanie szkoleń i in.,
- rozwój współpracy naukowo-dydaktycznej z licznymi zagranicznymi uniwersytetami,
- motywowanie pracowników do ubiegania się o granty badawcze, wyjazdy na krajowe i zagraniczne staże naukowe,
- organizowanie konferencji i seminariów naukowych,
- umożliwienie pracownikom publikacji prac naukowych w wydawnictwach UWM oraz w wysoko punktowanym (9 pkt) czasopiśmie Wydziału,
- organizowanie szkoleń podnoszących poziom kwalifikacji dydaktycznych pracowników (np. z zakresu języka migowego, wykorzystywania nowoczesnych metod i środków audiowizualnych w dydaktyce) oraz umożliwienie pracownikom uczestnictwa w studiach podyplomowych.

O efektach prowadzonej polityki kadrowej pozytywnie świadczy uzyskanie przez 14 pracowników Wydziału w latach 2009-2014 stopnia doktora nauk ekonomicznych oraz przez 9 pracowników stopnia doktora habilitowanego.

Warto w tym miejscu podkreślić, że w wizytowanej jednostce nie ma pracowników, dla których Wydział Nauk Ekonomicznych byłby dodatkowym miejscem pracy. Celem tak prowadzonej polityki kadrowej jest zapewnienie pełnego poświęcenia się nauczycieli akademickich pracy naukowej na macierzystej Uczelni oraz skupienie ich uwagi na indywidualnych ścieżkach rozwoju naukowego oraz sprawnej realizacji prac awansowych na kolejne stopnie i tytuły naukowe.

Zdaniem studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego pracownicy, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne są dobrani w sposób prawidłowy, zarówno pod kątem posiadanej wiedzy, jak również sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. W ich opinii głównym wyznacznikiem doboru osób do konkretnych przedmiotów jest obszar zainteresowań. Studenci dodatkowym zauważyli, że nauczyciele akademicy są bardzo dobrymi dydaktykami, którzy opowiadają o praktycznych rozwiązaniach i bazują na aktualnych rozwiązaniach technologicznych. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci stwierdzili, że chęć do ciągłego rozwoju kadry dydaktycznej sprzyja także ich rozwojowi naukowemu. Zdaniem studentów pracownicy naukowci bardzo często angażują ich do pisania wspólnych artykułów i prowadzenia badań naukowych oraz bardzo często organizują różnego rodzaju wyjazdy terenowe, aby zwiększyć umiejętności oraz kompetencje społeczne.

Warto zaznaczyć, że Wydziałowy Samorząd Studentów UWM organizuje raz w roku konkurs na najlepszego nauczyciela akademickiego. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA studenci stwierdzili, że jest to bardzo dobra forma docenienia zaangażowania najbardziej aktywnych prowadzących.

4.2).

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie dysponuje okazałą bazą dydaktyczną, którą tworzy wiele obiektów, spośród których wyróżnia się jeden z najpiękniejszych w Polsce kampusów uniwersyteckich, nowoczesna Biblioteka Uniwersytecka, pływalnia oraz Centrum Akwakultury i Inżynierii Ekologicznej. Wydział Nauk Ekonomicznych UWM zarządza infrastrukturą naukowo-dydaktyczną, która jest dobrze dostosowana do potrzeb związanych z kształceniem studentów i realizacją badań naukowych na prowadzonych kierunkach studiów. Wydział dysponuje pomieszczeniami naukowo-dydaktycznymi o łącznej powierzchni ponad

4000m². W poniższej tabeli zestawiono wykaz obiektów dydaktycznych będących w gestii Wydziału.

Wykaz pomieszczeń naukowo-dydaktycznych znajdujących się w gestii Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz ich wyposażenie podano w poniższej tabeli.

Nr sali	Pow. w m ²	Liczba miejsc	Przeznaczenie	Jednostka organizacyjna	Wyposażenie
Budynek Wydziału Nauk Ekonomicznych, ul. Oczapowskiego 4					
Aula	90,7	92	Sala wykładowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik multimedialny, projektor, tablica
19	79,9	30	Sala komputerowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	komputery, ekran elektroniczny, projektor,
20	97,5	56	Sala wykładowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	komputer, rzutnik pisma, projektor
01	44,3	28	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma
02	48,0	48	Sala komputerowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	komputer, projektor
03	53,5	29	Sala komputerowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	komputer, projektor
202	27,0	16	Sala seminaryjna	Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw	rzutnik
107	24,0	25	Sala seminaryjna	Katedra Finansów i Bankowości	rzutnik multimedialny, komputer stacjonarny
308	12,0	15	Sala seminaryjna	Katedra Rachunkowości	rzutnik pisma
313	21,0	16	Sala seminaryjna	Katedra Polityki Społecznej i Ubezpieczeń	tablica
12	57,8	38	Sala seminaryjna	Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej	Komputer, ekran elektroniczny, projektor
Sala Nad Stołówką, ul. Prawocheńskiego 4					
104	43,8	32	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma, tablica
105	65,0	50	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma, tablica
106	51,7	36	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	-
Wydział Nauk Ekonomicznych, ul. Prawocheńskiego 19					
1	50,1	30	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma,
8	82,4	62	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma, projektor
05	62,6	30	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik pisma,
010	77,2	22	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	-
201	37,6	38	Sala ćwiczeniowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik ekranowy na stojaku
206	87,0	80	Sala wykładowa	Wydział Nauk Ekonomicznych	rzutnik, ekran na ścianie
3	25,0	19	Sala seminaryjna	Katedra Makroekonomii	rzutnik, ekran,
	21,0	17	Sala seminaryjna	Katedra Analizy Rynku i Marketingu	rzutnik
Wydział Nauk Ekonomicznych, Plac Cieszyński 1					
331	27,2	14	Sala seminaryjna	Katedra Mikroekonomii	rzutnik
ul. Oczapowskiego 5, Aula prof. Gotowca					
Aula	482,1	270	Sala wykładowa	Sala ogólnouczelniana	projektor, komputer, ekran multimedialny
ul. Oczapowskiego 13, Aula prof. Jankowskiego					
Aula	169,5	192	Sala wykładowa	Sala ogólnouczelniana	ekran, projektor multimedialny, komputer

Obiekty naukowo-dydaktyczne Wydziału są zlokalizowane na terenie miasteczka uniwersyteckiego. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych wykorzystywane są odpowiednie sale wykładowe i ćwiczeniowe. Specyfika prowadzonych studiów podyplomowych nie wymaga specjalistycznej infrastruktury dydaktycznej. Zajęcia odbywają się w salach

wykładowych i ćwiczeniowych wyposażonych w stacjonarne i mobilne projektory multimedialne. Wydział dysponuje 5 pracownikami komputerowymi, w których znajdują się 142 komputery PC.

Bardzo ważnym obszarem działalności Wydziału Nauk Ekonomicznych jest zapewnianie studentom i słuchaczom studiów podyplomowych oraz kadrze akademickiej wszechstronnego dostępu do zasobów bibliotecznych. Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej (wg. stanu na koniec 2014 roku) wynoszą:

1. Liczba książek (w woluminach)	760 311
2. Liczba czasopism (w woluminach)	181 841
3. Liczba zbiorów specjalnych	60 425
4. Liczba książek elektronicznych	148 294
5. Liczba czasopism elektronicznych	89 000
6. Liczba baz danych (w tytułach)	58

Biblioteka Uniwersytecka jest największą biblioteką naukową północno-wschodniego regionu Polski. Budynek o ogólnej powierzchni 19 423 m² posiada zintegrowany system zarządzania instalacjami. Biblioteka wyposażona jest w sprzęt do digitalizacji zbiorów, fumigacyjną komorę próżniową do dezynfekcji zbiorów bibliotecznych i akt archiwalnych oraz system elektronicznego zabezpieczenia zbiorów.

Biblioteka Uniwersytecka UWM oferuje czytelnikom:

- 822 miejsc do pracy dla użytkowników,
- 400 stanowisk komputerowych,
- 8 kabin do pracy indywidualnej,
- 10 miejsc do pracy dla osób niepełnosprawnych,
- 4 sale dydaktyczne (łącznie 150 miejsc),
- 1 sala konferencyjna na 350 miejsc.

Biblioteka jest centrum edukacyjnym Uniwersytetu i aktywną instytucją kulturotwórczą, przyjazną dla użytkowników. Zasoby biblioteczne w zakresie nauk ekonomicznych zgromadzone są w postaci wydawnictw zwartych, czasopism oraz zbiorów specjalnych. Pracownicy i studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych korzystają z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej, która jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną o zadaniach dydaktycznych, usługowych i naukowych.

Zasoby czasopiśmiennicze biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego są bardzo bogate. Lista polskich wydawnictw ciągłych z zakresu ekonomii obejmuje 339 pozycji, w tym zeszyty naukowe największych Uczelni publicznych i niepublicznych. Z kolei wykaz zagranicznych czasopism ekonomicznych obejmuje 69 pozycji, w tym takie jak *The Economist*, *Harvard Business Review*, *Journal of Economics*, *Marketing Management* i szereg innych.

Cennymi zasobami bibliotecznymi jest dostęp do elektronicznych baz bibliograficznych z zakresu nauk ekonomicznych, takich jak:

a) Źródła elektroniczne dostępne w Bibliotece Uniwersyteckiej

1. Polskie bazy bibliograficzne: Bazy Biblioteki Narodowej, BazEkon
2. Polskie bazy pełnotekstowe: Emis Emerging Markets Information Service; Municipium; InforLex Expert; Monitor Polski B
3. Książki elektroniczne: ibuk.pl; ebrary
4. Zagraniczne bazy abstraktowe: SCOPUS, Journal Citation Reports, Social Sciences Citation Index
5. Zagraniczne bazy pełnotekstowe: EBSCO, Elsevier, Emerald; ProQuest, Wiley Online Library, SpringerLink
6. Wyszukiwarka zagranicznych czasopism elektronicznych

b) Polskie bazy bibliograficzne:

1. Biblioteka Narodowa - Bibliografia książek polskich (Przewodnik Bibliograficzny)
2. Biblioteka Narodowa - Bibliografia Zawartości Czasopism (BZCz)
3. Artykuły z czasopism polskich (MARC 21, 2005 -)
4. Artykuły z czasopism polskich (MARC-BN, 1996 - 2004)
5. BazEkon - baza zagadnień ekonomicznych i pokrewnych oparta na zawartości wiodących czasopism naukowych i gospodarczych oraz naukowych serii wydawniczych Uczelni ekonomicznych, a także instytucji pozarządowych.

c) Polskie bazy pełnotekstowe:

1. Emis Emerging Markets Information Service - serwis zawierający wiadomości ekonomiczne, finansowe, polityczne, makroekonomiczne, wiadomości ze spółek, informacje o przetargach, raporty i analizy firm, informacje z rynków giełdowych. Dostępne są różne źródła informacji: gazety, magazyny, źródła internetowe, Monitor Polski B, serwisy prasowe.
2. Municipium - dodatkowy moduł do serwisu EMIS Polska dotyczący jednostek samorządów terytorialnych, ich sytuacji finansowej i gospodarczej oraz otoczenia, w jakim działają.
3. Infor Lex Expert - baza zawiera system aktów prawnych, orzecznictwa, interpelacji, porad i komentarzy z czasopism wydawanych przez holding INFOR PL S.A. Udostępnia również: Prawo Polskie, Prawo Europejskie, formularze i wzory dokumentów, adresy organów administracji publicznej, Krajowy Rejestr Sądowy, artykuły z czasopism (m.in. Gazety Prawnej, Poradnika Gazety Prawnej, Personelu i Zarządzania).
4. Monitor Polski B - dziennik urzędowy RP.
5. ARIANTA – naukowe i fachowe polskie czasopisma elektroniczne: Źródło informacji o polskich naukowych i fachowych czasopismach elektronicznych dostępnych w Internecie. Umożliwia dostęp do pełnych tekstów, streszczeń lub spisów treści. Informacje obejmują m.in.: tytuł czasopisma, ISSN, wydawcę, częstotliwość ukazywania się, klasyfikację dziedzinową, link do instrukcji dla autorów, ImpactFactor, Index Copernicus, punktację Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W dyscyplinie naukowej ekonomia dostępne są 124 tytuły.

Warto także podkreślić, że w ramach serwisu ibuk.pl użytkownicy Biblioteki Uniwersyteckiej UWM mają zapewniony dostęp do 575 tytułów. Ich tematyka obejmuje nauki ekonomiczne, humanistyczne, matematyczno-przyrodnicze i społeczne. Dla użytkowników UWM dostępnych jest 159 tytułów z zakresu nauk ekonomicznych. Z kolei w przypadku platformy książek elektronicznych Ebrary ich bogata kolekcja zawiera tytuły kilkuset wydawców z całego świata i obejmuje w sumie ponad 70 tys. książek z 16 dziedzin wiedzy, tym 11,5 tys. z zakresu ekonomii i biznesu.

W dokumencie „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012-2020” stwierdzono, że istotnymi celami działań związanymi z rozwojem infrastruktury będzie:

- racjonalizacja wydatków związanych z utrzymaniem infrastruktury,
- określenie faktycznych potrzeb lokalowych poszczególnych jednostek,
- przygotowanie wykazu nieruchomości do zbycia lub przekazania w dzierżawę,
- monitorowanie wykorzystania pomieszczeń, w tym zwłaszcza bazy dydaktyczno-badawczej,
- udoskonalenie systemu dozoru elektronicznego i monitoringu bezpieczeństwa obiektów,
- przygotowanie programów budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury,
- dbałość o architekturę i właściwą gospodarkę przestrzenną oraz rozwiązanie problemu komunikacji i parkowania na terenie Kortowa.

Tryb postępowania, kompetencje i odpowiedzialność poszczególnych jednostek organizacyjnych w zakresie zarządzania i utrzymania infrastruktury dydaktycznej określa Zarządzenie Rektora nr 19 z dnia 2 czerwca 2005 w sprawie odpowiedzialności materialnej, zasad prowadzenia ewidencji rzeczowych składników majątku, inwentaryzacji i trybu postępowania w przypadku likwidacji oraz działalności Uczelnianej Komisji Inwentaryzacyjnej.

Reasumując, baza dydaktyczna, jaką dysponuje Wydział Nauk Ekonomicznych nie stanowi przeszkody w realizacji kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych. Pewnym jej mankamentem jest to, że rozproszona przestrzennie baza dydaktyczna nie sprzyja integracji kadry, bowiem jednostki organizacyjne Wydziału zlokalizowane są w pięciu budynkach.

Zdaniem studentów budynki Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM są bardzo nowoczesne i wyposażone we wszystkie niezbędne instalacje: zasilające, przeciwpożarowe, ochrony i monitoringu, systemy czujników gazu i zabezpieczeń przeciwwłamaniowych, infrastrukturę teleinformatyczną oraz instalacje wentylacyjne. W ocenie studentów posiadane przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski zaplecze lokalowe jest zadowalające i pozwala na realizowanie procesu kształcenia we właściwych warunkach, gwarantując odpowiedni komfort i standard pracy. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w projektory multimedialne, w niektórych salach zainstalowane jest nagłośnienie. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA studenci stwierdzili, że zajęcia dydaktyczne odbywają się w grupach o odpowiedniej liczebności

4.3).

Jak podkreślono w Raporcie Samooceny Wydział Nauk Ekonomicznych nie dysponuje pełną autonomią finansową. Na budżet Wydziału składa się dotacja dydaktyczna i badawcza. Dysponentem środków finansowych są władze dziekańskie. Środki finansowe przekazane na działalność dydaktyczną Wydziału rozdysponowywane są na poszczególne jednostki proporcjonalnie do liczby pracowników oraz ich stopni i tytułów naukowych. W przypadku działalności statutowej, Wydział otrzymuje dotację celową na prowadzenie badań naukowych służących rozwojowi młodych naukowców oraz podmiotową na utrzymanie potencjału badawczego. Dotacje podmiotowe na utrzymanie potencjału badawczego systematycznie rosną. W ostatnich latach kształtowały się następująco:

- 2013: 175700 zł
- 2014: 195750 zł
- 2015: 290070 zł

W przypadku dotacji podmiotowych na utrzymanie potencjału badawczego podział środków na poszczególne katedry Wydziału jest ściśle związany z rangą danej katedry w ocenie parametrycznej Wydziału. Otrzymana dotacja dzielona jest proporcjonalnie w relacji do udziału punktowego katedr w całkowitej puli punktów uzyskanych przez WNE. Podstawą do ustalenia punktacji stanowiącej kryterium podziału środków w ramach dotacji UPB są coroczne sprawozdania kierowników poszczególnych tematów badawczych. Ocena aktywności naukowej katedr WNE obejmuje trzy wiodące kryteria:

- A - sumę punktów za publikacje naukowe
- B- liczbę punktów za stopnie i tytuły naukowe
- C- liczbę punktów za granty naukowe.

Stosowany algorytm obliczania sumy punktów to $0,76A + 0,18B + 0,06C$. Zestawienie punktów dla roku 2014 obejmuje dane z czterech lat 2010-2013. W każdym kolejnym roku brany jest pod uwagę czteroletni okres bazowy. W rankingach 12 katedr WNE (zatrudniających 111 wykładowców) podano procentowy udział danej katedry w sumie punktów uzyskanych przez cały Wydział (od 4,6 do 11,4%) oraz przeciętną liczbę punktów

przypadającą na 1 pracownika każdej katedry (od 16,9 do 30,5). Z przywoływanych zestawień wynika, że liderami pod względem naukowej aktywności są: Katedra Analizy Rynku i Marketingu, Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw oraz Katedra Ekonomiki Przestrzennej i Środowiskowej.

Ważnym dokumentem, który reguluje zasady gospodarki finansowej Wydziału Nauk Ekonomicznych jest Uchwała Nr 294 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 25 października 2014 w sprawie zwiększenia samodzielności finansowej Wydziałów w 2014 roku. Prorektorowi ds. Ekonomicznych i Rozwoju powierzono nadzór nad przygotowaniem Wydziałowych planów finansowych. Zasady konstrukcji planów zostały uszczegółowione w 8 punktach §3. Realizacja planów podlega kwartalnej ocenie i prezentacji na forum Senatu UWM.

W dokumentacji znajduje się także informacja na temat środków finansowych przydzielonych poszczególnym katedrom WNE na finansowanie kosztów limitowanych dydaktyki na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Wśród dokumentów finansowych udostępnionych Zespołowi Wizytującemu PKA znajdują się także plany finansowe Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz sprawozdania z ich wykonania w ostatnich latach. Dokumentacja ta jest prowadzona w staranny sposób z podziałem na przychody i koszty prowadzenia studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych. Wydział osiągnął w miesiącach styczeń – sierpień 2014 roku dodatni wynik finansowy dla każdego z wymienionych trybów studiów.

Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono do wglądu szczegółowy wykaz międzynarodowych i krajowych projektów badawczych i prac rozwojowych realizowanych przez WNE w latach 2013-2014 i finansowanych ze środków zewnętrznych. Obejmuje on:

- 5 projektów unijnych na łączną kwotę ponad 10 mln zł;
- 1 projekt zagraniczny (Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki);
- 5 jednorocznych projektów finansowanych ze środków MNiSW na rozwój młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich na łączną kwotę około 15 tys. zł;
- 8 projektów finansowanych przez narodowe Centrum Nauki na łączną kwotę 641 tys. zł;
- 20 ekspertyz finansowanych ze środków instytucji zewnętrznych na kwotę ok. 370 tys. zł.

Kolejną ważną Uchwałę nr 531 w sprawie racjonalizacji polityki zatrudnienia przyjął Senat UWM w Olsztynie w dniu 9 czerwca 2014 roku. Potrzeba wdrożenia tego dokumentu wynikała z konieczności uporządkowania dotychczasowych regulacji i była konsekwencją sytuacji finansowej Uniwersytetu. Stwierdzono w nim, że Dziekani Wydziałów mogą dysponować funduszem wynagrodzeń pod warunkiem osiągnięcia przez Wydział dodatniego wyniku finansowego oraz wypracowania przez wszystkie jednostki dydaktyczne pensum. W istotnym § 2 stwierdzono, że dziekani Wydziałów, których wszystkie jednostki dydaktyczne zrealizowały pensum, ale Wydział zanotował ujemny wynik finansowy, mogą dysponować połową wygosparowanych oszczędności, a drugie 50% należy przeznaczyć na poprawę wyniku finansowego Wydziału. Zapis ten spowodował, że deficytowe Wydziały zostały zobowiązane do sporządzenia planów naprawczych. Ponadto dziekanów Wydziałów w których występują katedry, które nie wypracowały wymaganego pensum zobowiązano do przedstawienia wniosków kadrowych mających na celu dostosowanie stanu zatrudnienia do rozmiarów zadań dydaktycznych Wydziału,

W dokumencie „Program Rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w latach 2012-2020” stwierdzono, że istotnymi celami działań w obszarze gospodarki finansowej są:

I. Działania na rzecz wzrostu przychodów, w tym:

- bieżący monitoring parametrów wpływających na wysokość otrzymywanej dotacji dydaktycznej i badawczej,
- wdrażanie projekcyjnego systemu finansowego, zgodnego z algorytmami ministerialnymi,

- zwiększenie udziału kierunków zamawianych w finansowaniu dydaktyki,
  - konsekwentny rozwój odpłatnych form kształcenia,
  - pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania badań.
- II. Działania prowadzące do racjonalizacji wydatków, w tym:
- wdrożenie mechanizmów prowadzących do ograniczenia przypadków braku pensum dydaktycznego,
  - ściślejszy nadzór nad zasadnością i poprawnością zawierania umów cywilno-prawnych,
  - nadzór nad zapewnieniem optymalnej liczebności grup studenckich,
  - obniżenie kosztów eksploatacji obiektów, m.in. przez termomodernizację,
  - korzystanie z outsourcingu w ekonomicznie uzasadnionych przypadkach.
- III. Zwiększenie samodzielności finansowej jednostek organizacyjnych, połączone z ich odpowiedzialnością za pozostające w ich dyspozycji środki.
- IV. Racjonalizacja struktury organizacyjnej administracji i Wydziałów.
- V. Wdrożenie budżetu zadaniowego.
- VI. Opracowanie i wdrożenie zasad podziału dotacji dydaktycznej pomiędzy jednostki organizacyjne.
- VII. Racjonalizacja gospodarowania bazą dydaktyczną i aparaturą naukowo-badawczą.
- VIII. Weryfikacja zasad współfinansowania i wewnętrznych procedur stosowanych przy aplikowaniu o środki z programów europejskich i krajowych.
- IX. Przygotowanie projektów inwestycyjnych, badawczych i edukacyjnych w ramach programów UE na lata 2014-2020.

Zespół Wizytujący PKA pozytywnie ocenia działania finansowe podjęte przez władze Uczelni i Wydziału. Dostrzega jednakże pojawiające się zagrożenia, które wynikają z ograniczonej zasobów finansowych. Pomimo podejmowania wysiłków na rzecz obniżenia kosztów kształcenia działalność edukacyjna ma charakter deficytowy. Wśród zagrożeń stabilności rozwoju wizytowanego Wydziału wymienić należy załamanie systemu finansowania działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej z powodu zbyt niskiej dotacji z budżetu państwa. Wśród innych zagrożeń można wymienić pogłębiający się niż demograficzny grożący spadkiem liczby kandydatów na studia, wzrost konkurencyjności lokalnych Uczelni niepublicznych oraz gospodarczą marginalizację regionu Warmii i Mazur.

Wydział Nauk Ekonomicznych prowadzi transparentną politykę finansową. Jest ona ukierunkowana na te obszary, które bezpośrednio determinują podnoszenie jakości kształcenia. Wdrożono mechanizmy motywacyjne, np. w finansowaniu badań naukowych. Pozyskano aprobatę kadry akademickiej dla działań racjonalizatorskich w zakresie gospodarki finansowej. Ważne jest również to, że nie ma konieczności pokrywania pensum z innych źródeł aniżeli zajęcia dydaktyczne.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

4.1) Liczba, struktura kwalifikacji i specjalności naukowych kadry Wydziału w pełni zaspokajają potrzeby wynikające z prowadzonej działalności naukowej i dydaktycznej. Zasób kadry spełnia wymogi związane z uprawnieniami do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia oraz prowadzenia trzech kierunków studiów. Polityka kadrowa Wydziału sprzyja racjonalizacji zatrudnienia oraz efektywnemu wykorzystaniu kadry oraz dysponuje środkami skutecznie wspierającymi rozwój kwalifikacji pracowników.

Wizytowana jednostka w pełni zapewnia odpowiednie zasoby kadrowe, jaki i lokalowe dla studentów Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM.

4.2) Infrastruktura dydaktyczna (sale wykładowe i specjalistyczne pracownie) i naukowa (zasoby biblioteczne) jest dobrze dostosowana do procesu kształcenia na ocenianym Wydziale Nauk Ekonomicznych i w pełni pozwala na osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia.

4.3) Polityka finansowa Wydziału Nauk Ekonomicznych zapewnia stabilność jego rozwoju. Mimo obiektywnych trudności wynikających z ograniczeń w finansowaniu Uczelni w Polsce polityka finansowa wizytowanego Wydziału jest prawidłowa. Jest ona ukierunkowana na stabilne funkcjonowanie i wdrażanie projakościowych procedur wyeksponowanych w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia.

Kryterium 5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Wydział Nauk Ekonomicznych posiada przyznaną 30 września 2013 r. przez MNiSW kategorię naukową B. W porównaniu do poprzedniej oceny pozycja Wydziału wśród Wydziałów ekonomicznych w Polsce bardzo się poprawiła: z 65 na 35 pozycję i tylko dwa miejsca dzieli Wydział od kategorii A. Sukcesywnie w badanych latach wzrastała wysokość dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego z 93 872 zł w 2011 do 290 070 zł w 2015. Zasady podziału środków na poszczególne katedry ustala Uchwała nr 12/03/13 Wydziału z dn. 13 marca 2013 r. w sprawie kryteriów oceny aktywności naukowej jednostek organizacyjnych Wydziału. Zgodnie z jej zapisami podstawę oceny aktywności naukowej Katedry obejmującej cztery ubiegłe lata stanowią następujące osiągnięcia:

- suma punktów uzyskana za najwyżej punktowane publikacje wybrane do oceny,
- suma punktów uzyskana za stopień doktora, doktora habilitowanego, tytuł profesora,
- funkcja redaktora naczelnego czasopisma ukazującego się na Wydziale,
- zrealizowane projekty badawcze i zastosowania praktyczne w postaci umowy zawartej z innym podmiotem na wykonanie prac B+R zakończone osiągnięciem celu.

Suma punktów stanowi podstawę procentowego udziału w 100% środków finansowych przewidzianych na badania statutowe.

Podział środków należy do kompetencji Komisji Nauki. Na Wydziale powołano koordynatorów problemów badawczych. Odbiór tematów zrealizowanych w ramach badań statutowych polega na prezentacji tematów podczas seminariów organizowanych dla wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych oraz protokolarnym stwierdzeniu stopnia wykonania zobowiązań w ramach tematu badawczego przez Koordynatora problemu badawczego, Prodziekana ds. nauki oraz członków Komisji powoływanych przez Prodziekana ds. nauki.

Realizowane na Wydziale badania naukowe są zgodne z profilem kształcenia i wspomagają osiąganie zakładanych efektów. Badania mieszczą się w dziedzinie nauk ekonomicznych i koncentrują się w dwóch podstawowych nurtach badań prowadzonych w dyscyplinach ekonomia oraz nauki o zarządzaniu. W dyscyplinie ekonomia prowadzone są badania w obszarze badawczym zatytułowanym *Konkurencyjność gospodarki w wymiarze rynkowym i regionalnym*. W ramach tego obszaru realizowane są następujące tematy:

- Rola rynków finansowych w rozwoju zrównoważonym,
- Ekonomiczne i kulturowe aspekty rozwoju regionalnego,
- Metody matematyczne, statystyczne i ekonometryczne w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych,
- Czynniki konkurencyjności polskiego sektora żywnościowego,
- Regionalne uwarunkowania polityki gospodarczej,
- Współczesne aspekty polityki społecznej i ubezpieczeń.

W dyscyplinie nauki o zarządzaniu prowadzone są badania w obszarze badawczym zatytułowanym *Organizacje i zarządzanie w warunkach niepewności*. W ramach tego obszaru realizowane są następujące tematy:

- Rozwój rynków i działań marketingowych,
- Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw,
- Wycena zasobów i organizacji w warunkach niepewności,
- Współczesne uwarunkowania zarządzania,
- Doskonalenie jakości informacji ekonomicznej w zarządzaniu podmiotami gospodarczymi,
- Determinanty zarządzania kapitałem ludzkim przedsiębiorstw i jednostek samorządu terytorialnego.

W badanym okresie na Wydziale realizowano pięć grantów finansowanych przez MNiSW w ramach programu rozwoju młodych naukowców i doktorantów. Warto podkreślić aktywność pracowników Wydziału w ubieganiu się o granty NCN. W latach 2010-2017 w realizacji pozostaje 7 grantów przyznanych w projektach Sonata, Preludium, Opus. Tytuły projektów wskazują na bliski związek prowadzonych badań z oferowanymi studiami. Są to przykładowo tematy:

- Kultura organizacyjna jako determinanta procesów innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych,
- Determinanty rozwoju klastrów w województwie warmińsko-mazurskim,
- Rola wspólnej polityki rolnej w procesie unowocześniania polskiego rolnictwa na przykładzie produkcji mleka,
- Sytuacja mieszkaniowa w Polsce jako wyznacznik dysproporcji w poziomie życia,
- Wpływ powrotów z migracji na rynek pracy Polski Wschodniej,
- Diagnoza i prognoza popytu na pracę cudzoziemców średnich i dużych przedsiębiorstw branży budowlanej w województwach Polski wschodniej,
- Sprawność instytucjonalna vs. lokalny rozwój gospodarczy – czynniki kształtujące i interakcje,
- Handel zagraniczny w Specjalnych Strefach Ekonomicznych w Polsce.

Pracownicy Wydziału prowadzą również badania w ramach programów UE realizując projekty „Dobre prawo – sprawne zarządzanie” – 3,7 mln zł, jednostka finansująca MAIC; „Systemowe wsparcie procesów zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego” – 6,9 mln zł, jednostka finansująca MIR i in. oraz uczestnicząc w międzynarodowych projektach badań finansowanych ze środków Leonardo da Vinci oraz Polsko-Niemieckiej Fundacji na Rzecz Nauki.

Dorobek publikacyjny pracowników Wydziału w latach 2011-2014 obejmował łącznie autorstwo 73 monografii w języku polskim, 4 monografii w języku obcym, 237 rozdziałów w monografii w języku polskim, 70 rozdziałów w monografii w języku obcym, 8 artykułów w czasopiśmie wyróżnionych w Journal Citation Reports, 556 artykułów w czasopiśmie recenzowanych zawartych w wykazie Ministerstwa, 78 publikacji w recenzowanych czasopiśmie zagranicznych oraz 4 redakcje naczelne czasopiśm naukowych lub serii wydawniczej.

W celu prezentacji wyników badań w środowisku naukowym pracownicy Wydziału zorganizowali 19 konferencji i seminariów naukowych, których problematyka mieści się w dziedzinie nauk ekonomicznych tj.

- Marketing w realiach współczesnego rynku (2010),
- Społeczno-ekonomiczne problemy regionów (2010),
- Banki na rynku finansowym – dziś i w przyszłości (2010),

- ЭффективностьфинансовогорынкаПольши и РеспубликиТаджикистан в условияхтрансформациииэкономики (2011),
- Regionalne uwarunkowania rynku pracy (2011),
- Marketing współczesnych produktów finansowych (2011),
- Finanse-marketing-zarządzanie (2011),
- Metody ilościowe i jakościowe w badaniu zjawisk i procesów w sektorze rolno-żywnościowym (2011),
- Zarządzanie zmianą a problemy teorii i praktyki (2011),
- Rynek pracy. Ubezpieczenia (2012),
- Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji (2012),
- Tendencje w zarządzaniu administracją publiczną (2013),
- Inwestycje sportowo-rekreacyjne jako elementy strategii promocyjnych miast i regionów (2013),
- Metody ilościowe i jakościowe w badaniu zjawisk i procesów w sektorze rolno-żywnościowym (2013),
- Jak uaktywnić potencjał marketingowy tkwiący w wydarzeniach sportowych (2014),
- Informacja w społeczeństwie XXI wieku (2014),
- Współczesne problemy rachunkowości w teorii i praktyce (2014),
- Rola rolnictwa i obszarów wiejskich w rozwoju regionów (2014),
- Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji (2014).

Na podstawie zebranych informacji można stwierdzić, że istnieje wyraźny związek pomiędzy prowadzonymi badaniami naukowymi a założonymi efektami kształcenia i procesem dydaktycznym. Badania są inspiracją do przygotowywania podręczników, skryptów, wykładów do wyboru, tematów prac dyplomowych, referatów przygotowywanych w kołach naukowych. W ramach projektu Wzmocnienie potencjału dydaktycznego Wydziału w wydawnictwie UWM opublikowano następujące skrypty:

- Polityka Naukowo-Techniczna,
- Polityka Gospodarcza,
- Strategie Produktów Innowacyjnych,
- Finansowanie Innowacji,
- Zarządzanie Potencjałem Społecznym Organizacji,
- Metody Organizacji i Zarządzania,
- Podstawy Budowy i Eksploatacji Pojazdów i Maszyn,
- E-Biznes,
- Transport i spedycja,
- Techniczne Podstawy Innowacji,
- Ochrona Środowiska a Innowacje,
- Etyka w Zarządzaniu. Wybrane problemy w aspekcie integracji moralnej i konkurencyjności przedsiębiorstwa,
- Ubezpieczenia Inżynierjno-Techniczne.

Wydział stwarza studentom i doktorantom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych. W ramach prowadzonych projektów studenci włączani są zarówno w prace merytoryczne, organizacyjne, prowadzenie badań ankietowych, jak i opracowywanie wyników badań i przygotowywanie artykułów i referatów. Zaprezentowane przez Wydział zestawienie publikacji naukowych z udziałem studentów i doktorantów za lata 2011-2014 obejmuje 2 artykuły w czasopismach wyróżnionych w Journal Citation Reports, 68 artykułów w czasopismach recenzowanych w wykazie MNiSW, 2 publikacje w recenzowanych

czasopiśmie zagranicznych, 4 monografie lub podręczniki w języku polskim, 37 rozdziałów w monografiach.

W działalności naukowej Wydziału ważne miejsce zajmuje współpraca naukowo-badawcza z innymi Uczelniami, organizacjami oraz praktyką gospodarczą. Pracownicy przygotowali liczne ekspertyzy na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego, Stowarzyszenia „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”, Sądu Rejonowego, przedsiębiorstw pracy chronionej i in.

Oprócz badań prowadzonych w kraju wizytowany Wydział prowadzi również wspólne badania z ośrodkami zagranicznymi. Do organizacji i wdrażania współpracy międzynarodowej w zakresie badań naukowych i dydaktyki na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM powołane zostało Międzynarodowe Centrum Biznesu i Administracji Publicznej. Powstało ono na bazie Polsko-Amerykańskiego Ośrodka Marketingu i Zarządzania w Rolnictwie utworzonego w ramach Programu Kształcenia Menedżerskiego i Edukacji Ekonomicznej (MTEE) finansowanego przez Amerykańską Agencję ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID).

Na podkreślenie zasługuje fakt, że zapoczątkowano wspólne badania z Labovitz School of Business and Economics (Uniwersytet Minnesota, USA) w zakresie causerelated marketing. Prowadzona jest też współpraca z Uniwersytetem Rolniczym w Sumach. Tu przedmiotem zainteresowania są wspólne badania kultury organizacyjnej firm budowlanych na Ukrainie i w Polsce. Wyniki badań przedstawione zostały we wspólnym artykule.

Katedra Mikroekonomii prowadzi wspólne badania z Katedrą Ekonomii Menedżerskiej Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. I. Kanta w Kaliningradzie (Rosja). Badania te, oraz wydane publikacje dotyczą problemów ekonomii transgranicznej i przygranicznej oraz ekonomii innowacji.

W latach 2013-2014 zrealizowano projekt Niemieckie przedsiębiorczynie w Polsce vs. Polskie przedsiębiorczynie w Niemczech. Podstawą projektu było porównanie społeczno-kulturowego zjawiska europeizacji. Międzynarodowy projekt przyznany został przez Polsko-Niemiecką Fundację na rzecz Nauki.

Międzynarodowy projekt przyznany przez Komisję Europejską (2012-2014) to projekt Case Management in der Beschäftigungsförderung und im Gesundheitswesen, DE2 LLP-Leo-Gru (BiBB).

Kolejny projekt: Unternehmerbilder in Deutschland und Polen: Vergleich von Kompetenzen und Potenzialen (2011-2012). Ten projekt przyznany został przez Polsko-Niemiecką Fundację na Rzecz Nauki, nr 100159. W ramach tego projektu były prowadzone badania dotyczące wizerunku polskich i niemieckich przedsiębiorców oraz kompetencji przedsiębiorcy w nowoczesnym zglobalizowanym świecie. Wyniki badań zostały opublikowane w obu krajach.

Pracownicy naukowci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w pełni współpracują ze studentami przy badaniach naukowych. Studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań w ośmiu kołach naukowych. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA z przedstawicielami kół naukowych stwierdzono, że bardzo często się zdarza, że prowadzący zajęcia, proponują studentom współudział w pisaniu artykułów naukowych oraz przy prowadzeniu badań. W trakcie spotkania zauważono, że jest to bardzo dobry sposób na rozwój swoich zainteresowań i zademonstrowanie na czym polega praca naukowa. Studenci podkreślają, że najczęstszą formą prac naukowych są wspólne projekty badawcze, których wyniki prezentowane są zarówno na szczeblu regionalnym, ogólnopolskim, jak i międzynarodowym. W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci zwrócili uwagę na fakt, że nauczyciele akademicki bardzo często organizują różnego rodzaju wyjazdy, aby studenci mogli rozwinąć swoje umiejętności i kompetencje społeczne.

Bardzo istotną kwestią jest fakt, że studenci wizytowanego Wydziału Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego mogą liczyć na wsparcie kadry dydaktycznej już na samym początku swojej kariery naukowej. Pracownicy naukowcy najczęściej pomagają studentom podczas godzin ich konsultacji. Dodatkowo warto podkreślić, że studenci mają możliwość wykorzystywania laboratoriów wizytowanej jednostki do celów badawczych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Wydział intensywnie rozwija działalność naukowo-badawczą w dziedzinie nauk ekonomicznych. Posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia. Źródła finansowania badań naukowych są zdywersyfikowane. Efektem prowadzonych badań naukowych są liczne publikacje oraz awanse naukowe pracowników. Wyniki badań są wykorzystywane w procesie dydaktycznym i pozytywnie wpływają na osiągnięte efekty kształcenia. Wydział umożliwia studentom i doktorantom udział w prowadzonych projektach badawczych.

Wizytowany Wydział prowadzi badania wspólnie z ośrodkami kilku krajów: z USA, Rosji, Ukrainy i Niemiec. Badania są związane z kierunkami studiów a dotyczą m.in. kultury organizacyjnej firm, relacji marketingowych, ekonomii transgranicznej oraz ekonomii innowacji. Podjęto też tematy: kobiety-przedsiębiorcy, wizerunku przedsiębiorcy w nowoczesnym zglobalizowanym świecie oraz zatrudnienia w służbie zdrowia. Badania są prowadzone lustrzaną formą w obu krajach, a wyniki są publikowane wspólnie. Studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych mają w pełni stworzone warunki do prowadzenia badań naukowych. Bardzo często angażują się oni w różnego rodzaju projekty, aby rozwinąć w ten sposób wiedzę, umiejętności lub kompetencje społeczne.

Kryterium 6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

6.1)

WNE UWM aktywnie uczestniczy w dwóch programach międzynarodowych: Erasmus oraz ProEdu. Uczestnictwo w programach jest realizowane poprzez wymianę studentów (wyjazdy na studia oraz wyjazdy na praktyki). Studenci, którzy uczestniczyli w takim wyjeździe pozytywnie oceniali wsparcie Wydziału. Za najważniejsze atuty studiów na Uczelni zagranicznej studenci uznali: pogłębienie znajomości języka obcego, poznanie innych kultur, sprawdzenie samego siebie, rozwój kontaktów ze studentami innego kraju oraz skorzystanie z wiedzy i doświadczeń wykładowców, do których nie mogliby dotrzeć nie korzystając z wyjazdu.

Drugą realizowaną formą współpracy są wyjazdy i przyjazdy o charakterze dydaktycznym nauczycieli akademickich. Kadra jest pozytywnie nastawiona do współpracy międzynarodowej i uznaje ją za kluczowy element pracy naukowej.

W ramach programu Erasmus Wydział ma podpisanych 21 umów z 12 krajami Europy (Belgia, Cypr, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Włochy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Turcja). W latach 2010/2011 - 2013/2014 w ramach programu Erasmus na Uczelniach partnerskich studiowało 58 studentów WNE. Głównymi kierunkami wyjazdów

były: Cypr, Hiszpania, Niemcy, Portugalia, Szwecja i Włochy. W tym samym czasie studenci Wydziału korzystali również z możliwości odbywania praktyk zagranicznych (5 studentów). Jednocześnie, liczba studentów z Uczelni partnerskich studiujących w tym czasie na WNE wyniosła 20 osób. W ostatnich pięciu latach w ramach tego programu 7 pracowników WNE odbyło zajęcia dydaktyczne na Uczelniach partnerskich. Przyjazdy wykładowców zagranicznych w ramach programu Erasmus były natomiast mniej liczne (4 wykładowców zagranicznych).

W lepszym świetle jawi się współpraca zagraniczna WNE w ramach programu ProEdu. Jest to program, który w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim jest realizowany poprzez Program Operacyjny Kapitał Ludzki „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie”.

Pracownicy Wydziału Nauk Ekonomicznych korzystając z projektu ProEdu mają możliwość wyjazdów zagranicznych (staży) i korzystania z doświadczeń innych ośrodków akademickich. W ten sposób zainicjowane kontakty przekładają się nie tylko na poprawę poziomu kształcenia na Wydziale, ale również owocują trwałą współpracą na polu naukowym. Powstają bowiem wspólne przedsięwzięcia w postaci projektów, seminariów, konferencji, czy publikacji naukowych.

Do tej pory z możliwości wyjazdów zagranicznych skorzystało 20 nauczycieli akademickich. Staże realizowane były w następujących ośrodkach naukowych: University of Turin – Włochy, Universidad AbatOlibaCeU, Barcelona – Hiszpania, University of Valencia – Hiszpania, Leibniz Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe (IAMO), Halle, - Niemcy, Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze – Słowacja, Kaunas University of Technology – Litwa, Baruch College-The City University of New York – USA, Uniwersytet w Lincoln – Wielka Brytania, Universidad de las Palmas de Gran Canaria – Hiszpania, James Medison University, College of Business, School of Accounting – USA, Daugavpils University – Łotwa, Comenius University in Bratislava – Słowacja, University College Cork, School of Economics – Irlandia, Leibniz Universitat Hannover, Institute fürArbeitsekonomik – Niemcy.

Należy podkreślić jednakże, iż głównym celem wyjazdów zagranicznych w ramach tego projektu jest zapoznanie się z doświadczeniami i osiągnięciami dydaktycznymi wizytowanych Uczelni i przeniesienie ich na Wydziałowy grunt edukacyjny. Nawiazane w tym celu kontakty międzynarodowe stanowią często początek trwałej współpracy na polu naukowym. Bliższe informacje w punkcie 6.3.

Z możliwości wyjazdu w ramach „Grona Menadżerów – sieć współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorcami w woj. warmińsko-mazurskim” skorzystało 2 pracowników Wydziału. Również 2 pracowników wyjechało dzięki „Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz nauki” i 2 w ramach współpracy z Harvard Business School. Jeden pracownik skorzystał z doświadczeń zagranicznych wyjeżdżając z ramienia Rotary Clubu.

Dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus Wydział przygotowuje zajęcia w języku angielskim. Z zajęć obcojęzycznych mogą również korzystać studenci Uczelni macierzystej. Na rok akademicki 2014/2015 zostało przygotowanych 28 przedmiotów w języku obcym, z tego 15 w semestrze zimowym a 13 w semestrze letnim.

Na wizytowanej jednostce studenci mają możliwość wzięcia udziału w wymianach międzynarodowych w ramach projektów tj. Erasmus oraz ProEdu. Natomiast warto zwrócić uwagę na fakt, że cieszą się one umiarkowanym zainteresowaniem. Co roku średnio około 5 studentów wyjeżdża w ramach różnego rodzaju programów. Z informacji przedstawionych przez Władze Wydziału wynika, że studenci są w niewielkim stopniu zainteresowani wymianą międzynarodową przede wszystkim z powodu wystarczającej ilości środków

finansowych, aby rozpocząć naukę za granicą. Dodatkowo studenci stwierdzili, że obawiają się bariery językowej.

Studenci, którzy zdecydowali się na wyjazd za granicę w ramach programów wymiany uzgadniają z Dziekanem i koordynatorem programu Erasmus zakres przedmiotów, które będą uznane w ramach systemu punktacji ECTS. Zgodnie z informacją przekazaną przez przedstawicieli studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci bardzo doceniają wsparcie Uczelni w organizacji wymian. Bardzo pozytywnym elementem jest fakt, że studenci są informowani o wyjazdach w ramach różnego rodzaju programów co najmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego.

6.2)

Na Uczelni powołane zostało Międzynarodowe Centrum Biznesu i Administracji Publicznej. Obecnie Centrum uczestniczy we wspólnych przedsięwzięciach edukacyjnych w Kanadzie, USA i na Ukrainie. Do zaprzyjaźnionych ośrodków akademickich należą:

1. Uniwersytet Minnesota (USA) – partner w studiach magisterskich:
2. Hubert H. Humphrey Institute of Public Affairs – program MPA
3. Department of Applied Economics – program Zarządzania w Agrobiznesie
4. Uniwersytet New Brunswick (Kanada) – partner w studiach MBA
5. Faculty of Administration – studia Master of Business Administration

Na Wydziale realizowany jest Projekt "NIS College and University Partnership Program" wspólnie z Uniwersytetem Minnesota i Uniwersytetem w Odessie (Ukraina).

W ramach współpracy z Harvard Business School uzyskano afiliację do prowadzenia kształcenia z zakresu "Microeconomics of Competitiveness" wg formuły opracowanej przez prof. M. Portera. Przedmiot „Mikroekonomia konkurencyjności” jest oferowany w formie przedmiotu do wyboru studentom wszystkich lat studiów, którzy legitymują się odpowiednią znajomością języka angielskiego oraz deklarują chęć uczestnictwa w tym przedsięwzięciu. Kurs ten każdorazowo kończy po ok. 30 studentów.

Na zaproszenie kierownika Katedry Polityki Społecznej i Ubezpieczeń profesor z Oxford University wygłosił wykład na WNE zatytułowany „Who's afraid a population decline? A critical examination of its consequences”.

Ważnym osiągnięciem z punktu widzenia współpracy międzynarodowej Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz internacjonalizacji kształcenia było mianowanie kierownika Katedry Analizy Rynku i Marketingu na Wydziale Nauk Ekonomicznych na Konsula Honorowego Finlandii w Olsztynie. Uroczyste otwarcie Honorowego Konsulatu w Olsztynie oraz wręczenie nominacji profesorowi WNE UWM przez ambasadora Finlandii w Polsce odbyło się w 2014 r. na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Wydarzenie to było efektem długoletniej współpracy i bliskiego partnerstwa polsko-fińskiego i można się spodziewać, że przyczyni się ono do intensyfikacji współpracy naukowej i gospodarczej między Warmią i Mazurami a Finlandią.

W latach 2011-2013 pracownicy Katedry Polityki Gospodarczej i Regionalnej uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach i seminariach organizowanych, m.in. przez Uczelnie w Niemczech, Rosji, Grecji, na Ukrainie, Łotwie i Słowenii.

Na zaproszenie władz Uniwersytetu Aleksandra Stulgińskiego w Kownie (Litwa) w 2012 r. jeden z profesorów WNE UWM prowadził wykłady dla studentów i pracowników Wydziału Ekonomii i Zarządzania. Wyjazd odbył się w ramach „Program of Human Resources Development Action Plan 3 priority Researcher capacity building VP1-3.1-ŠMM-01-V” i projektu „Tender-based financing of short-term visits of scientists”.

W 2012 roku wykładowca Katedry Rachunkowości odbyła trzytygodniowy staż dydaktyczny na Uniwersytecie AbatOliba w Barcelonie, w związku z realizacją projektu „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie”, w ramach którego prowadziła

zajęcia (w języku angielskim) z przedmiotu „rachunkowość finansowa”. Ponadto wygłosiła referat promujący Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Pani doktor otrzymała wyróżnienie za szczególną aktywność podczas stażu odbywanego na Uniwersytecie AbatOliba w Barcelonie.

W ramach współpracy Katedry Rachunkowości z Uniwersytetem Humboldta w Berlinie w 2014 roku dwóch wykładowców katedry uczestniczyło w seminarium międzynarodowym zorganizowanym w ramach projektu „SNIFFER DOG – ANIMATOR INNOWACJI”. Projekt ten realizowany jest przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Głównym celem wyjazdu było zapoznanie się z praktykami polskich zachodnich sąsiadów w zakresie komercjalizacji badań i współpracy biznes - nauka.

Jeden z profesorów UWM jest członkiem kolegium redakcyjnego dwóch czasopism zagranicznych: Czasopisma International Scientific Journal “ECONOMICS AND RURAL DEVELOPMENT”. Wydawcą jest Uniwersytet w Kownie. Oraz Czasopisma Engineering Economics. Kaunas Technology University. 2,16 ImpactFactor.

Od 2008 r. jest członkiem kolegium redakcyjnego czasopisma International Scientific Journal “ECONOMICS AND RURAL DEVELOPMENT”, którego wydawcą jest Uniwersytet w Kownie jest również WNE UWM.

Wizytowany Wydział ma własne czasopismo Olsztyn Economic Journal. Do Rady Programowej czasopisma byli mianowani profesorowie z następujących uniwersytetów: University of Oxford, University of Washington, University of Valencia, University of Bari. Ponadto, każdy artykuł przyjęty do druku jest recenzowany przez jednego recenzenta zagranicznego i jednego recenzenta krajowego. W każdym numerze czasopisma zamieszczane są fachowe artykuły autorów zagranicznych (25%). Cały tekst czasopisma jest on-line i może służyć szerokiej publiczności, również zagranicznej.

Wymiernym efektem rozwijającej się współpracy międzynarodowej są też liczne publikacje, które powstały we współpracy z partnerami zagranicznymi. Do takich m.in. należą:

“On the programme of research development in the exclave region”, Kaliningrad, 2011.

“Wpływ współpracy przygranicznej na procesy integracyjne Obwodu Kaliningradzkiego”, Kaliningrad, 2011

„Efektywność ekonomiczno-ekologicznego programowania i kierunki jego doskonalenia”, Kaliningrad, 2011.

„Ewolucja podejścia interdyscyplinarnego w badaniach przedsiębiorczości”, Kaliningrad, 2012.

„Przygotowanie menedżerów w warunkach integracji ekonomicznej”, Kaliningrad, 2011.

„Efektywność rynku finansowego Polski i Tadżykistanu w warunkach transformacji ekonomicznej”, Tadżykistan, 2011

„Niemiecko-polskie wizerunki przedsiębiorcy (Deutsche und polnische Unternehmerbilder)”, Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki, UWM Olsztyn, FHM Bielefeld, 2012

„Idea kreowania kultury organizacyjnej na przykładzie przedsiębiorstw Polski i Ukrainy”, Humanizacja Pracy, nr 3-4 (260-261), 2011

„Aktualne problemy badań naukowych partnerskich uniwersytetów w sferze ekonomii”, Kaliningrad, 2010.

„Mały biznes – innowacyjna droga rozwoju”, Wyd. Oddz. PTE, Toruń, 2011.

„Współpraca transgraniczna w procesach integracji europejskiej”, Kaliningrad, 2011. W monografii tej znajdują się następujące rozdziały autorstwa pracowników Katedry Mikroekonomii: Polski handel zagraniczny artykułami rolno - spożywczymi w warunkach integracji europejskiej, Ekonomia transportu samochodowego ładunków w warunkach integracji europejskiej, Zrównoważona karta wyników jako narzędzie wspierające zarządzanie zrównoważonym rozwojem, Potencjał produkcyjny zaplecza surowcowego

sektora mleczarskiego w Polsce w kontekście zmian w otoczeniu międzynarodowym po roku 2015.

Podczas spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci podkreślili, że Uczelnia stara się zapewnić wysoki stopień internacjonalizacji procesu kształcenia m. in. poprzez organizację różnego rodzaju konferencji międzynarodowych, warsztatów oraz szkoleń. Bardzo ważną kwestią są projekty międzynarodowe realizowane przez studentów. Zdaniem studentów są to odpowiednie możliwości na pozyskiwanie nowych doświadczeń.

Dodatkowym atutem jest fakt, że studenci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku angielskim. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA podkreślali, że jest to dla nich bardzo dobra okazja, aby zdobyć umiejętność posługiwania się specjalistycznym słownictwem. Problematyczny jest fakt, że studenci uważają, że poziom lektoratów jest bardzo niski

6.3)

Na lata 2011-2015 Wydział Nauk Ekonomicznych UWM ma podpisane 27 umów o współpracy międzynarodowej z uniwersytetami z 15 krajów (Rosja, Białoruś, Ukraina, Tadżykistan, Belgia, Cypr, Francja, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Włochy, Portugalia, Rumunia, Słowacja i Turcja).

Niezależnie od oficjalnych umów podpisanych przez UWM pracownicy WNE w sposób niesformalizowany współpracują (konferencje, seminaria, wykłady, itp.) również z innymi Uczelniami, w tym m.in. w USA, Kanadzie, Hiszpanii, we Włoszech, Niemczech, Rosji, na Litwie i na Ukrainie.

Ważnym etapem dla rozwoju współpracy międzynarodowej Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie był 2013 r. W tym roku prof. UWM (kierownik Katedry Finansów i Bankowości na Wydziale Nauk Ekonomicznych) został doktorem honoris causa Państwowego Uniwersytetu Handlu i Finansów w Duszanbe. Najwyższe uniwersyteckie wyróżnienie otrzymane od tadżyckiej Uczelni było efektem kilkuletniej współpracy między dwoma uniwersytetami oraz wkładu uhonorowanego profesora w pracę na rzecz rozwoju Tadżykistanu. Profesor jest autorem raportów dotyczących ekonomicznych aspektów transformacji ustrojowej Tadżykistanu, sporządzonych na zamówienie przedstawicieli parlamentu tadżyckiego. Ponadto w 2012 r. wygłosił 30 wykładów dla społeczności uniwersyteckiej Duszanbe, poruszając między innymi kwestie wsparcia dla małej i średniej przedsiębiorczości, selektywnego dostępu obcego kapitału, zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz podstawowych zagrożeń towarzyszących procesowi transformacji gospodarczej.

Nietypową współpracę z WNE zapoczątkował profesor z **Uniwersytetu Gallaudeta** (*Gallaudet University*). Jest to pierwsza i wciąż jedyna na świecie wyższa Uczelnia, na której są wykładane przedmioty z zakresu nauk humanistycznych i artystycznych, dla osób niesłyszących. WNE UWM chce przygotować podobną ofertę również dla polskich studentów niesłyszących.

Współpracę międzynarodową na Wydziale Nauk Ekonomicznych prowadzą ponadto poszczególne Katedry.

Katedra Finansów i Bankowości od 2012 r. współpracuje z Tadżyckim Uniwersytetem Handlu w Duszanbe. W 2011 r. zorganizowano wspólną konferencję w formie skay po konferencji. Wydano również wspólną monografię. W 2012 r, w Katedrze przebywał na stypendium RP doktorant z Tadżykistanu.

Bez formalnej umowy prowadzona jest współpraca z Katedrą Papierów Wartościowych z Uniwersytetu Ekonomii i Finansów (FINEC), w St. Petersburgu (Rosja). Wspólnie wydano

monografię pt.: Systemy bankowe Polski i Rosji na drodze współpracy. Obszar badań dotyczy zmian w sektorze finansowym w krajach przechodzących transformację.

Również bez formalnej umowy prowadzona jest też współpraca z Katedrą Finansów na Politechnice w Kownie (Litwa). Współpraca dotyczy projektów unijnych. Złożono wspólnie 3 wnioski. Jeden zakończył się sukcesem – w ramach Stażu Pro-Edu jedna osoba z Wydziału Nauk Ekonomicznych we wrześniu 2012 r. wyjechała do Kowna na 3-tygodniowy staż.

Katedra Mikroekonomii utrzymuje stałą współpracę z Katedrą Ekonomii Menedżerskiej Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. Kanta w Kaliningradzie (Rosja). Owocem tej współpracy są m.in. wspólne publikacje, w tym monografie wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu im. Kanta w Kaliningradzie oraz przez Wydawnictwo Oddziału PTE w Toruniu. (Wykaz publikacji w punkcie 6.2)

Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej współpracuje z licznymi placówkami za granicą, m.in. Instytutem ds. Rozwoju Europy Środkowej i Wschodniej (IAMO) w Halle (Niemcy), Wyższą Szkołą Zawodową w Bielefeld (Niemcy), Helsinki Business College (Finlandia) oraz Uniwersytetami w Bari (Włochy), na Białorusi (Grodno, Gorki), Litwie (Kowno), Ukrainie (Odessa, Czerkasy), w Rosji (Sankt Petersburg), Chorwacji (Zagrzeb i Osijek) i Turkmenistanie (Politechnika w Aszchabadzie).

Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej realizuje 3 projekty międzynarodowe.(szczegóły w punkcie nr.5)

Katedra Polityki Społecznej i Ubezpieczeń współpracuje z Uniwersytetem w Bari. W ramach tej współpracy możliwa jest wymiana pracowników i studentów między UWM w Olsztynie a Dipartimento Studio Societa Meediterranee Uniwersytetu w Bari. (P. z za Cesare Battisti,1 70121-Bari- Italia).

Katedra Polityki Społecznej i Ubezpieczeń UWM współpracuje również z Dret del Treball i de la Seguretat Social Uniwersytetu w Walencji. W ramach współpracy nastąpiła wymiana publikacji w czasopismach naukowych redagowanych w UWM i w Uniwersytecie w Walencji. Obecnie prowadzone są prace nad przygotowaniem wspólnej monografii poświęconej regulacjom rynku pracy w Polsce i Hiszpanii. W 2012 r. profesor powyższej katedry obyla staż naukowy w Uniwersytecie w Walencji. Efektem tej współpracy był również jej udział w Światowym Kongresie Ekonomii Społecznej CIRIEC w Wiedniu 2012 r. Ponadto Katedra Polityki Społecznej i Ubezpieczeń nawiązała współpracę z Oxford University (Departament of Social Policy and Social Work).

W latach 1995-2011 – w ramach współpracy z Instytutem Gospodarstwa Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie były organizowane międzynarodowe seminaria naukowe: "Social and Economic Issues in Contemporary Poland" dla studentów USA, Niemiec, Holandii, Francji itp. studiujących w SGH i na UWM. Seminaria te były prowadzone w języku angielskim i odbywały się dwa razy do roku.

Pracownicy **Katedry Organizacji i Zarządzania** w latach 2011-2013 brali czynny udział w konferencjach zagranicznych. W ramach konferencji prezentowano wyniki badań prowadzonych w Katedrze. Konferencje odbyły się w Angli, (Newcastle, 2011), nt. Regional Development and Policy – Challenges, Choices and Recipients oraz w Chinach (Pekin 2012). Pracownicy Katedry zaprezentowali tam wystąpienia nt. A New Public Management conception in the organizations responsible for a region development in Poland; Process Management as a success factor in the improvement of the regional administration in Poland. Udział w konferencjach związany był z członkostwem pracowników Katedry w Regional Studies Association. Stowarzyszenie to skupia naukowców z całego świata zajmujących się szeroko pojętymi badaniami regionalnymi.

Katedra Rachunkowości prowadzi współpracę z Wydziałem Nauk Ekonomicznych i Socjalnych Uniwersytetu Abat Oliba w Barcelonie (Hiszpania). Wspomniana katedra współpracuje też z Wydziałem Rachunkowości w Baruch College The City University of

New York (USA). W 2013 r. przedstawicielka katedry odbyła miesięczny staż w ramach którego uczestniczyła w wykładach, seminariach, ćwiczeniach oraz dwóch konferencjach.

Katedra Makroekonomii współpracuje z dwoma placówkami zagranicznymi (Запорізькадержавнаінженернаакадемія, Национальный Аэрокосмический Университетим. Н. Е. Жуковского). Pracownicy katedry uczestniczą w zagranicznych konferencjach naukowych oraz współpracują w opracowywaniu wspólnych publikacji.

Zdaniem studentów wizytowanej jednostki Wydział stara się współpracować z najlepszymi ośrodkami naukowymi na świecie. Efektem czego jest wiele różnego rodzaju projektów, w których mogą brać udział również studenci. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA studenci stwierdzili, że jest to bardzo dobra alternatywa zdobycia wiedzy, jak i umiejętności. Jednak w trakcie wizytacji stwierdzono, że w ciągu roku akademickiego w projektach bierze udział niewielka grupa osób. Zdaniem studentów obawiają się oni bariery językowej.

6.4)

Władze Wydziału Nauk Ekonomicznych aktywnie współpracują z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Szczególnie istotna w tym względzie jest współpraca z powołaną w 2002 roku Radą Patronacką, zrzeszającą przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji działających w Olsztynie i regionie. Rada jest organem o charakterze doradczym i wspierającym władze dziekańskie w:

- opiniowaniu strategii rozwoju WNE oraz inicjowaniu nowych kierunków, specjalności, modułów zajęć i konsultowaniu – związanych z tym – programów i planów studiów,
- poszukiwaniu i wdrażaniu metod kształcenia studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, które adekwatne są do potrzeb lokalnych pracodawców
- opiniowaniu proponowanych działań o charakterze projakościowym sformułowanych przez Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia,
- organizacji projektu „Biznes dyplom”, w ramach którego studenci mają możliwość pisania zamówionych prac dyplomowych, przy merytorycznym i praktycznym wsparciu przedsiębiorców.
- pomocy w organizacji praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych i usługowych i instytucjach, w tym jednostkach samorządowych,
- organizacji giełd pracy oraz dni otwartych poszczególnych firm na Wydziale.
- partycypacji w kosztach fundowania nagród dla najlepszych studentów i słuchaczy.

Powiązanie działalności Wydziału z preferencjami przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego wpływa na pełniejsze dostosowanie oferty edukacyjnej WNE do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Warto również podkreślić, że w trudnych realiach wysokiego bezrobocia w regionie absolwenci Wydziału Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie relatywnie dobrze odnajdują się na rynku pracy. Jest to dowodem potwierdzającym wysoką jakość kształcenia. Liczba studentów stacjonarnych WNE zwiększyła się w ciągu ostatnich 5 lat o ponad 30% (na UWM ubyło ich blisko 10%). W łącznej liczbie studentów kształcących się na 17 Wydziałach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w roku 2014, studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych stanowili 11,7%, a w grupie studentów niestacjonarnych 16,6%. Dowodzi to przężnej pozycji Wydziału i jego istotnej roli w strukturze całej Uczelni.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest realizowana przede wszystkim w celu doskonalenia koncepcji kształcenia. Jej najważniejszym elementem jest funkcjonowanie od 2002 r. Rady Patronackiej skupiającej przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego którzy mają wpływ na kierunki rozwoju regionu i wspierają Wydział w działaniach doskonalących jakość kształcenia.

Dzięki funkcjonowaniu różnych form współpracy z podmiotami zewnętrznymi udaje się pełniej określać i realizować efekty kształcenia na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów. Odbyte podczas wizytacji spotkanie Zespołu Oceniającego z przedstawicielami pracodawców i analiza raportu samooceny wskazują, że najważniejszymi efektami tej współpracy są:

- kształtowanie umiejętności analizy i rozwiązywania konkretnych problemów,
- proponowanie odpowiednich rozwiązań weryfikowanych w warunkach praktycznych,
- doskonalenie sprawności i skuteczności planowania, organizowania, koordynacji i kontrolowania zadań i projektów,
- formowanie umiejętności przyjmowania i wyznaczania zadań zespołowych służących realizacji celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych,
- promocja wykorzystywania zdobytej wiedzy do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej.

Współpraca Wydziału Nauk Ekonomicznych z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dobrze udokumentowana i przejawia się poprzez:

- współdziałanie z przedsiębiorstwami i instytucjami pozauniwersyteckimi na mocy zawartych umów i porozumień w celu stymulowania rozwoju regionu;
- uczestnictwo pracowników naukowych w życiu gospodarczym, poprzez opracowywanie różnorodnych ekspertyz, wycen i opinii,
- uczestnictwo pracowników w zespołach eksperckich, komisjach i radach różnych organizacji,
- prowadzenie różnorodnych szkoleń, np. dla kadr kierowniczych, grup pracowniczych, osób bezrobotnych, członków stowarzyszeń.

Bardzo dobrze układa się współpraca WNE z wojewodą warmińsko-mazurskim w ramach kolegium ds. ekonomicznych, powołanego przez wojewodę, polegająca na monitorowaniu sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa warmińsko-mazurskiego.

W 2011 roku podpisano porozumienie pomiędzy rektorem UWM a prezydentem miasta Olsztyn, którego celem było powołanie *Centrum Konkurencyjności Obszarów Aglomeracyjnych* oraz opracowanie koncepcji *Badań nad oceną oraz możliwościami rozwoju Aglomeracji Olsztyńskiej*. Efektem prac realizowanych przez to Centrum było wykonanie trzech opracowań, które zostały przekazane prezydentowi Olsztyna. Są to *Koncepcja badań nad określeniem terytorialnego zasięgu obszaru Aglomeracji Olsztyńskiej*, *Znaczenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w kształtowaniu makroregionu funkcjonalnego aglomeracji Olsztyńskiej* oraz *Założenia do strategii rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego*. Ważnym elementem współpracy był udział pracowników WNE w grupie konsultantów i recenzentów powstałej w drugiej połowie 2013 roku Strategii Rozwoju Olsztyna na lata 2014 – 2020.

Kolejna grupa działań obejmuje m.in. uczestnictwo w opracowaniu strategii rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz strategii pomocy społecznej w tym województwie. Pracownicy Wydziału są również autorami wielu strategii rozwoju gmin wiejskich z regionu Warmii i Mazur, strategii sektorowych dla powiatów.

Innym rodzajem aktywności jest sprawowanie określonych funkcji (zarządzanie organizacjami, pełnienie funkcji przewodniczących i członków rad nadzorczych) w podmiotach gospodarczych i innych instytucjach odpowiedzialnych za rozwój gospodarczy regionu.

Pracownicy Wydziału Nauk Ekonomicznych są również autorami różnych strategii biznesowych, studiów wykonalności, biznes planów, planów wdrożeniowych i wniosków przygotowanych na potrzeby firm.

Opisane wyżej działania zwiększają praktyczne doświadczenia kadry WNE i umacniają jej autorytet wobec studentów. Przyczyniają się tym samym do podniesienia jakości kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

6.1) Jak potwierdzono na spotkaniach ze studentami i pracownikami, Wydział stwarza bardzo dobre warunki dla realizacji naukowych wyjazdów na Uczelnie zagraniczne. Studenci oraz wykładowcy są informowani o możliwościach wyjazdu w różny sposób (strona internetowa, tablice ogłoszeń, osobista informacja), zaś pomoc organizacyjną gwarantuje im koordynator. Wymiana pracowników akademickich w ramach programu ProEdu jest szeroka i widać bogate jej efekty. Natomiast wymiana międzynarodowa studentów w następnych latach powinna rozwijać się bardziej dynamicznie, zwłaszcza, że studenci, którzy wrócili z Uczelni zagranicznych oceniali ją bardzo pozytywnie. Studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych rzadko biorą udział w wymianach międzynarodowych. Warto zwrócić uwagę na fakt, że wynika to głównie z braku wystarczających środków finansowych lub bariery językowe. Zaleca się, żeby Władze wizytowanej jednostki zwróciły uwagę na wyższą jakość lektoratów

6.2) Wizytowany Wydział w ostatnich latach szeroko rozwinął działania służące internacjonalizacji procesu kształcenia. Kadra efektywnie współpracuje z wieloma ośrodkami zagranicznymi. Niektórzy pracownicy pełnią prestiżowe funkcje w organizacjach zagranicznych. Prowadzone są międzynarodowe badania naukowe, a ich wyniki prezentowane są w wspólnie opracowanych publikacjach. Wydawane przez Wydział czasopismo w języku angielskim jest recenzowane przez profesorów uniwersytetów zagranicznych. Dla studentów przygotowana jest oferta przedmiotów w języku angielskim, niektóre według sylabusów fachowców światowej sławy. Studenci oraz kadra może korzystać z zagranicznych baz abstraktowych, zagranicznych baz pełnotekstowych oraz zagranicznych książek elektronicznych.

Wizytowana jednostka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w pełni wspiera proces internacjonalizacji. Organizuje różnego rodzaju projekty, w trakcie, których studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania. Zaleca się jednak, aby podwyższyć poziom kształcenia na lektoratach.

6.3) Z punktu widzenia eksperta międzynarodowego, oraz wypowiedzi kadry, współpraca międzynarodowa jest przez władze Wydziału mocno wspierana. Pracownicy są zachęceni do współpracy i mogą liczyć na wsparcie finansowe. Podpisane umowy są konsekwentnie realizowane. Wyrazem owocnej współpracy jest przyznany tytuł doktora honoris causa. Z ośrodkami zagranicznymi współdziałają również poszczególne katedry z uwzględnieniem swoich zainteresowań naukowych. Wynikiem takiej kooperacji są obustronnie realizowane staże, wykłady, seminaria, publikacje, udział w konferencjach, czy też współpraca z ośrodkami gospodarczymi.

6.4) Władze Wydziału Nauk Ekonomicznych wypracowały właściwe mechanizmy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które służą osiągnięciu deklarowanych efektów kształcenia i optymalizacji programów nauczania.

Kryterium 7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

7.1)

Na wizytowanej jednostce Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego studenci mają dowolność przy wyborze seminariów oraz tematów prac dyplomowych. Podejmując decyzję o ich wyborze głównymi kryteriami są zainteresowania lub wybór konkretnego nauczyciela akademickiego, który je prowadzi. Pozytywnym aspektem jest fakt, że w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci nie zgłaszali uwag zakresie liczebności grup. Najczęstszym sposobem zapisów są listy indywidualne w formie papierowej. Cała procedura dyplomowania została opisana w rozdziałach XVI i XVII Regulaminu studiów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Na wizytowanej jednostce studenci mają możliwość korzystania z indywidualnego programu nauczania oraz indywidualnej organizacji studiów. Podstawę prawną do tego rodzaju organizacji stanowi Regulamin studiów UWM w rozdziałach VI, VII oraz VIII. Najczęściej z takiej formy kształcenia korzystają osoby wybitnie uzdolnione oraz osoby w trudnych sytuacjach życiowych. Zdaniem studentów takie formy realizacji procesu kształcenia umożliwiają im dostosowanie całego programu do ich indywidualnych zainteresowań.

Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA wielokrotnie podkreślali, że zarówno Władze Uniwersytetu i Wydziału oraz opiekunowie lat, są dla nich dostępni. Rektor i Dziekan do spraw studenckich mają wyznaczone godziny konsultacji, w trakcie których studenci mogą zapytać o najbardziej problematyczne kwestie. Osoby pełniące funkcję opiekuna roku w wizytowanej jednostce bardzo często organizują spotkania, które mają na celu usprawnienie komunikacji pomiędzy Władzami wizytowanej jednostki oraz studentami.

W wizytowanej jednostce bardzo dobrze funkcjonuje Regulamin pomocy materialnej, który jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studenci stanowią większą część składu Komisji Stypendialnej. Decyzje wydawane są z poszanowaniem Kodeksu postępowania administracyjnego, a od nich przysługuje odwołanie do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Warto zwrócić uwagę, że w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci zaznaczyli, że zdarzają się sytuacje bardzo dużych opóźnień w związku z wypłacaniem stypendiów, co często powoduje problematyczne kwestie dotyczące utrzymania się w Olsztynie.

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim zostało utworzone Biuro ds. osób niepełnosprawnych. Jego głównym zadaniem jest ciągle informowanie o zmianach w przyznawaniu pomocy materialnej np. ze środków PFRON lub MOPS oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów z funkcjonowaniem na Uczelni. Głównie polega to na dostosowaniu formy egzaminu do potrzeb studenta w porozumieniu z egzaminatorem, tworzenie indywidualnych warunków korzystania z biblioteki lub pomoc tłumaczy języka migowego. Dodatkowo Biuro ds. osób niepełnosprawnych organizuje różnego rodzaju spotkania, kursy lub warsztaty dla studentów i pracowników Uczelni. Ponadto Biuro podejmuje działania mające na celu podniesienie kwalifikacji studentów na rynku pracy. Władze Uczelni podkreśliły, że Biuro poszukuje optymalnych rozwiązań zakresie likwidowania barier architektonicznych, zakupu specjalistycznego sprzętu, zwiększania świadomości pracowników Uczelni i studentów pełnosprawnych, zmiany ich stosunku do osób niepełnosprawnych oraz łamania stereotypów.

7.2)

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim system rozpatrywania skarg funkcjonuje na kilku płaszczyznach. W trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA ze studentami stwierdzono, że najlepszym sposobem jest pomoc opiekuna poszczególnego rocznika. Jest to osoba, do której najczęściej zwracają się studenci. Wynika to z faktu, że większość uwag rozwiązywana jest za pomocą dyskusji oraz wzajemnego porozumienia. Studenci w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że opiekunowie wspierają ich zarówno w rozwiązywaniu konfliktów między sobą, jak również w sytuacjach, gdy jedną ze stron są pracownicy Uniwersytetu. Dodatkowo studenci wyrazili opinię, że większość sytuacji rozwiązywana jest na tym etapie. W przypadku nie znalezienia rozwiązania kolejnym elementem jest rozmowa z Dziekanem ds. studenckich. Na tym etapie najczęściej rozpatrywane są trudniejsze sytuacje. Zdaniem studentów w przypadku zwrócenia się z prośbą o pomoc sprawy są rozpatrywane bardzo szybko i indywidualnie. Studenci mają również możliwość skorzystania z pomocy Rektora ds. studenckich.

W przypadku trudniejszych i bardziej kontrowersyjnych kwestii sprawa jest kierowana w celu rozpatrzenia do właściwej komisji. Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, w sprawach dyscyplinarnych studentów orzekają: komisja dyscyplinarna oraz odwoławcza komisja dyscyplinarna, powołane na okres kadencji spośród nauczycieli akademickich i studentów Uczelni, w trybie określonym w statucie. Powołany został także Rzecznik Dyscyplinarny ds. Doktorantów i Studentów, który przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

Zdaniem studentów przedstawiony powyżej schemat postępowania w przypadku złożenia skargi jest skuteczny. Najczęściej konflikty są rozwiązywane w sposób polubowny w trakcie rozmowy z opiekunem roku. W niektórych przypadkach rozmowy prowadzone są w obecności Dziekana ds. studenckich.

W razie powstania na Uniwersytecie sporu zbiorowego dotyczącego interesów studentów Przewodniczący Samorządu Studentów może prowadzić negocjacje z Rektorem w celu rozwiązania konfliktu.

7.3)

Na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim bardzo dobrze funkcjonuje zarówno ogólnouczelniany, jak i Wydziałowy Samorząd Studentów. Zdaniem studentów wynika to z bardzo dobrego przygotowania samych członków oraz wsparcia ze strony Władz Uczelni oraz Wydziału. W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA członkowie Samorządu wyrazili opinię, że głównym celem ich pracy jest wsparcie oraz reprezentowanie pozostałych studentów. Najczęstszymi wydarzeniami, które realizowane są przez Wydziałowy Samorząd Studentów są wydarzenia kulturalne, akcje charytatywne, realizacje projektów badawczych oraz szkolenia. Członkowie Samorządu Wydziałowego w trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA stwierdzili, że Władze wizytowanej jednostki zapewniają im niezbędne wsparcie do prawidłowego prowadzenia działalności. Na działalność studencką Senat Akademicki przeznacza budżet, który jest rozdzielany przez odpowiedzialny za to organ Samorządu.

Na wizytowanym Wydziale istnieje osiem kół naukowych, które realizują przedsięwzięcia pozwalające na poszerzenie wiedzy kierunkowej, rozwijanie umiejętności oraz nawiązywanie kontaktów. Najczęstszymi przedsięwzięciami realizowanymi przez studentów są szkolenia zwiększające umiejętności praktyczne oraz organizacja konferencji. Zdaniem studentów działalność w kołach naukowych skupiona jest na rozwijaniu, propagowaniu i stosowaniu wiedzy teoretycznej w praktyce oraz prezentacji własnych zainteresowań.

Z przedstawionych dokumentów wynika, że wizytowana jednostka spełnia wymóg art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który określa

minimalną reprezentacje studentów i doktorantów w organach kolegialnych. Z protokołów posiedzeń tych organów wynika również, że przedstawiciele studentów aktywnie angażują się w ich prace.

Przedstawiciele Samorządu Studentów stwierdzili, że wiedzą o szkoleniach organizowanych przez Parlament Studentów RP i jeżeli jest taka możliwość chętnie korzystają z wiedzy i doświadczenia osób reprezentujących ogół studentów. Dodatkowo Wydziały Samorządu Studentów organizuje własne szkolenia, podczas których jego przedstawiciele omawiają również innego rodzaju tematykę.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w pełni wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej. Studenci bardzo pozytywnie wypowiadają się na temat relacji z kadrą dydaktyczną. Ponadto mają zapewniony bardzo dobrze rozwinięty system pomocy materialnej. Bardzo dużym atutem jest szczególne zwrócenie uwagi na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

7.2) Wizytowana jednostka ma w stopniu pełnym rozbudowany system rozpatrywania skarg. Działa on na kilku płaszczyznach, a studenci są w pełni świadomi struktury rozpatrywania uwag.

7.3) Samorząd studentów w pełni realizuje wyznaczone przez Regulamin Samorządu Studentów cele i zadania. W odpowiedniej liczbie reprezentuje studentów w organach kolegialnych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Dodatkowo studenci są bardzo zaangażowani w prace Parlamentu Studentów RP.

Kryterium 8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie przepisy dotyczące procesu zapewnienia jakości kształcenia mają charakter scentralizowany określający cele i zadania dla jednostek organizacyjnych Uczelni. Są to przepisy o charakterze wykonawczym, regulujące ich wprowadzenie i realizację na szczeblu Uczelni i Wydziałów. Przepisy w tym zakresie obejmują dwie grupy, tj. bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz o charakterze ogólnym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów, procesem kształcenia oraz tworzeniem programów kształcenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz studiach podyplomowych, w tym m. in. zasadami dyplomowania, zasadami rekrutacji, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, funkcjonowaniem biura karier, a także przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom w procesie kształcenia.

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia to narzędzie umożliwiające sprawne organizowanie procesu kształcenia, wdrażanie rozwiązań doskonalących kształcenie studentów w celu uzyskania przez nich kompetencji umożliwiających zatrudnienie w zakresie uzyskanego wykształcenia.

Struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie przebiega w dwóch

plaszczynach, tj. na poziomie Uczelni nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem USZJK – wg przepisów § 17 ust. 3 pkt. 7 Statutu Uczelni sprawuje Rektor oraz na poziomie jednostki organizacyjnej – Dziekan.

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie założenia i zadania związane z wprowadzeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zostały określone w Uchwale Senatu Nr 355 z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, uaktualnione w Uchwale Senatu Nr 198 z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie zmian Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Załącznikiem do tej uchwały jest dokument pn. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. W dokumencie tym określono działania w zakresie polityki jakości oraz strukturę zarządzania tym systemem. Do priorytetowych działań w zakresie polityki jakości należy m. in. monitorowanie i weryfikacja efektów kształcenia na wszystkich poziomach i formach studiów, opracowywanie procedury ewaluacji oraz doskonalenia efektywności WSZJK, opracowywanie procedury przeprowadzania samooceny funkcjonowania jednostki, powiązania obszarów kształcenia z potrzebami społeczno-gospodarczymi kraju i regiony, upowszechniania idei uczenia się przez całe życie, zapewnienie łączności nauczania z badaniami naukowymi, zwiększenie podmiotowości studentów w procesie kształcenia, podnoszenie prestiżu Uczelni na rynku edukacyjnym, podnoszenie ni jakości procesu dydaktycznego oraz opracowanie systemu motywującego nauczycieli akademickich do działań pro jakościowych w obszarze dydaktyki.

Zwraca się uwagę na fakt, iż w uchwale tej § 1 wprowadza zmiany do Uchwały nr 355 z dnia 26 lutego 2010 r., natomiast § 2 stanowi, iż uchwała ta traci moc. Zatem w jednej uchwale są dwa sprzeczne w treści postanowienia.

W dokumencie, o którym mowa powyżej wskazano strukturę (podmioty) Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, którą tworzą: na szczeblu Uczelni - Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powoływany przez Rektora oraz na szczeblu Wydziału – właściwe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia powoływane przez Dziekana. Za wprowadzenie i sprawne funkcjonowanie tego systemu odpowiedzialni są właściwy prorektor ds. kształcenia oraz dziekan Wydziału. Powyższa struktura USZJK została określona w celu realizacji działań w zakresie polityki jakości określonych w w/w uchwale.

W skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia wchodzi: Przewodniczący, po jednym nauczycielu akademickim reprezentującym każdą podstawową jednostkę organizacyjną Uniwersytetu, przedstawiciele reprezentujący jednostki ogólnouczelniane i międzywydziałowe, dwóch studentów, jeden doktorant oraz przedstawiciel jednostki administracyjnej Uniwersytetu. Zarządzeniem nr 91/2012 z dnia 14 listopada 2012 r. Rektor powołał 28 - osobowy Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, uaktualniony zaś skład został określony Zarządzeniem Rektora nr 108/2013 z dnia 29 listopada 2013 r.

Kompetencje zespołu wchodzącego w skład struktury Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w zakresie przygotowywania i doskonalenia Uczelnianych dokumentów dotyczących WSZJK, wspierania i monitorowania działalności zespołów ds. zapewnienia jakości kształcenia funkcjonujących na Wydziałach oraz przedstawiania Senatowi sprawozdań z oceny jakości kształcenia za poprzedni rok akademicki wraz z analizą SWT oraz rekomendacji działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia Rektor określił w Zarządzeniu nr 75/2013 z dnia 12 września 2013 r.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych – w myśl wymienionej wyżej uchwały Senatu - za realizację działań dotyczących funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia – jak już wyżej wspomniano - odpowiada przed Rektorem - Dziekan Wydziału,

oraz Wydziałowy **Zespół** ds. zapewnienia jakości kształcenia oraz Rada Programowa. Dziekan Wydziału zobowiązany jest również do podejmowania działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale.

Wyniki analizy i oceny jakości realizowanej w Uczelni są przedstawiane w corocznych raportach samooceny podstawowych, międzywydziałowych oraz ogólnouczelnianych jednostek organizacyjnych w obszarze dydaktyki. Uczelniany Zespół Jakości Kształcenia we współpracy z Biurem ds. Kształcenia – Zespołem ds. Zarządzania Jakością Kształcenia, na podstawie tych raportów opracowuje zalecenia i rekomendacje działań jednostek na rzecz doskonalenia jakości kształcenia oraz funkcjonowania Systemu.

W czasie wizytacji przedstawiono raport sporządzony w dniu 19.02.2015 r. za rok akademicki 2014/2014 przez Uczelniany Zespół i przekazany do wszystkich dziekanów Wydziałów zawierający zalecenia i rekomendacje w zakresie doskonalenia funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w 6 obszarach, tj. polityki kształcenia i procedur zapewnienia jakości kształcenia, doboru i zapewnienia jakości kadry dydaktycznej, określenia kryteriów kwalifikacyjnych i ustalania limitów przyjęć, oceny programów kształcenia, zasad oceniania studentów i doktorantów, uwzględniające konieczność publikowania i konsekwentnego stosowania kryteriów, przepisów i procedur oraz zasobów do nauki i wsparcia dla studentów i doktorantów. Dokument został przygotowany na podstawie sporządzonych przez jednostki Uniwersytetu sprawozdań z oceny jakości kształcenia za poprzedni rok akademicki. W raporcie zawarto rekomendacje i zalecenia, narzędzia i metody, mierniki działania oraz harmonogram działań naprawczych.

Przedstawiono również protokół z posiedzenia Senatu w czasie którego omawiane było sprawozdanie z funkcjonowania WSZJK.

W Uczelni stosowanych jest szereg wewnętrznych aktów normatywnych, które regulują budowę i funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Ten liczący kilkadziesiąt składników zbiór - zgodnie z informacjami podanymi w raporcie samooceny oraz zweryfikowane w czasie wizytacji - dotyczy następujących obszarów problemowych:

1. nadrzędne przepisy regulujące działania Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie określające kompetencje organów i jednostek to:
  - 22 uchwały Senatu (w tym dotyczące: Statutu Uczelni (14), Regulaminu Studiów, Regulaminu studiów doktoranckich, Regulaminu studiów podyplomowych, Strategii Uczelni, zmian w strukturze organizacyjnej Uczelni (2));
  - 9 zarządzeń Rektora (w tym dotyczące: zmiany w strukturze organizacyjnej na Wydziałach, zmian w regulaminach organizacyjnych Wydziałów Uczelni);
  - 1 decyzja Rektora (w tym dotycząca podziału zakresów obowiązków i kompetencji, rektora, prorektorów oraz kanclerza)
2. przepisy konstytuujące wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w tym dotyczące nauczycieli akademickich to:
  - 7 uchwał Senatu (w tym: w sprawie uchwalenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (3), w sprawie oceny nauczyciela akademickiego (3), 1 uchwała w sprawie określenia rocznego wymiaru zadań dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych,
  - 2 zarządzenia Rektora (w tym w sprawie badań ankietowych, monitorowania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie),

- 2 pisma Rektora (w tym zalecające realizację rekomendacji i działań naprawczych w zakresie funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (samoocena jednostki w obszarach objętych WSZJK UWM w Olsztynie), oraz oceny efektów kształcenia prowadzonych kierunków studiów).
3. przepisy dotyczące tworzenia programów kształcenia i określania efektów kształcenia oraz ich weryfikacji, to:
    - 1 uchwała Senatu w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych dotyczących uchwalania programów kształcenia dla studiów wyższych, studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających;
    - 11 uchwał Senatu w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.
  4. przepisy dotyczące rekrutacji:
    - 10 uchwał Senatu (w tym w sprawie określania formy studiów, limitów, zasad pobierania opłat, warunków i trybu rekrutacji na studia I, II i III stopnia);
    - 2 zarządzenia Rektora (w tym w sprawie wysokości opłat za studia i świadczone usługi edukacyjne, rodzajów i wysokości odpłatności za kształcenie cudzoziemców)
  5. przepisy dotyczące toku studiów:
    - 1 uchwała Senatu (w tym w sprawie określenia wzoru świadectwa ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru świadectwa ukończenia kursu dokształcającego, wydawanych absolwentom studiów podyplomowych i kursów dokształcających)
    - 10 zarządzeń Rektora (w tym w sprawie zasad sporządzania i wydawania absolwentom świadectwa ukończenia studiów podyplomowych, w sprawie zasad sporządzania i wydawania absolwentom świadectwa ukończenia kursu dokształcającego, sprawie dokumentowania przebiegu studiów w semestralnej karcie osiągnięć studenta, w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej w systemie USOS, w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej w systemie USOS, w sprawie obowiązku dokumentowania toku studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów, w sprawie zatwierdzenia wzorów dyplomów ukończenia studiów wydawanych przez Uczelnię, w sprawie zasad i trybu wydawania dyplomów ukończenia studiów)
  6. przepisy dotyczące Biura Karier:
    - 3 zarządzenia Rektora (w tym w sprawie określenia obszarów procesu dydaktycznego objętych badaniami ankietowymi, wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych)
  7. przepisy dotyczące pomocy udzielanej studentom i doktorantom w procesie kształcenia, to:
    - 4 zarządzenia Rektora (w tym w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania stypendiów doktoranckich, w sprawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej uczestnikom stacjonarnych studiów doktoranckich, w sprawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej uczestnikom studiów doktoranckich, w sprawie Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów;
    - 1 decyzja Rektora (w tym w sprawie wysokości kwot stypendiów w roku akademickim 2014/2015),

- porozumienia zawarte pomiędzy Rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie a Radą Uczelnianą Samorządu Studenckiego i Radą Samorządu Doktorantów w sprawie podziału dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną i w sprawie wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie opracowany został Wydziałowy System Jakości Kształcenia przyjęty przez Radę Wydziału Uchwałą nr 31/06/13 w dniu 19 czerwca 2013 r. W dokumencie tym określono obszary działań w zakresie polityki jakości kształcenia, podmioty odpowiedzialne za jego realizację oraz procedury wchodzące w skład Systemu Zapewnienia Jakości na Wydziale Nauk Ekonomicznych. W uchwale określono 5 obszarów objętych Wydziałowym systemem, tj. przygotowanie, monitorowanie i weryfikacja realizowanych programów kształcenia oraz założonych efektów kształcenia, powiązane celów i procesu kształcenia z potrzebami społeczno-gospodarczymi, podnoszenie jakości procesu dydaktycznego poprzez odpowiedni dobór, systematyczną ocenę oraz doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, wykorzystanie systemów informacyjnych w celu poprawy jakości obsługi studenta oraz usprawnienia dokumentacji przebiegu studiów oraz uwzględnianie opinii studentów oraz absolwentów dotyczących procesu kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych w celu ewaluacji systemu dydaktycznego. W celu realizacji zadań w zakresie polityki jakości na Wydziale, w załączniku do uchwały, o której mowa powyżej, określono 5 procedur Wydziałowych, w tym m. in. procedurę dyplomowania, procedurę weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia, procedurę oceny nauczycieli akademickich, procedurę rekrutacji na studia drugiego stopnia oraz procedurę hospitacji zajęć dydaktycznych.

Wykonując postanowienia wymienionej wyżej Uchwały Senatu, a także postanowienia przyjęte w wymienionym wyżej dokumencie Rady Wydziału w celu realizacji zadań związanych z Wydziałowym systemem zapewnienia jakości kształcenia – Dziekan powołał – Decyzją nr 2/2012 z dnia 4 października 2012 r. – 13 osobowy Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kadencję 2012-2016, zaś Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 19 września 2012 r. powołała 10 - osobową Komisję Programową. W obu tych organach znajdują się przedstawiciele studentów. Rada Wydziału określiła zakres działania Rady Programowej, obejmujący takie zadania jak: przygotowywanie i opiniowanie zmian w programach kształcenia, kierunkowych efektów kształcenia, regulaminu praktyk studenckich, opiniowanie kryteriów oraz limitów przyjęć na studia, nadzór merytoryczny nad organizacją hospitacji pracowników realizujących dydaktykę, opiniowanie zagadnień na egzamin dyplomowy.

W załączniku do wymienionej wyżej Decyzji Dziekana nr 2/2012 określono kompetencje Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, do których należy m. in. przygotowywanie oraz koordynowanie realizacji procedur w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, przygotowywanie rocznego raportu samooceny Wydziału o obszarze dydaktyki, przygotowywanie raportu z analizy oceny zajęć dydaktycznych przez studentów, współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w obszarze dydaktyki, przygotowywanie raportu z losów zawodowych absolwentów, formułowanie rekomendacji dla nauczycieli akademickich służących poprawie jakości kształcenia.

Decyzją nr 2 z dnia 20 lutego 2014 r. Dziekan powołał 6 osobowy Zespół ds. weryfikacji i potwierdzenia kompetencji zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, którego zadaniem ma być opiniowanie wniosków osób ubiegających się o potwierdzenie efektów uczenia się i współpraca z właściwym podmiotem działającym na szczeblu Uczelni.

Akty normatywne związane z funkcjonowaniem Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązujące na Wydziale Nauk Ekonomicznych:

1. przepisy konstytuujące wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, w tym dotyczące nauczycieli akademickich:
  - przepisy ogólnouczelniane;
  - 10 uchwał Rady Wydziału (w tym w sprawie strategii rozwoju Wydziału, aktualizacji strategii rozwoju Wydziału, w sprawie przyjęcia Programu rozwoju Wydziału, w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w sprawie upoważnienia pracowników ze stopniem naukowym doktora do prowadzenia wykładów, seminariów i prowadzenia prac dyplomowych i magisterskich, w sprawie kryteriów postępowania wobec osób, którym upłynął dopuszczalny w Statucie UWM okres zatrudnienia na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk Ekonomicznych, w sprawie kryteriów oceny aktywności naukowej jednostek organizacyjnych Wydziału, w sprawie indywidualnej oceny nauczycieli akademickich Wydziału, w sprawie uchwalenia procedury oceny nauczycieli akademickich, w sprawie uchwalenia procedury hospitacji zajęć dydaktycznych);
  - 1 powołanie przez Radę Wydziału (w tym Rady Programowej, Komisji Oceniającej, Komisji ds. doktoryzowania, Komisji Konkursowej);
  - 2 decyzje Dziekana (w tym w sprawie powołania Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w sprawie powołania Zespołu ds. weryfikacji i potwierdzania kompetencji zdobytych poza szkolnictwem wyższym);
2. przepisy dotyczące tworzenia programów kształcenia i określania efektów kształcenia na studiach I, II stopnia prowadzonych na Wydziale, to:
  - uchwały ogólnouczelniane Senatu (w tym w sprawie określenia - zatwierdzenia efektów kształcenia);
  - 8 uchwał Senatu i Rady Wydziału (w tym w sprawie zmian w ofercie kształcenia, w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów na poszczególnych kierunkach i latach akademickich, w sprawie uchwalenia procedury weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia, w sprawie uchwalenia procedury dyplomowania)
  - zarządzenia Rektora (w tym w sprawie regulaminu studiów podyplomowych).
3. przepisy dotyczące rekrutacji
  - przepisy ogólnouczelniane
  - 1 uchwała Rady Wydziału (w tym w sprawie zatwierdzenia procedury rekrutacji na studia drugiego stopnia);
  - 1 decyzja Dziekana (w tym dotyczące powołania Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej ds. naboru kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne),
4. dotyczące toku studiów
  - przepisy ogólnouczelniane
  - uchwalenie przez Radę Wydziału Regulaminu praktyk studenckich – kierunkowych na studiach I stopnia oraz Regulaminu praktyk studenckich – dyplomowych na studiach drugiego stopnia.

Dokonując oceny i analizy powyżej opisanego zestawienia wewnętrznych aktów normatywnych należy zauważyć, że dotyczą one podstawowych obszarów determinujących jakość kształcenia w Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Zidentyfikowane akty normatywne odnoszą się do podstawowych składników systemu określonych w standardzie przed nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nie

wskazano wszystkich przepisów prawnych, które narzuca treść znowelizowanej ustawy, choć takie praktyczne przedsięwzięcia zdiagnozowano w toku procesu akredytacji. Za takie można uznać działania określające wpływ interesariuszy zewnętrznych, wewnętrznych czy badania rynku pracy, a także powołania wspomnianego wyżej Zespołu ds. weryfikacji i potwierdzania kompetencji zdobytych poza szkolnictwem wyższym.

Oceniając strukturę odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie uzasadnione jest stwierdzenie, że została ona określona na poziomie Uczelni oraz podstawowej jednostki organizacyjnej. Zgodnie z postanowieniami § 17 ust. 3 pkt. 7 Statutu Uczelni Rektor sprawuje nadzór m. in. nad wdrożeniem i doskonaleniem Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie identyfikuje się dokumenty potwierdzające funkcjonowanie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym m. in. sprawozdania z prac tego Zespołu z działań związanych z systemem zapewnienia jakości kształcenia Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w roku akademickim 2012/2013 oraz 2013/2014. Przedstawiono również 2 Sprawozdania z przeprowadzonego badania ankietowego „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych” na Wydziale Nauk Ekonomicznych w semestrze zimowym roku akademickiego 2013/2014 oraz w semestrze letnim roku akademickiego 2013/2014. Zespół opracował również raport z analizy wyników badania losów zawodowych absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych rocznika 2012/2013 w 6 miesięcy po ukończeniu studiów. Sprawozdanie zawiera również wnioski i rekomendacje dla Dziekana.

Wydział Nauk Ekonomicznych posiada także protokoły z posiedzeń Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z listami obecności.

Z informacji uzyskanych w czasie wizytacji wynika, iż Zespół w lutym 2015 r. odbył 1 spotkanie, w roku 2014 spotkał się 4 razy (w kwietniu, październiku, listopadzie i grudniu) zaś w roku 2013 r. aż 6 razy (w styczniu, czerwcu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu). Na posiedzeniach omawiane są kwestie związane z Wydziałowym systemem zapewnienia jakości kształcenia, w tym określone są harmonogramy prac Zespołu, raporty z analizy wyników badania losów zawodowych absolwentów, opiniowanie procedur wynikających z Wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia do zatwierdzenia przez RW, omawianie zaleceń i rekomendacji dla jednostek UWM w Olsztynie w zakresie doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z podmiotami gospodarczymi, umiędzynarodowienie kształcenia oraz wykorzystanie badania losów absolwentów i opinii pracodawców w procesie kształcenia. Efektem tych spotkań było m. im. przygotowanie sprawozdań o których mowa powyżej oraz przekazanie ich Dziekanowi Wydziału.

W czasie wizytacji przedstawiono również protokoły z posiedzeń Komisji Programowej, w czasie których były: omawiane zmiany w ofercie dydaktycznej Wydziału, opiniowane projekty planów studiów, limity przyjęć na studia, organizacji praktyk dyplomowych. Z posiedzeń sporządzane są stosowne protokoły.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych zostały opracowane zasady gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat działań w zakresie poszczególnych obszarów mających wpływ na jakość kształcenia, wynikające z postanowień tego systemu obowiązujących w Uniwersytecie.

Wydział realizuje zadania wynikające Uchwały Senatu oraz Rady Wydziału w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Dotyczą one takich obszarów wpływających na jakość kształcenia, jak:

1. przygotowanie, monitorowanie i weryfikacja realizowanych programów kształcenia,
2. powiązanie celów i procesu kształcenia z potrzebami społeczno-gospodarczymi w skali regionalnej i krajowej,
3. podnoszenie jakości procesu dydaktycznego poprzez odpowiedni dobór, systematyczną ocenę oraz doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich,
4. wykorzystanie systemów informacyjnych w celu poprawy jakości obsługi studenta oraz usprawnienia procesu dokumentacji przebiegu studiów,
5. uwzględnianie opinii studentów i absolwentów dotyczących procesu kształcenia w celu ewaluacji systemu dydaktycznego.

Zespół ds. zapewnienia jakości kształcenia dokonuje analiz w zakresie wskazanym powyżej przygotowując stosowne sprawozdania i przekazując je dla Dziekana.

Dokumentacja na obecnym etapie opracowywania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia to sprawozdania zespołu ds. zapewnienia jakości kształcenia oraz protokoły komisji programowej zawierające wyniki przeglądu jakości kształcenia obejmujący zasadnicze obszary procesu kształcenia oraz jego weryfikacji.

W czasie wizytacji stwierdzono, iż brak jest dokumentów w sprawie gromadzenia i przechowywania efektów kształcenia.

Jak ustalono podczas wizytacji na posiedzeniach Rady Wydziału była omawiana problematyka związana z wymienionymi wyżej elementami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Podsumowując można stwierdzić, iż wewnętrzne akty prawne w pełni regulują kwestie zapewnienia jakości kształcenia w obszarach działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Są spójne oraz zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji należy stwierdzić, iż Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie posiada wewnętrzne przepisy prawne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia (ogólnouniwersyteckie i Wydziałowe), zarówno o charakterze ogólnym, jak i odnoszące się bezpośrednio do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Przepisy te w sposób kompleksowy określają politykę jakości, procedury oraz cele jakościowe. Są one spójne oraz zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi. Niektóre elementy systemu są dobrze opracowane, inne nieco słabiej. Ponadto niektóre procedury normujące proces zapewnienia jakości wymagają jeszcze dopracowania.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Wydział podejmuje nieustanne działania w zakresie doskonalenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Sposób prowadzenia i zakres dokumentacji dotyczącej dokonywanych analiz i podejmowanych działań odnoszących się do poszczególnych czynników wpływających na jakość kształcenia są poprawne.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2. Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	prowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Wydział Nauk Ekonomicznych ma dobre perspektywy rozwoju. Sformułowane w analizie SWOT silne strony takie jak:

- 1) Dość liczna grupa tzw. samodzielnych pracowników naukowych (22 osoby), w tym zwłaszcza doktorów habilitowanych (15 osób).
- 2) Liczna grupa pracowników ze stopniem doktora (75 osób), a w niej relatywnie młode osoby ze znacznym już dorobkiem naukowym.
- 3) Ugruntowana pozycja na regionalnym rynku edukacji ekonomicznej.

- 4) Stabilna, odpowiadająca prowadzonym badaniom i zajęciom dydaktycznym, struktura organizacyjna.
- 5) Stabilna, silnie związana z Wydziałem kadra. Wydział prawie nie zatrudnia pracowników na 2. etacie lub dojeżdżających z innych ośrodków.
- 6) Wielość ośrodków naukowych, w których kadra Wydziału uzyskiwała stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego (SGH, SGGW, UW, UŁ, UG, UMK, UE w Poznaniu, IERiGŻ, INE PAN, Akademia L. Koźmińskiego). Rodzi to różnorodność doświadczeń i kontaktów naukowych.

zostały w procesie wizytacji potwierdzone. Spotkanie z władzami Uczelni, Wydziału i kadrami akademicką oraz studentami pozwala uznać że kadra jest związana ze swoim Wydziałem ceni jego atuty, podkreśla dobre warunki pracy. Kadra jest otwarta na zmiany, ma silne dążenie do doskonalenia i docenia możliwość wymiany międzynarodowej. Wydział złożył wniosek do Centralnej Komisji ds. stopni i tytułów o uprawnienia habilitacyjne, co może otworzyć nowe możliwości rozwoju i osłabić niekorzystne strony rozwoju Wydziału.

Jako słabe strony w raporcie samooceny wskazano

- 1) Niekorzystna struktura tzw. samodzielnych pracowników nauki. Wśród 22 takich pracowników jest tylko 7 profesorów, a w grupie osób posiadających uprawnienia w dziedzinie nauk ekonomicznych liczby te są jeszcze mniej korzystne i wynoszą odpowiednio: 19 i 5.
- 2) Stosunkowo słaba – choć poprawiająca się – aktywność pracowników i wynikająca z niej skuteczność w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania badań naukowych (tzw. grantów).
- 3) Słabo rozwinięta współpraca z zagranicznymi ośrodkami naukowymi.
- 4) Rozproszona przestrzennie, niesprzyjająca integracji Wydziału, baza lokalowa. Jednostki organizacyjne Wydziału mieszczą się w pięciu różnych budynkach.
- 5) Marginalne rozmiary kształcenia w języku angielskim.

Wskazane słabe strony Wydziału nie zostały tak ostro ocenione przez kadrami która np. uważa iż Wydział oferuje bardzo dobre warunki lokalowe dla pracy naukowej mimo rozproszenia. kadra też dobrze postrzega współpracę międzynarodową ale udział studentów w wymianie jest istotnie skromny. Zarówno kadra jak i władze Wydziału są zdeterminowane na działania prowadzące do osłabienia niekorzystnych tendencji na Wydziale. stąd zaleca się:

- 1.rozszerzenie oferty zajęć w języku angielskim
- 2.wykorzystanie doświadczeń zagranicznych w budowaniu oferty kształcenia
- 3.rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym